

ኮሎምቦስ የሄዱት አቡነ ማጥያስ የብፁዕ አቡነ መርቆርዮስን ወንድም ለሽምግልና ይዘውት መጥተዋል። ከተሾበት ቤት ሊጠይቋቸው ይሄዳሉ ብለው አስወሩ። ለዚህም ነው አደናጋሪዎች ናቸው የምለው ብፁዕ አቡነ ሳሙኤል መሄድ ቢፈልጉ እስካሁን ይሄዱ ነበር ማንም አይዛቸውም የተወራው ሁሉ ውሸት ነበር። ሊቅ ዶ/ር ነጋ የደብረ ኃይል ቅዱስ ገብርኤል ቤተ ክርስቲያን ሊቀ መንበር ከሆኑ ወዲህ ሲኖሩሉ በሽምግልና እንዲያልቅ ሰዎች መድረሱ። ለነገሩ ሽማግሌዎች ፍሬቢስ ናቸው። እንኳን ሊያስታርቁ ቀርቶ ሰዎች ሲያስታርቁ አይተው አያውቁም። አንዳንዶች ራሳቸው በአመለካከታቸው አንዳይና ናቸው። የጻፉት ደብዳቤ አሳዛኝ ነው። ከአንድ ትልቅ ተቋም አስታራቂ ተብሎ የተሰየመ አካል የአንዱን ብቻ ይዞ ሌላውን ማጥቃት የለበትም። ብፁዕ አቡነ ሳሙኤልን አስመልክቶ የሰጠው ብይን እንጅ የአስታራቂ ተግባር አይመስልም። መስከረም 10 ቀን 2006 ዓም ለብፁዕ አቡነ ሳሙኤል ዋሽንግተን ዲሲ ሀገረ ስብከት ሊቀ ጳጳስ ዋሽንግተን ዲሲ ይላል። ሌላውን ትቸው ከዋናው ውሳኔው ላይ ልምጣ።

1ኛ ለብዙ ዘመናት ያገለገሉበትን ቤተ ክርስቲያን በዓለም ፍርድ ቤት መክሰስና ያገለገሉበትን ሕዝብ ማሳዘን አግባብ ባለመሆኑ ብፁዕ አቡነ ሳሙኤል በደብረ ኃይል ቅዱስ ገብርኤል ቤተ ክርስቲያን ላይ የመሠረቱትን ክስ ያለምንም ቅድመ ሁኔታ እንዲያቆሙ፤ እንዲያነሱ፤ እንዲሰርዙ” ይላል። ይህ የፍርድ ቤት ውሳኔ ወይስ ሽምግልና? በጽሁፍ እንዲህ ተብሎ አይጻፍም። በቃል ቁጭ ብሎ ሊነገር ይችል ይሆናል። ጽሁፍእኮ ታሪክ ሁኖ ይቀመጣል። ለወደፊቱ ሽማግሌ የምትሆኑ ማንኛችሁም ቢሆን ከዚህ በላይ የተጻፈውን ዓይነት ፍርድ በጽሁፍ መስጠት ማሸማገል ሳይሆን ጠቡን ማገንተር ይሆናል። ይህንንም የገብርኤልስ ሰበካ ጉባኤ የሚለው አይደለም እንዴ? ከምኑ ላይ ነው ሽምግልናው? ይህ ሽምግልና ሳይሆን እንዲያውም ማስፈራሪያ ይመልሰኛል። “በደብረ ኃይል ቅዱስ ገብርኤል ቤተ ክርስቲያን ላይ የመሠረቱትን ክስ ያለምንም ቅድመ ሁኔታ እንዲያቆሙ፤ እንዲያነሱ፤ እንዲሰርዙ” ይህ ሽምግልና ነው? አይደለም ወገንተኝነት ነው።

2ኛ “ከዚህ ቀደም በደብረ ኃይል ቅዱስ ገብርኤል ቤተ ክርስቲያን ለብፁዕ አቡነ ሳሙኤል ሲከፈል የነበረው አበል ከተቋረጠበት ጊዜ ጀምሮ እንዲከፈላቸውና ለወደፊቱም ክፍያው በቋሚነት እንዲቀጥል

እንዲደረግ” የሚለው ብዙም የሚተችበት አይደለም መልካም ይመስላል በጥንቃቄ ላጠናው ደግሞ ደሞዜን ካገኘሁ ብለው እንዲተው ለማድረግ የታቀደም ይመስላል።

3ኛ “ብፁዕ አቡነ ሳሙኤል ቋሚ መኖሪያቸውን አሁን ባለብት ቦታ ማለትም በቅዱስ ሚካኤል ቤተ ክርስቲያን በማድረግ የዲሲ ሀገረ ስብከት ሊቀ ጳጳስ እንደመሆናቸው መጠን አሁን ያለው ችግር በሰላም ከተፈታ በኋላ በበዓላትና አስፈላጊ በሆነ ጊዜ ወደ ደብረ ኃይል ቅዱስ ገብርኤል ቤተ ክርስቲያን እየሌዱ አገልግሎት እንዲሰጡ” የሚለው አሁንም አግባብ አይደለም። ምንም እንኳ በአሜሪካን አገር የሚመሰረተው ቤተ ክርስቲያን የሕዝብ መሆኑ ቢታወቅም ቅሉ ከባዶ አስነስተው ከዚህ ያደረሱት አባት “በበዓላትና አስፈላጊ በሆነ ጊዜ” የሚባለው ሽምግልና ሳይሆን ቦታውን ለማስለቀቅ ስለታሰበ ነው። ይህ ሽምግልና ሳይሆን በተራ ቁጥር ሁለት የገንዘብ ጉዳይ አሳይተው ለመዝጋት ታስቦ ነው።

4ኛ “የዲሲ ደብረ ኃይል ቅዱስ ገብርኤል ቤተ ክርስቲያንም አቡነ ሳሙኤል የሀገረ ስብከቱ ሊቀ ጳጳስ መሆናቸውን አምኖ በመቀበል ለአንድ ሀገረ ስብከት ሊቀ ጳጳስ የሚገባውን ክብር በመስጠት አስፈላጊ የሆነውን ነገር ሁሉ እንዲያደርግ” ምንድናቸው አስፈላጊ የሆኑ የሆነው? ከልብ ሽምግልና ከሆነ ለምን አልተዘረዘረም? በምን ዓይነት መንገድ ነው ክብር የሚሰጣቸው? በእምነታችን መሠረት ጽጵስና በመንፈስ ቅዱስ ተቀብለዋል ብለን እናምናለን። ታዲያ አንድ ጳጳስ ማቀሰስ ካልቻለ ይህን መብት የተነፈጉ ሊቀ ጳጳስ እንዴት ባለ መንገድ ነው ሊያከብሩአቸው የሚችለው? ቅስና እንዳይሰጡ የከለከለበትን እንኳን አንስቶ ትክክል አላደረገም ያላለ ሽማግሌ ሊሆን አይችልም።

5ኛ “በሁለቱም ወገኖች በኩል ለጠበቃ የወጣውን ገንዘብ በተመለከተ ዐቢይ የሰላምና ዕርቅ ጉባኤ በጋራ አዘጋጅቶ ሁኔታውን ለምዕመናን በማስረዳትና አስፈላጊውን እርዳታ እንዲሸፍን ማድረግ” ይላል። አባ ሚካኤል ሊቀ ጳጳስ የእርቅና ሰላም ጉባኤ ሰብሳቢ ብሎ ፊርማ እንኳ የለውም። የሚገርመው ነገር እነዚህ አባቶች የወጣውን ገንዘብ ምዕመኑ እንዲከፍል ብለው የወሰኑት ምዕመኑን ቁጭ በል ሲባል ቁጭ የሚል ሕድ ሲባል የሚሄድ እቃ ማድረጋቸው አሳዛኝ ነው።

ክፍል አራት

ምዕራፍ 1

ቅዱስነታቸውን ወያኔም ከዚህ በላይ አሳሳደዳቸው?

ወያኔዎች ብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ ከምዕመናን ያለያዩአቸው አልበቃ ብሎአቸው ከእግዚአብሔር፤ ጋር ሊያጣሉአቸው እየጣሩ ነው። ከእግዚአብሔርና ከምዕመናን ጋር ያጣሏቸው አልበቃ ብሎአቸው አሁን ደግሞ ከብፁዕ ወቅዱስ አቡነ መርቆርዮስ ጋር ለማጋጨት ሞክረዋል! እየሞከሩም ነው። እንደሚታወቀው ቅዱስነታቸው አንገታቸውን ደፍተው ቁጭ ብለዋል። እንዲያውም ዝምታ ጥሩ አይደለም ተብሎም ተደጋግሞ ተወቅሰውበታል። አሁን በቅርቡ ነገሮች ሲበላሽ “ትክክል አይደለም”ማለት ሲጀምሩ ሲረከቡ “ብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅን እርሶ ያሉት አይፈጸምም”እያሉ ልባቸውን ማሸፈት ጀመሩ። እክላንድ አባ ቃለጽድቅና አቶ ቢንያም አልግባባ በማለታቸው ምዕመኑ ይከፈላል።

አባ ቃለ ጽድቅ ለቅዱስነታቸው “ይፍቀዱልኝ ቤተ ክርስቲያን ልክፈት”ብለው ጥያቄ አቀረቡ። ቅዱስነታቸው ከቤተ ክርስቲያን የወጣው ምዕመን ብዛቱን ጠየቁ። ከቤተ ክርስቲያን ከ150-200 ይሆናል ተብሎ ሲነገራቸው “ፈቅጃለሁ”አሉ። ከዚያም ሊያሰቡ ቤተ ክርስቲያን ይክፈታል። ይህ ሲሆን ብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ በአገረ ስብከቱ ጣልቃ ገቡብኝ ብለው ቅይምታ አሳደሩ። ይህ በዚህ እንዳለ ዋሽንግተን ዲሲ ቅዱስ ገብርኤል ቤተ ክርስቲያን መስራች አቶ መኳንንት ታሪቀኝ ከዚህ ዓለም በሞት ተለዩ። በተፈጠረው ችግር ምክንያት ከቅዱስ ገብርኤል ወደ ሚካኤል ቤተ ክርስቲያን ከሄዱት አንዱ እርሳቸው ነበሩ።

እርሳቸው ከዚህ ዓለም እንደሚለዩ ስላወቁ “ቅዱስ ገብርኤል ቤተ ክርስቲያን ፍትሃቱ ይፈታ”ብለው ተናዘው ነበር። እንደሚባለው ከሆነ የቅዱስ ገብርኤል ቤተ ክርስቲያን ሰበሰቡ ጉባኤ እርሳቸው ከቤተ ክርስቲያኑ ፍትህተ ጸሎት እንዲደረግላቸው ስላልፈለገ ብፁዕ አቡነ

መልከጼዴቅን በስልክ ሲጠይቅ የተሰጣቸው መልስ “በሕይወቱ ትቶት የሄደውን ቤተ ክርስቲያን አስከሬኑ አይመለስበትም”ብለው መመለሳቸውን ስምተናል በዚህ የጸሎት ሥነ ሥርዓት ቅዱስነታቸው መገኘታቸው ብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅን አበሳጩ። ይህ በዚህ እንዳለ አንዴ ደግሞ ቅዱስነታቸው ባሉበት አባ ቃለጽድቅ አስተምረዋል። በዚህ ሰዓት ብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ ቅዱስነታቸውን “እኔ ያወገዝኩት እርሶ ባሉበት ለምን ያስተምራል” ብለው ጠየቁ ቅዱስነታቸው አቡነ መልከጼዴቅን የሚያስደስት አጥጋቢ መልስ አልሰጡአቸውም። ይህ በዚህ እንዳለ ከላይ ክፍል ሦስት ምዕራፍ ሦስት የጠቀስኩት ብፁዕ አቡነ ሳሙኤል የቅዱስ ገብርኤል ቤተ ክርስቲያን መክሰሳቸው ።በዚህ ሰዓት ቅዱስነታቸው ብፁዕ አቡነ ሳሙኤልን የእውቅና ደብዳቤ ጽፈዋል። ይህ ደብዳቤ መጻፉን አቡነ መልከጼዴቅ ሲሰሙ ተቆጡ። ቅዱስነታቸው የጻፉትን ደብዳቤ እንዲመልሱ የቀረበላቸውን ጥያቄ ፈቃደኛ አልሆኑም። በሽምግልና ቢጠየቁም ቃላቸውን የማይለውጡ ሆኑ። ብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ “እኔ ያልኩት ካልሆነ”የሚሉ ናቸው።

አባ ደሳለኝ “የብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ አመል ካልሞቱ ለይለቃቸውም። እርሳቸውን መምከር አይቻልም። ዛሬ ከአንዱ ጋር ሁነው አንዱን ያጠቃሉ፤ነገ ደግሞ ከሌላው ጋር ሁነው ሌላውን ያጠቃሉ፤እርሳቸው ለሽምግልና ሕደው አስታርቀው አይመለሱም። እኔ የማዝነው በዚህ በስደት አገር ያለው ቤተ ክርስቲያን በእርሳቸው ተለዋዋጭ ጸባይ እንዳይጠፋ እፈራለሁ። አንዴ ብፁዕ አባታችን አባክዎት ይተው ብላቸው ጤና የማገኝ እንዲሁ አንዱን ካንዱ ሳጋጩ ነው፤ ስለለመድኩት አሁን ልተው አልችልም ብለው ነገሩኝ” ሲሉ ተናግረዋል። አባ ደሳለኝ እክላንድ መድሃኒዓለም ቤተ ክርስቲያን አገልጋይ የነበሩ ቀደም ጀምረው ያውቁቸው ስለነበር በስደት ዓለም ያውም ጳጳስ ሁነው መሻሻል አለማሳየታቸውን በመረዳት ይህን አሉ። ብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ እኔ ያልኩት ካልሆነ ብለው ቅዱስነታቸው የጻፉትን ደብዳቤ የሚያፈርስ እርሳቸውና ብፁዕ አቡነ ኤልያስ፤ብፁዕ አቡነ ጎርጎርዮስ፤ብፁዕ አቡነ ፌልጳስ ጻፉ።

አንዴ ደግሞ ምን እንደታሰበ ባይታወቅም ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ መርቆርዮስ ርዕሰ ሊቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ ደቡብ አፍሪካ ሕጹድ ጳጳስ ሹመት ሰጥተው ተመለሱ ተብለው ታዘዙ። ቅዱስነታቸው ደቡብ አፍሪካ ለመሄድ አልፈለጉም። እንደ ገና ሰውዲን ሕደው

ጽሑፍ ይሰጡ ተባለ። ስውዴን በሚለው ተስማምተው ነበር። ዳሩ ግን ማክሰኞ ሰደተኛ ፓስፖርት ለማግኘት ቀጠሮ ተይዞ ሳለ አስቀድሞ አርብ ታመው ሆስፒታል በመግባታቸው ምክንያት እግዚአብሔር አስቀርቶታል።

የወያኔ ወደገባ ብፁዕ አቡነ መልክዴዴቅ እንዲሳሳቱ የሚፈልጉ ናቸው። እርሳቸው እንዲጠሉ ለማድረግ ሌት ተቀን የሚለፉ አንዳንዶች ናቸው። የቀድሞው ሊቀ ሥልጣናት የዛሬው ብፁዕ አቡነ መልክዴዴቅ ለኢትዮጵያን ብዙ የሰሩ ነበሩ። በአጤው ዘመን በብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ቴዎፍሎስ ርፅሶ ሊቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ የተጀመረ ሕፃናት ማሳደጊያ በማቋቋም የለፉ መሆናቸው ሰነዶች ያመለክታሉ። ለምሳሌ በ1964/ 65 ዓም በትግራይና በወሎ ክፍለ ሀገር ተከስቶ የነበረውን ርሃብ ወላጆቻቸው የሞቱባቸውን ሕፃናት ለማሳደግ ቤተ ክርስቲያን ስትወጥን በበቅሎና በእግራቸው ተጉዘው ሕፃናትን ሰብስበው ከሌሎች ጳጳሳት ጋር ሁነው ያጠናክሩ አባት ነበሩ።

ዶ/ር ጸጋዩ በርሄ ወልዱ ሐመር መጽሔት የካቲት 2005 ዓም ገጽ 31 “በትግራይ ሀገረ ስብከት ሊቀ ጳጳስ የነበሩት ብፁዕ አቡነ ዮሐንስ፤ የጎንደር ሀገረ ስብከት ሊቀ ጳጳስ የነበሩ ብፁዕ አቡነ እንደርያስ፤ የሐረርጌ ሀገረ ስብከት ሊቀ ጳጳስ የነበሩ ብፁዕ አቡነ ኦብርሃም፤ የመንበረ ጸባዖት ቅድስት ሥላሴ ካቴድራል ቤተ ክርስቲያን አስተዳዳሪ የነበሩ ሊቀ ሥልጣናት ሀብተ ማርያም/አሁን ብፁዕ አቡነ መልክዴዴቅ ዕርዳታ በማሰባሰብ ከፍተኛ አስተዋጽኦ አበርክተዋል” ሲሉ መስክረውላቸዋል። እኒህ አዛውንት በእድሜ የገፉ በመሆናቸው ዛሬ እንዲሳሳቱ የሚያደርጓቸው አማካሪዎች ናቸው። እኔ እንደሚያጠፉ የተረዳሁት ዛሬ ሳይሆን በ1999 ዓም ነው። ምክንያቱ እቀርብ ስለነበር ብዙ ጊዜ ሲሳሳቱ ተመልክቻለሁ።

አማረ አፈለ ብሻው የሁለት ሺህ ዓመታት ውጣ ውረድ በኢትዮጵያ በተባለው መጽሐፍ ገጽ 72 “የሚሰራ ሰው የሚሳሳት መሆኑ ባይዘነጋም አልፎ አልፎ በእድሜ መግፋት ሳይሆን አይቀርም ጥቃቅን ድክመት ቢኖርባቸውም” ብዬ ጽፌ ነበር። ዛሬ በ2006 ዓም የብፁዕ አቡነ መልክዴዴቅ እድሜ እየገፋ የማሰብ አቅማቸው ሳስቶ የሚያስብላቸው አለመኖሩ ያሳዝነኛል። የሚቀርቧቸው ሁሉ እርሳቸው እንዲሳሳቱ ነው። ሕጻን ልጅና ሽምጋሌ “አይዞህ” መባል ሲገባው እነዚህ ግን መጠቀሚያ እያደረጉአቸው ነው። ብፁዕ አቡነ

መልክዴዴቅን አስመልክቶ ከዚህ በፊት ብዙ ሰዎች ብዙ ብዙ ብለው ጽፈዋል። ለምሳሌ “ተሐድሶ፤ ማርያም፤ የአጤው ደህንነት” ሌላም ሌላ ተብሎ ተጽፎባቸዋል።

በእርሳቸው ላይ ያልተጻፈባቸው ነገር ቢኖር ከእጅ ካለው ሰነድ “ከሌት ጋር ተዳሩ” ተብሎ አልጻፉባቸውም ዛሬ እድሜያቸው ገፍቶ የሰዎች መጠቀሚያ ሁነዋል። በዚህ ምክንያት በብዙ መልኩ እንደሚታየው የተሰደዱበትን ዓላማ ረሱ። ምክንያቱም እርሳቸው የተሰደዱት “ሥርዓተ ቤተ ክርስቲያን ተሻረ” ብለው ሲሆን “ቋሚ ምሥክርነት” የተባለው መጽሐፍ ዋቢ ነው። ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ መርቆርዮስ ወያኔ ገና ዱሮ ጀምሮ አይወዳቸውም። እርሳቸው ሌሎች ሃይማኖት አባቶችን አስተባብረው የኢትዮጵያን መንግሥትና ወያኔዎችን ለማስታረቅ ሰኔ 29 ቀን 1982 ዓም የሰላም ጥሪ በመላካቸው ወያኔ ሐምሌ 6 ቀን 1982 ዓም የጻፈውን ደብዳቤ መመልከት ይቻላል። ይህንና ይህን የመሰለውን ሰነድ ያላገኙ ጸሐፊዎች “አሞኛል ብለው ስልጣናቸውን ለቀቁ” የሚሉና አንዳንዶቹ ደግሞ “መንጋቸውን በትነው ተሰደዱ” የሚሉ በዝተዋል። ለምሳሌ አንድ መጽሐፍ ለኖሙና ልጥቀስ።

መልአከ ብርሃን ብርሃኑ ብሥራት ኑሮ እና ክርስትና በአሜሪካ በተባለው መጽሐፋቸው “ፓትርያርኩ ከዚህ ከአዲሱ የመንግሥት ባለሥልጣን ጋር መግባባት እንደማይችሉ ታወቀ። የሶሻሊዝም የደርግ ሥልጣን ሲያከትም በጊዜው ሥልጣን ይዘው የነበሩት የሕዝብ ክፍል ስቪል ሽሉ እንደወረዱ ሌላውን መንፈሳዊን ማውረድ አይቻልም ነበር። ሽኖም ግን በውስጥ አሰራር የማይመቻቸው ሆኖ ያገኙት 4ኛ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ፓትርያርክ ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ መርቆርዮስ በሕመም ሥልጣኑን ለመልቀቅ ተገድሏል። ሌሎች ሊቃነ ጳጳሳት ጋር ተሰደዱ” ሲሉ ጽፈዋል። ይህ ከዚህ በላይ የጠቀስኩት መጽሐፍ አገም ጠቀም አድርጎ በሕመም ሥልጣኑን ለመልቀቅ ተገድሏል። ሌሎች ሌሎች ትክክል አይደለም። ይህን የመሰለ ብዙ መጻሕፍት ተጽፈዋል። ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ መርቆርዮስ በበሽታ ምክንያት ስልጣናቸውን አለመልቀቃቸው የታወቀ ነው። በአዲስ አበባው ሲኖዶስ ስር ያሉት ጳጳሳት ለአሜሪካ ኢምባሲ ሕደው በደርግ የተመረጡ በመሆናቸው ነው ብለው የተናገሩትን በእማኝነት ቅድሚያ እጠቅሳለሁ። ይህን

ሠነድ የምጠቅሰው ታሪክ ከአለው ጋር ብቻ ሳይሆን ከሌላው ጋር የሚኖር በመሆኑ ነው።

አቢይ አፈወርቅ ትርጉም ውይክሊክ “ሁለት የኤምባሲው ዲፕሎማቶች የኢትዮጵያ አርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን የውጭ ጉዳይ ሀላፊ ከሆኑት ከአቡነ ገራማ እና የመንፈሳዊ ኮሌጅ ዲን ከሆኑት ከአቡነ ጢሞቴዎስ ጋር ተገናኝተው ተነጋግረዋል። እነዚህ ሁለት የቤተ ክርስቲያኗ ሀላፊዎች በቤተ ክርስቲያኗ መሀል የተፈጠረው ክፍፍል አይነተኛ መነሻው 3ኛው ፓትርያርክ አቡነ ተክለ ሃይማኖት ከሞቱበት ከ1988 ዓም የጀመረ ነው ባይ ኖረው። በወቅቱ 4ኛውን ፓትርያርክ ለመምረጥ ቅዱስ ሲኖዶስ ሲሰናዳ አንዳንድ የደርግ ባለሥልጣናት መርቆርዮስን ለማስመረጥ በሲኖዶሱ አባላት ላይ ተጽእኖ አድርገው ነበር ሲሉ ይከሳሉ። እነዚህ ጳጳሳት የአቡነ ጳውሎስን መሸምንና ይህንን ተከትሎ አቡነ መርቆርዮስ የተሰደዱበትን ሁኔታ አስመልክተው የሰጡት ገለጻ ግን ከኢምባሲው የምርመራ ውጤቶች ጋር የማጣጣም ሆኖ ተገኝቷል” ይላል። አንዳንዶች ከእውነት የራቀ ታሪክ ትተው ለማለፍ እየሞከሩ ነው። ጥላቻና ታሪክ አንድ አይደለም። ጥላቻ የራሱ ባህሪ አለው። እውነት ይታመማል እንጂ አይሞትም። ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ መርቆርዮስ ሁሉን ትተው ዝም በማለታቸው አንዳንዶች ጥፋት ሰላጠቱ እነሆ ተደብቀዋል የሚሉም አሉ። አሁንም ዛሬ በአዲስ አበባ ነዋሪ ከሆኑት ሊቃነ ጳጳሳት መካከል እድሉ ገጥሞአቸው በሜዲያ ከተናገሩት አኔም ከእጅ ከገባው ታሪክን ላስቀድም።

ብፁዕ አቡነ ገብርኤል ጠቢያ መጽሔት ቅጽ 6 ቁጥር 12.1991 ዓም ገጽ 15 “ኢሕአዴግ ከአቡነ መርቆራዎስ ጋር አልሰራም አለ። ኢሕአዴግ በግንቦት ወር 1983 ዓም ሥልጣን ከያዘ በኋላ በሐምሌ ወር ወደ 22 የሲኖዶሱ አባላት ሊቃነ ጳጳሳት ከከፍተኛ ባለሥልጣናት ጋር ጉባኤ አድርገን ነበር። ያንን ጉባኤ የመሩት አሁን በእስር ላይ የሚገኙት የቀድሞው ጠቅላይ ሚኒስትር አቶ ታምራት ላይኔ ነበሩ። እሳቸው በወቅቱ አቡነ መርቆራዎስ ከደርግ ጋር የወገኑ ብዙ ገንዘብም የሰጡና ዓላማቸውን የሳቱ አባት ስለሆኑ በምንም ዓይነት ከእሳቸው ጋር አንስራም ነበር ያሉት። በዚህ ምክንያት እሳቸው እስኪወርዱ ድረስ ለጳጳሳቱ ደመወዝ እንዲሆን ከመንግሥት ይሰጥ የነበረው በጀት እንዲቆም ተደረገ” ሲሉ ጽፈዋል በዚህ ወቅት ጳጳሳቱ የወያኔ ተባባሪ ስለሆኑ ቁሞ የነበረውን መጥን

በጀት ቤተ ክህነቱ ለወከላቸው ሰው ብቻ ለደመወዝ እንዲፈቀድ አቶ ታምራት ላይኔ ለገንዘብ ምኒስትር የጻፉት ግልጽ ደብዳቤ እንዲህ ይነበባል።

የአቶ ታምራት ላይኔ ደብዳቤ ለገንዘብ ምኒስትር የጻፉት የኢትዮጵያ የሸግግር መንግሥት ጠቅላይ ሚኒስትር ጠቅላይ ሚኒስትር ጽፈት ቤት ቁጥር 60-ሐ2/02 44 ቀን 27/12/83 ለገንዘብ ሚኒስትር አዲስ አበባ፣ የቤተክህነት ጠቅላይ ጽ/ቤት በጀት በዋናው ሥራ አስኪያጅ ትዕዛዝ እንዳይንቀሳቀስ መታገዱን ለማሳወቅ-ለወደፊቱ የበጀትና የቤተክህነቱ አስተዳደር በሚመለከት ውሳኔ እስኪሰጥበት ድረስ አሁን በቤተ ክህነቱ ሠራተኞች ያላቸው ችግር ለማቃለል እንዲቻል የደሞዝ በጀት ብቻ ተለይቶ የቤተ ክርስቲያኑ ሲኖዶስ በሚወክለው ሰው ፊርማ ወጭ እንዲሆን የተፈቀደ መሆኑን እናስታውቃለን። ከሰላምታ ጋር ታምራት ላይኔ ጠቅላይ ሚኒስትር፣ግልባጭ ለኢትዮጵያ አርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ሲኖዶስ ጽ/ቤት አዲስ አበባ” ይላል ደብዳቤው። ማህተምና ፊርማ አለው። 3 ነጠብጣብ ያለው ስ ፊደል አይነበብም።

ብፁዕ አቡነ ዮሴፍ መብሩክ ጋዜጣ ጥቅምት 20 ቀን 1990 ዓም “ያለፍርድ መፈንቅለ ወንበር ተደርጎባቸዋል። ይህ እንኳን በመንፈሳዊ ዓለም በሥጋዊ ዓለም እንኳ አይደረግም። ትልቅ ስሕተት ነው” ሲሉ መልሰዋል። ርዕሰ ሊቃነ ጳጳሱ በግድ ከአገር እንዲወጡ ተደርገዋል። እኔ በምሰበስበው ሰነድ መሠረት የወያኔ አባላት ከሚኖሩበት ቤት ሕደው አስፈራርተዋል። ከአገር ይውጡ ብለው በግድ ሹፌራቸው ነዳጅ ተሞልቶለት ወደ ኪንያ መሄድ እንዳለባቸው ወተውቀዋቸው። ርዕሰ ሊቃነ ጳጳሱ “ወደ ገዳም ልህድ” ሲሉ ወያኔዎች ግን ከኢትዮጵያ ይውጡ ብለው 1ኛ አቶ ተወልደ ገብረ መድህን፣2ኛ አቶ አባይ ፀሐይ ናቸው፤ አቶ ተወልደ ገብረ መድህን ማለት በወቅቱ የደህንነት ባለሥልጣን ነበሩ። ስለዚህ ርዕሰ ሊቃነ ጳጳሱ ተገደው የወጡ መሆናቸውን በወቅት የወያኔ ባለሥልጣን አብራርተዋል።

ተስፋዬ ገብረአብ የጋዜጠኛው ማስታወሻያ በተባለው መጽሐፋቸው ገጽ 225-226 ብፁዕ አቡነ መርቆርዮስ በኪንያ በኩል ሲሸሹ ክንፈ ገብረ መድኅን ያውጥ የነበረ ሲሆን መንገድ ላይ ችግር እንዳይገጥማቸው ጥበቃ ተደርጎላቸዋል” ሲሉ ጽፈዋል። አርማ ያለው የቤተ ክህነት መኪና እየነዳ ኪንያ ወሰዳቸው። ሹፌራቸው ተገደው

የወጡ መሆናቸውን ምስጢር እንዲያወጣ ኪንያ እንደገቡ በምግብ መርዝ እንዲሰጠው አድርገው አስገደሉት። ደርግ በዓለም ላይ የተፈረደበት ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ቴዎፍሎስ ርዕሰ ሊቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ ከሰልጣን ማውረዱ ብቻ ሳይሆን በመግደሉ መዘባበቻ ሁኖ ነበር። ወያኔ ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ርቆርቦስን ከሰልጣን አውርዶ አስገድዶ ከአገር ካስወጣ በኋላ ባለመግደሉ የደርግን ያህል ሊወገዝ አይችልም።

ጥበቡ የማን ብርሃን የሃይማኖት አባቶች የታሪክ ተወቃሽ ወይስ የታሪክ ባለቤት ብለው በድረገጽ በጻፉት መጣጥፋቸው ፲፩ “ብፁዕ አቡነ መርቆርቦስ እውነተኛ የቤተ ክርስቲያን አባት መሆናቸው ኢሕአዴግ ጎንደርን፣ባህር ዳርን ሲቆጣጠር ፎቶዎቻቸውን በትልቅ ቀርጾ የደርግ ጳጳስ በማለት በመስቀል ፈንታ ሽጉጥ አወጡ በማለት ስማቸውን ያጠፋ ጀመር። ፈርተው ከአገር እንዲወጡ ነበር፤ብፁዕ አቡነ መርቆርቦስ ግን የአቡነ ቴዎፍሎስ መስዋትን ለመቀበል ዝግጁ ነበሩ። ቤታቸው በታንክ ሲከበብ አቡነ መርቆርቦስ ከሰልጣን መውረድ አለባቸው በሚል ሰላማዊ ሰልፍ ሲደረግ አቡነ መርቆርቦስ ለዚህ ሁሉ ቦታ አልሰጡትም ነበር”ሲሉ የታዘቡትን ጽፈዋል። ከላይ እንዳልኩት እርሳቸውን ከአገር እንዲወጡ ያደረገው ወያኔ እንጂ ሌላ ማንም አይደለም። ከወያኔ ጋር በጣም ቅርበት የነበራቸው ፕሬዚዳንት ግርማ ወልደ ጊዮርጊስ እንዲህ ሲል ደብዳቤ ጽፈዋል።

ግርማ ወልደ ጊዮርጊስ የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራቲክ ሪፓብሊክ ይሬዚዳንትስ ሕዳር 25 ቀን 2005 ዓም ግልጽ ደብዳቤ ለብፁዕ ወቅዱስ አቡነ መርቆርቦስ ርዕሰ ሊቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ በአለብት ገዳዩ ስለ ቤተ ክርስቲያናችን አንድነት፣በርዕሱ እንደተጠቀሰው የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ጥንታዊት ታሪካዊትና እናት ቤተ ክርስቲያን መሆኗ ይታወቃል። በተለያዩ ጊዜያት የአገራችን ታሪክ ጠብቃና አስጠብቃ የኖረች ቤተ ክርስቲያን ናት። በቤተ ክርስቲያናችን ቅዱሳን ፓትርያርኮችን ራሷን ችላ መሾም ከጀመረችበት ጊዜ ጀምሮ እስካሁን አምስት ፓትርያርኮችን ሾማለች። ከነዚህም ውስጥ ቅዱስነታቸው አራተኛ ፓትርያርክ ሆኑ። በቅዱስ ሲኖዶስ ምልዕክት ጉባኤ መሾምዎ ይታወቃል”ሲሉ በትክክል ደብዳቤ ጽፈው ነበር። የተጀመረው እርቅ እንዲያልቅ የጻፉት ሲሆን ዛሬ ሰዎች ቢክዱም አምላክ አይክድምና

ርዕሰ ሊቃነ ጳጳሳት በመጀመሪያም የተመረጡ በጳጳሳት ሲሆን ያባረሩአቸውም ወያኔዎች ናቸው።

አክሊሉ ታደሰ ክህነትና ካህን በቤቱ በዕሥራ ምእት (2000)ዓም በተባለው መጽሐፋቸው ፲፩ 107 “ቅዱስነታቸው በሀ/ስብከታቸው በፈጻሚቸው የልማት ሥራዎች የተለያዩ ሽልማቶችን ለሀ/ስብከታቸው አስገኝተዋል። ከ1975 ዓም እስከ 1979 ዓም አንደኛ በመሆን በአጠቃላይ አምስት ጊዜ አንደኛ ሆኖ በመገኘት በተከታታይ ሀ/ስብከቱ እንዲሸሉ አድርገዋል”ይሉና ምርጫው አስመልክቶ ፲፩ 110 “የድምፅ መስጫው ካርድ በከሚቴው አባላት ተቆጥሮ 1ኛ ብፁዕ አቡነ መርቆርቦስ 66 ድምፅ፣ 2ኛ ብፁዕ አቡነ ሳሙኤል 21 ድምፅ 3ኛ ብፁዕ አቡነ ገሪማ 12 ድምፅ ማግኘታቸው ተረጋግጧል”ብለው ጽፈዋል።

ወያኔ ቅዱስነታቸውን ሊያባርር ታጥቆ ተነሳ። ከዚህ ላይ ሊዘነጋ የማይችል ነገር ቢኖር ለወያኔ ሌሎች ካህናትና ጳጳሳት ክብሪት አልሆኑም አይባልም። እርሱ ያቀደውን እቅድ ጳጳሳቱ ለሲመት ብለው ቅዱስነታቸውን ያልታመሙትን ታመዋል አስብለው አላወረዱም አይባልም። ሙሉ በሙሉ ከወያኔ ላይ ልንጥለው አይገባም። ከአገር ቤት የቀሩት ብቻ ሳይሆኑ ተሰደው የመጡት ጳጳሳት ጭምር ናቸው። በወቅቱ የነበረውን ቃለ ጉባኤ ያነበቡ ዲያቆን ዳንኤል ክብረት አንዴ በአሜሪካ ድምጽ ሬዲዮን ሲናገሩ “ብፁዕ አቡነ በርናባስ ብቻ ናቸው” ብለዋል።

የአዲስ አበባው ሲኖዶስ ራሱን ቅዱስ ሲኖዶስ ብሎ የሚጠራው አካል ያወጣውን የሐሰት መግለጫ በተመለከተ ከኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ቅዱስ ሲኖዶስ የተሰጠ መግለጫ ብሎ የካቲት 2005 ዓም ያወጣውን መግለጫ ደጀሰላም ክርስቲያናዊ ሐረካት ብሎታል። እኔ ደግሞ “የጳጳሳቱ ሐረካት”ብየዋለሁ። በትክክል ግን የተሰደዱትም ጳጳሳት እጃቸው አለበት። ይህ መጣጥፍ ፲፩ 9 “በመሠረቱ የቀድሞው ዐራተኛው ፓትርያርክ የነበሩት አባት የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ኤጲስ ቆጶስ ሆነው ለመመረጥ በዕጩነት ከቀረቡት ቆመሳት መካከል በትምህርትም ሆነ በአገልግሎት ብቁ ሆነው በመገኘታቸው በኤጲስ ቆጶስነት መመረጣቸው አይዘነጋም”ሲል እውነቱን አውጥቷል። ከዚህ መጣጥፍ ፲፩ 23 “ፓትርያርኩ ኃላፊነታቸውን ያስረከቡበት ቅዱስ ሲኖዶስም

ታላላቅን የተረከበበት ቃለ ጉባኤ ጓሳ ሰሜን አሜሪካ የሄዱት ዐራት አባቶች ተገኝተው ወሰነዋል” ይላል።

ከቅዱስነታቸው በፊት 4 ሊቃነ ጳጳሳት ተሰደዱ። እነዚህ ሊቃነ ጳጳሳት መስከረም 1986 ዓም ኒዮርክ ላይ “ሕጋዊ ቅዱስ ሲኖዶስ” ብለው መሰረቱ። ከዚህ በኋላ ቅዱስነታቸው ከኬንያ ወደ አሜሪካ መጡ። በወቅቱ እርሳቸው ታላላቅ በዓላት ሲሆን ቃለ ምዕዳ ይሰጡ ነበር። ውለው አድረው ግን አቆሙ። ቅዱስነታቸው አንገታቸውን ደፍተው ተቀመጡ። በዚህ ሰዓት አንዳንድ ሊቃነ ጳጳሳት ከእርሳቸው በላይ ብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅን ማስቀደም ወደዱ። ቅዱስነታቸው ግን አሁንም ግንባራቸው እስኪጠቁር በስግደትና በጸሎት ቤት ዘግተው ቁጭ አሉ። እንዲያውም እኔ “ይንቀሳቀሱ” ብዬ መጻፈን አስታውሳለሁ። እርሳቸውን አዲስ አበባ የቀሩት ሊቃነ ጳጳሳት ብቻ ሳይሆን ከእርሳቸው በፊት የተሰደዱት አብሰም እርሳቸው የሾሟቸው ጳጳሳት እየቀደሙ መታየት ጀመሩ።

በሰደት ካሉት ሊቃነ ጳጳሳት መካከል ከቅዱስነታቸው ቀጥሎ የተሾሙት ብፁዕ አቡነ ኤልያስ ጥር 4 ቀን 1972 ዓም በብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ተክለ ሃይማኖት ሲሆኑ ብፁዕ አቡነ መልከ ጼዴቅና ብፁዕ አቡነ ጎርጎርዮስ ጥቅምት 18 ቀን 1983 ዓም በቅዱስነታቸው የተሾሙ ናቸው። ሌሎች ዛሬ ቅዱስነታቸውን የሚያሳድዱ ሊቃነ ጳጳሳት ጥር 13 ቀን 1999 ዓም በቅዱስነታቸው ዋሽንግተን ዲሲ ደብረ ኃይል ቅዱስ ገብርኤል ቤተ ክርስቲያን የተሾሙ ናቸው። እነዚህ ሊቃነ ጳጳሳት “ሥርዓተ ቤተ ክርስቲያን ተጣሰ” ብለው አለመሰደዳቸውን አሁን ተገነዘብኩኝ። ከነዚህ መካከል አንዱ ብፁዕ አቡነ ኤልያስ ሲሆኑ እርሳቸው ብፁዕ ወጣዶች አቡነ ጳውሎስ ሐምሌ 5 ቀን 1984 ዓም ርዕሰ ሊቃነ ጳጳሳት ሁነው ሲሾሙ ከጅቡቱ የደስታ መግለጫ የላኩ ናቸው።

የብፁዕ አቡነ ኤልያስ የደስታ መግለጫ “ለብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ፓትርያርክ አዲስ አበባ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን 5ኛ ፓትርያርክ ሆነው በመመረጥና በመሾመም ደስታ ተሰምቶኛል። እግዚአብሔር መንፈሳዊ ተልእኮዎን የሰመረ አድርጎ ዘመንዎንም ምዕመናንን በሰላም፣በፍቅር፣በአንድነት የምንመራበት ዘመን እንዲያደርግልን በምእመናንና በራሴ ስም ልባዊ የሆነ

ምኞቴን እገልጻለሁ። አባ ኤልያስ ሊቀ ጳጳስ ዘጅቡቴ”ሲሉ ጽፈውላቸዋል። እኔም ብፁዕ አቡነ ኤልያስን እድል ገጥሞኝ ጥር 9 ቀን 2002 ዓም ሎስ አንጀለስ ጥምቀት ሊያከብሩ መጥተው ከላይ የተነበበውን ለምን ጻፉ? ብዬ ጠይቄያቸው ነበር። መልሳቸው “ጅቡቴን ሳለቅ መንገዴ እንዳይበላሽብኝ ብዬ ነው” ብለው ነግረውኛል። ዛሬ ቅዱስነታቸውን ከሚያቃልሉት መካከል ብፁዕ አቡነ ኤልያስ ሁነው መገኘታቸው አያስገርም።

የአኋያ ሽማግሌዎች ጥቅምት 26 ቀን 2006 ዓም ማታ የሲኖዶሉ ስብሰባ ከመጀመሩ በፊት ብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅንና ብፁዕ አቡነ ኤልያስን ለብቻ ጠርተው እንዲህ ሲሉ ተማጸኑ “በብፁዕ አቡነ ሳሙኤል ክስ ምክንያት የተፈጠረውን ችግር በሽምግልና እኛ እንፋታው እናንተ ስብሰባው ላይ አትነጋገሩበት” ብለው ተማጸኑ። በዚህ ሰዓት ብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ ፈቃደኛ ሲሆኑ ያስችገሩት ብፁዕ አቡነ ኤልያስ ነበሩ። ቃል በቃል ከሽማግሌዎች የሰማሁትን እንዳለ ሳስቀምጠው። ምክንያቱም ብፁዕ አቡነ ኤልያስ ግልጽና የዋሕ አባት ናቸው ተብሎ በብዙ ምዕመናን ዘንድ ይወሰዳሉ። ዳር ግን አይመስለኝም ለማንኛውም አንሆ።

ብፁዕ አቡነ ኤልያስ “ፓትርያርኩ አይመሩኝም። ከዚህ በፊት የሚመሩን ብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ ናቸው። ዛሬም የምንመራው በእርሳቸው ነው” ብለው ተናገሩ። ሊቅ ዶ/ር ነጋ ጥያቄ 10 “በፈቃደኝነት በሲኖዶሉ ጥላ ስር የተሰበሰቡትን ቤተ ክርስቲያናት ብቻ ቡራኬ መስጠት ብቻ ነው”ሲሉ መልሰዋል። ታዲያ ብፁዕ አቡነ ኤልያስ ከሊቅ ዶ/ር ነጋ ዓለማየሁ በምን ይለያሉ? ሊቅ ዶ/ር ነጋስ ቤተ ክርስቲያን ተደፈረ ወይም የሰው ልጆች መብታቸው ተጣሰ ብለው አልተሰደዱም። ለነገሩ ዛሬ ሳይሆን ነሐሴ 23 ቀን 1983 ዓም ከጅቡቴ ወደ አዲስ አበባ እንደገቡ ሴረኞች ሊቃነ ጳጳሳት ያዘዙአቸውን የፈጸሙ ችኩል ናቸው።

አባ ኤልያስ ሊቀ ጳጳስ በአዲስ መሠረት ላይ የነበረው ጥረት በባለው መጽሐፋቸው ገጽ 263 “ነሐሴ 23 ቀን 1983 ዓም ስብሰባ ተጀመረ። የስብሰባው መጀመሪያ ላይ ብፁዕ አቡነ መቃርዮስ፣ ብፁዕ አቡነ ኤልያስ እባክዎ ፓትርያርኩን ከላይ ከፎቅ ወጥተው ይጠይቁልን ብለው ይጠይቁኛል። እኔም ጥያቄው ምንድነው? አልኩኝ። በመጀመሪያ ሥልጣኑን ተረከብኝ ብለዋልና ይህንንም በጽሑፍ

ያድርጉልን የሚል ነበር” ይሉና በሌሎች ጳጳሳት የታዘዙትን ለመናገር ከቅዱስነታቸው ሕደው በሉ የተባሉትን ብለዋል። ቅዱስነታቸው “እኔ የተሰጠኝን የቤተ ክርስቲያን አደራ ዝም ብዬ ያለ ምክንያት አሳስረክብም” ብለው እንደመለሱ ጠቅሰዋል። ብፁዕ አቡነ ኤልያስ አድርስ ያሉአቸውን ያደረሱ መሆናቸውን ራሳቸው ከላይ በተጠቀሰው መጽሐፋቸው ገልጸዋል። ዛሬም ቢሆን እርሳቸው ተናገሩ የተባሉትን የሚናገሩ ሁነዋል። በነገራችን ላይ ሳላነሳው የማሳልፈው አንድ እንቁ ቃል ከአንደኛው መጽሐፋቸው ጥቅስ ልውሰድ።

አባ ኤልያስ ሰዎች የማይወዱት እውነት በተባለው መጽሐፋቸው ፲፭ 61 “አንድ ሀሳብ አንድ ልብ አንዲት ቤተ ክርስቲያን አንድ ሕዝብ አንድ ሀገር ብሎ ስለቤተ ክርስቲያናችን ህልውናና ስለ ሀገራችን በአንድ ላይ ካልቆመ በቡድን የተከፋፈለ እንኳን ከእግዚአብሔር ከሕዝብ ጋር ሊታረቅ ቀርቶ እስከምን ጊዜውም ድረስ ከራሱ ሕሊና ጋር ሊታረቅ አይችልም” ሲሉ ጽፈዋል። ይህ መጽሐፍ የተጻፈው በ2003 ዓም ነው። ከላይ ኮሎምቦስ አጓዩ ላይ የፈጸሙት ግን ራሳቸው የቡድን ተግባር ነው። አንዳንዴ የአባቶቻችን አባባል ምንኛ ወርቅ ነው። “ከበሮ በሰው እጅ ታምሬአለሽ” የተባለው ዓይነት ዛሬም ከብፁዕ አቡነ ኤልያስ ላይ ወደቀባቸው።

ሊቅ ዶ/ር ነጋ እንደ ሌሎች የወያኔ ባለሥልጣናት ቅዱስነታቸው መንጋቸውን በትነው ተሰደዱ አሳሉም። ከላይ ከጠቀስኩት ጥያቄ 40 “በኢትዮጵያ ውስጥ አዲስ መንግሥት ሲቋቋም ፓትርያርኩን ከሥልጣን አውርዷቸው ስለነበርና በምትካቸውም ሌላ በመሾማቸው ምክንያት ነባሩ ፓትርያርክ ወደ ስደት መጥተው መጨረሻ ወደ አሜሪካን አገር ገቡ” ሲሉ እውነቱን ተናግረዋል። ምንም እንኳን ቅዱስነታቸው ለምስክርነት እንዲቀርቡ ሊቅ ዶ/ር ነጋ በሊቀ መንበርነት በሚመሩት ሰባክ ጉባኤ መሆኑ ባይዘነጋም አንድ እውነት ተናግረዋል። ብፁዕ አቡነ መልክጼዴቅ እርጅናው ጠልፎ ከመጣሉ በፊት ነሐሴ በ1983 ዓም የተደረገውን አስመልክቶ እንዲህ ሲሉ ጽፈው ነበር።

አባ መልክጼዴቅ ሊቀ ጳጳስ ቋሚ ምስክርነት በተባለው መጽሐፋቸው ፲፭ 118 “አንድነት ጋይል ነው፤ አንድነት እግዚአብሔር ነው፤ መለያየት ግን የሰይጣን ነው፤ ግን ጳጳሳት አንድነቱን ትተው መለያየት ሲያመጡ የእግዚአብሔር መሣሪያ ሳይሆኑ ለሰይጣን

ዓመች በር ከፈቱለት” ሲሉ ጽፈው ነበር። እንኳን ሞት እርጅና አለ ያለው አምበሳ በብፁዕ አቡነ መልክጼዴቅ ላይ ደርሶ የተሰደዱበትን ዓላማ ረስተው የሴረኞች መጠቀሚያ መሆናቸውን ስሰማ ልቤ ደማ። ቅዱስነታቸውን ከሌሎች ጋር አጣልተው ብቻቸውን እንዲቀመጡ ለማድረግ ጥረት እንዲያደርጉ ነው። ዛሬም ቢሆን ወያኔዎች ቅዱስነታቸው ይሞታሉ ብለው ሲጠበቅ አምላክ ምህረቱን አውርዶላቸው በመሰንበታቸው አልተደሰቱም። ቅዱስነታቸው ታመው በተኛበት ሰዓት የሾሙአቸው ሊቃነ ጳጳሳት በአካል ሕደው የጠየቁ በጣት የሚቆጠሩ ናቸው። ሆስፒታል ቅዱስነታቸው ተኝተው በነበሩበት ሰዓት ብፁዕ አቡነ ኅርኅርዮስና ብፁዕ አቡነ ፊልጶስ ሄዱ። ቅዱስነታቸው ተኝተው ሳይነቁ ወጥተው ሲሄዱ ሲነጋገሩ የነበሩት ቃል ከአንድ ሊቀ ጳጳስ የሚጠበቅ አልነበረም።

ብፁዕ አቡነ ፊልጶስ “እኒህ ሰውየማ ሙተው የለም እንዴ ሬሳ ነው የሚጠብቁት?” ብለው ሲናገሩ የሰማ አስታማሚ “ደስ አይበላችሁ ተኝተው ነው እንጂ አይሞቱም” ብለው መልሰዋል። ታዲያ እነዚህን ሊቃነ ጳጳሳት እንዴት እናክብራቸው? እኛ ከማን አይተን? ይህን ድክመት ያሳዩት ሊቃነ ጳጳሳቱ ሲሆኑ በተለይም ሕገ ቤተ ክርስቲያን ተጣሰ ብለን ተሰደናል ያሉት ጳጳሳት ግንባር ቀደም ናቸው። ከዚህ በፊት ስጽፍ “ከተደደዱት ጳጳሳት መካከል ፓትርያርክ እሆናለሁ ያላሉ አንድ ብቻ ሲሆኑ ሌሎች ርዕሰ ሊቃነ ጳጳሳት እሆናለሁ ባይሉም አጫፋሪ መሆናቸውን መጻፌን አስታውሳለሁ። አሁንም እነዚህ ጳጳሳት ርዕሰ ሊቃነ ጳጳሱን ጠልተው የሚያስጠሉ ሁነዋል።

የሚገርመው ነገር ስደተኛው ሲኖዶስ ከመስከረም 1986 ዓም እስከ 2005 ዓም ተቋም አልነበረውም። ነሐሴ 23 ቀን 2005 ዓም በሲኖዶሱ ስም ከተገዛው ቤት ቅዱስነታቸው እንዳይገቡበት በምስጢር መደለቱ ነው። በመጀመሪያ የቤቱን ቁልፍ ለመውሰድ የተደረገው ሲራ አሳዛኝ ነበር። ቅዱስነታቸው ታመው ባለበት ወቅት የተኛበት የማይመች በመሆኑ ምክንያት ወደተገዛው ቤት እንዳይገቡ ለማድረግ ብዙ ተጣረ። ጓዳም በብፁዕ አቡነ ያዕቆብና በአዲስ ሐዋርያ አባ ወልደትንግሌ፣ ጥረት ዋሽንግተን ዲሲ ነዋሪ በሆኑ ጥቂት ኢትዮጵያውያን ከአትላንታ ወደ ሚሮላድ ሲወሰዱ “እኛ ሳንፈቅድ” ያሉ የሲኖዶሱና ሌሎችም አባላት ትክክል አይደሉም።

ሊቅ ዶ/ር ነጋ ጥያቄ 29 ሲመልሱ “አቡነ መርቆርዮስ በሰብሰባ ሳይብዙም አይናገሩም። ዝምታን ይመርጣሉ፤ ብዙ ሰብሰባዎች ሳይተመልክቻቸዋለሁ ምንም አይናገሩም” ብለዋል። ቅዱስነታቸው ዛሬ በነብፁ አቡነ መልክጼዴቅ አሸከሮች ሞራላቸው እንዲመታ ሁኖ እንጂ ጠንካራ ሰራተኛ መሆናቸው የጎዴ ሊቀ ጳጳስ ሳሉ ሆነ የጎንደር ክፍለ ሀገር ሊቀ ጳጳስ በነበሩ ሰዓት ያስመዘገቡት ተግባር ዋቢ ነው። ርዕሰ ሊቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ ከሆኑ ወዲህ የተጣላውን ለማስታር የራቀውን ለማቅረብ ጥረት ያደረጉ አባት ናቸው። ዛሬ በብፁዕ ወጣቶች አቡነ ጳውሎስ ስም የተሰራው ቤት እቅዱ በእርሳቸው ዘመን የተነደፈ መሆኑን ብፁዕ አቡነ መልክጼዴቅ ቋሚ ምስክርነት በሚለው መጽሐፋቸው ጽፈው ነበር።

ክህነትና ካህን በቤቱ በዕሥራ ምእት 2000 ዓም በተባለው መጽሐፉ ፲፩ 103 “ምንም መተዳደሪያ ያልነበራቸው የቤተ ክርስቲያን የአብነት መምህራን ሊቃውንት ደመወዝ እንዲቆረጥላቸው በማመቻቸት ሳይሰለጩና ሙያቸውን ለትውልድ እንዲያስተላልፉና የሀገረ ስብከት ሠራተኞችም በትምህርት ሞያቸውን እንዲያሻሽሉበት አድርገዋል። በቅዱስነታቸው ንቃትና ትጋት በሀ/ሰብከታቸው 43 አብያተ ክርስቲያናት ተተክለዋል። 185 አብያተ ክርስቲያናት ታድሰዋል” ሲሉ ጽፈዋል። በየገዳማቱ ያበረከቱትን ጨምረው አዲስ አበባ ነዋሪ የሆኑ የቤተ ክርስቲያን ልጅ ጽፈዋል።

ጀቢሳ ቀባ ኢትዮጵያን ርቢው መጽሔት ሰኔ 1983 ዓም ወይም 1992 ፲፩ 38 “አቡነ መርቆርዮስ ለፓትርያርክነት ከመመረጣቸው በፊት በየዓመቱ የሀገረ ስብከት ሊቃነ ጳጳሳት የሥራና የልማት ውድድር ሲደረግ 5 ጊዜ በአንደኛነት አንድ ጊዜ በሁለተኛነት ብልጫ እያገኙ ሲሸለሙና ሲመሰገኑ የኖሩ አባት ናቸው” ሲሉ ጽፈዋል። ሲረኞች ከዚህ በላይ የጠቀሰኩትን ሁሉ በቅዱስነታቸው ሳይሲፈጽሙ በብፁዕ አቡነ መልክ ጸዴቅ ስም ነው። ኢየሱስ ክርስቶስ በተወለደ ጊዜ ኢየሩሳሌምን የሚያስተዳድረው ሮማዊው ቅኝ ገዥ ሲሆን ጌታችን በበረት ሲወለድ ሰብን ሰገል ሊሰግዱለት ሲሄዱና የተወለደበትን ለማወቅ ሲጠይቁት የደነገጠው ለስልጣኑ ሲል ብዙ ሕጻናትን የገደለው ሄርዶስ ነበር። ጓዳም ጌታችን እንዲሰድድ አደረገው። ጓዳም ኢየሱስ ክርስቶስ የሚያስተምረውን ትምህርት ሕዝቡ ተቀብሎ ወደ ድህነት እንዳይመለስ የሚከላከሉ ሮማዊው ቄስ አር ሳይሆን በስጋ ዘመዶቹ እስራኤላውያን ነበሩ። ያውም የቤተ

መቅደስ አገልጋዮች እነቀያፋ፤ ሲሳጠስ ማንን ልፍታላችሁ ሲላቸው የምህረቱን አምላክ ሳይሆን ነፍስ ገዳዩን በርማን እያሉ ሮሹ። ለጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ መስቀል ተጠያቂዎች ሮማውይዊ ሲሳጠስ ሳይሆኑ የቤተ መቅደስ ካህናት እነቀያፋ ናቸው።

ወያኔ ኢሕአዴግ ኢትዮጵያን እንደተቆጣጠረ ቅድሚያ ከስልጣናቸው ያወረዳቸው ቅዱስነታቸውን ሲሆን ለእርሳቸው መባረር ተባባሪ ካህናትና ጳጳሳት ነበሩ። ከዚያም ከአገር እንዲባረሩ አደረገ። ቅዱስነታቸውም ተሰደው አንገታቸውን ደፍተው ቁጭ አሉ እንጂ እንደሌሎች ካህናትና ጳጳሳት አልተቅለበለሉም። አሁንም ሲረኞች ሌላው ቀርቶ ወደ ዓለማዊ ፍርድ ቤት የሚያቀርብ ሲራ አሲረዋል። ልክ ሲሳጠስ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የሚሰራውን ሁሉ ተከታተሉ እንዳላቸው ዛሬም ወያኔ ቅዱስነታቸውን ተከታተሉ ብሎ የላካቸው ብዙ አሉ። ያውም ዲያቆናትና ካህናት ጳጳሳት ናቸው።

አባ መርቆርዮስ የተገፋህ አባት አትርቅህም ድንግል የክርስቶስ እናት ሁሉን ችግር ቻልከው በፍጹም በትዕግሥት ደብዳቤ አስላኩብህ ሊያቆሙህ ፍርድ ቤት አምላክ አይለይህ ይኑር ከአንተ ጋራ የሽምካቸው ሁሉ ሆንብህ ደንቀራ አንተማ ኑረሃል በጸሎት ተጠመድክ ከፈጣሪ ጋራ እምነት ያለው አንዱ ያዕቆብ እርሱነው አባቱን አገልጋይ አብሮ የታመመው ወልደትንሣኤን ጠሉት ሲረኞች ጎንጉነው አምላክ ተመልካች ነው መነጽሩም አለው።

ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ መርቆርዮስ ርዕሰ ሊቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ ለአካላንድ ኢየሱስ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን የተጻፈው ደብዳቤው የቅዱስነታቸው አይደለም የሚል በጽሁፍ ከሁሉ አስቀድሞ ያስተባበሉ ቆመስ አባ ጽጌ ናቸው። ሌሎች ከዚህ በፊት “አልተፈቀደላቸውም” የሚል ብቻ እንጂ ደብዳቤው ከተጻፈ በኋላ ዝምታን መርጠው ነበር። ስለዚህ ታሪክ በመሆኑ እጠቅሳለሁ።

ቆመስ አባ ጽጌ ድንግል ደግፋው ለደብረ ሰላም ኢየሱስ ቤተ ክርስቲያን አካላንድ ካሊፎርንያ “በቅዱስነታቸው ደብዳቤ

መፈቀዱንና ብዙዓን አባቶችንም ልከው እንዳስባከሩ በደብዳቤያቸው ለመግለጽ ሞክረችኋል፡፡ በመሠረቱ ይኸው ዐቢይ ጉዳይ በጉባኤው የተወሳ ሲሆን አንደኛ በወቅቱ ቅዱስነታቸው ሞሽንግተን ዲሲ ስለነበሩ ስለጉዳዩ ተጠይቀው ደብዳቤ አለመጻፋቸው ተገልጿል”ሲሉ ጽፈዋል፡፡ ይህ ከሆነ ወዲህ ደግሞ ከላይ የተጠቀሰውን “ወቅታዊ መልዕክት” በሚል የደረሰባቸውን በሽታ ሆነ በችግራቸው የተባበሩአቸውን አመስግነው ደብዳቤ በድረገጽ ወጥቶ ነበር፡፡ በዚህ ጊዜ ብዙዎቹ “ይህ ደብዳቤ የቅዱስነታቸው አይደለም” ብለው ማውራት ጀመሩ፡፡ ከዚያም ቋሚ ሲኖዶስ ከአምስቱ አራቱ ቅዱስነታቸውን ሊጠይቁ ሄዱ፡፡ በዚህ ቀን እነሱ የፈለጉትን ነገር ማድረግ ሳይችሉ በመቅረታቸው ተናደው የቅዱስነታቸውን ማንኛውንም ደብዳቤ ውድቅ የሚያደርግ ጽፈው በአሲምባ ድረገጽ ለቀቁት፡፡ ይህ ማለት ነሐሴ 28 ቀን 1983 ዓም “አሞኛል ብለው ሥልጣናቸውን አስረክበዋል” ብለው ነበር ያጻፉት፡፡ ዛሬ ልክ በ1983 ዓም በቋሚ ሲኖዶሱ ስም አውጥተዋል፡፡ ቃሉም እንዲህ ይላል፡፡

የቋሚ ሲኖዶስ ድምጽ በአንድ ላይ ሲደመጥ ፲፩ 2“ በመጀመሪያ ቅዱስነታቸው ለአክላንድ ኢየሱስ ቤተ ክርስቲያን ጽፈዋል የተባለው ደብዳቤ ቀርቦ ከተነበበ በኋላ አጻጻፉም ሆነ ፊርማው የቅዱስነታቸው የማይመስል መሆኑ በቋሚ ሲኖዶስ አባላት በሚገባ ከተገለጸ በኋላ ቅዱስነታቸው ለአክላንድ ኢየሱስ ቤተ ክርስቲያን የጻፉት አንዳችም ደብዳቤ እንደሌለና የተነበበው ደብዳቤም የቅዱስነታቸው እንዳልሆነና ቅዱስነታቸው የማያውቁት መሆኑን ተናግረዋል” ይላል፡፡ ይህ ከዚህ በላይ ጥቅስ የወሰድኩት ትክክል እንዳልሆነ ቅዱስነታቸው እንዲህ ሲሉ ጽፈዋል፡፡

በስደት ላይ ላለው ለሕጋዊው ቅዱስ ሲኖዶስ ጽ/ቤት አክላንድ ቫሊፎርንያ፣ በተራ ቁጥር አንድ የተጠቀሰው የአክላንድ ኢየሱስ ቤተ ክርስቲያን በተመለከተ ሲሆን የቋሚ ሲኖዶስ አባላት ደርሰው እንደተመለሱ ሁኔታውን ለማጣራት ስለፈለገን ከዓመታት በፊት የተጻፈው ዋና ቅጂ ደብዳቤ ቀርቦልን ተመልክተናል፡፡ ደብዳቤውም ሕጋዊ ደብዳቤ ሲሆን ቤተ ክርስቲያኑም የተቋቋመው በፈቃዳችን መሆኑን እንደገና አናሳውቃለን” ይላል፡፡ እንዲሁም ደግሞ በቋሚ ሲኖዶስ ስም የወጣው እንዲህ ይገልጻል፡፡

“ወቅታዊ መልእክት በሚል ርእስ በስም በመጥቀስ ያለበታቸውና ያለሥራቸው በማወደስ የወጣው መግለጫ ለቅዱስነታቸው ቀርቦ በንባብ ተሰምቷል፡፡ በመሠረቱ ይህ መግለጫ አብዛኛውን ሕዝብ ግራ ከማጋባቱም በላይ በየቦታው ብዙ ጥያቄዎችን አስነስቷል፡፡ የቋሚ ሲኖዶስ አባላት በመልእክቱ ውስጥ ያሉትን ችግሮችና ጉድለቶች አስመልክቶ ሰፊ ማብራሪያ ከሰጡበት በኋላ በቅዱስ ሲኖዶስ ታርሞና ተስተካክሎ እንደገና እንዲወጣ በቅዱስነታቸው መመሪያ ተሰጥቶበታል” የሚለውን ቅዱስነታቸው ቃላቸው እንሳልሆነ እንዲህ ሲሉ ገልጸውታል፡፡

በተራ ቁጥር ሁለት “አምነንበት ያስተላለፍነውን ወቅታዊ መልእክት ያስተባበልን በማስመለስ ከእውነት የራቀ መልእክት ተላልፏል፡፡ የተነጋገርነው ሁለት ግለሰቦች ስማቸው ሰላልተጠቀስ ቅሬታ አስነስቶአል ስለተባለ የሁለቱን ሰዎች ስም ጨምሮ ማመስገን ይቻላል አልን እንጂ የተላለፈው መልእክት የእኛ አይደለም ይለወጥ አላልንም፡፡ አሁን መልእክቱ መልክታችን ነው ቃላችንም የማይለወጥ መሆኑን ለመግለጽ እንወዳለን” ይላል፡፡ በምስጋና ስማቸው ያልተነሳው ሁለት ግለሰቦች ቆመስ አባ ጽጌና መምህር ሊቅ ዶ/ር አንዱዓለም መሆናቸውን ስምተናል፡፡ ተራ ቁጥር 3 በቋሚ ሲኖዶሱ ስም የወጣውን ደብዳቤ እንዲህ ይላል፡፡

“ይልቁንም ቅዱስነታቸው የሚሰጡአቸው መመሪያዎች ወደ ቅዱስ ሲኖዶስና ጠቅላይ ቤተ ክህነት እንዲተላለፍና ተፈጻሚነት እንዲኖረው ቢደረግ የተሻለ እንደሚሆን ሰፊ ውይይት ተደርጎበታል፡፡ በመጨረሻም ቅዱስነታቸው በመሠረተ ሐሳቡ ሙሉ ለሙሉ በመስማማት በስማቸው የተጻፈው ደብዳቤ ውድቅ ሆኖ ከላይ በተጠቀሰው መሠረት እንዲሠራ በቅዱስነታቸው ተገቢው መመሪያ ተሰጥቶበት በቋሚ ሲኖዶስ አባላት ምዕላተ ጉባኤ ታምኖበት ተወስኗል” ይላል፡፡ ይህን አስመልክቶ ደግሞ ቅዱስነታቸው እንዲህ ሲሉ መልስ ሰጥተውበታል፡፡

በተራ ቁጥር ሦስት “ስለውስጥ አሠራር የተነጋገርነውም መንበረ ፓትርያርኩ ያላወቀው ነቅዱስ ሲኖዶስ በጠቅላይ ቤተ ክህነት ስም የሚተላለፉ ጽሑፍ ተደጋጋሚ አቤቱታ ስላስከተለ ተነጋግሮ ለመሥራት የተደረገ፤ያለና የነበረ የቤተ ክርስቲያን አሠራር ነው፡፡ ከዚህ አልፎ ተርፎ መንበረ ፓትርያርኩ ጽ/ቤት ለጠቅላይ ቤተ

ከህጎች ወይም በሲኖዶስ በኩል ካልሆነ በቀር ሥራ እንዳይሠራ መልእክትም እንዳያስተላልፍ ስምምነት ላይ የተደረሰ አስመስሎ የወጣው መልእክት በሰውም በእግዚአብሔርም በታሪክም የሚያስወቅስ የሰሐተት መልእክት ነው። ከእኛ የተገኘም አይደለም። ስለዚህ ከሌላ ስሕተት ለመዳን ማንኛውንም የሚተላለፈው ነገር ሁላችን አምነንበት መሆኑ ለቤተ ክርስቲያን እድገት የሚበጅና ወጥ የሆነ አሠራር እንዲኖረንም የሚጠቅም በመሆኑ ሁሉንም አብሮ ለመሥራት እንዲተባበር በድጋሚ እናሳስባለን”ሲሉ አጠንክረው መልሰዋል።

በቋሚ ሲኖዶሱ ስም የወጣው ተራ ቁጥር 4 “ቅዱስ ሲኖዶስ በኩሎምቦስ አጃዮ ባደረገው 38ኛው መደበኛ ስብሰባ ላይ በተሰጠው የምልዓተ ጉባኤ ውሳኔ መሠረት በኦክላንድ መድኃኒ ዓለም አስተናጋጅነት እንዲደረግ በቅዱስነታቸው መልካም ፈቃድ በአንድ ድምጽ ጸድቋል”ይላል። ይህን አስመልክቶ ትንሽ ታሪክ ልጥቀስ አስቀድመው በብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ የተላኩ አባቶች የኦክላንድ መድኃኒዓለም ምዕመናን እንዳያዝኑ ብለው የቅዱስነታቸውን ልብ እንዲሰበር አድርገዋል። ዋናው የቋሚ ሲኖዶስ አባላት ወደ ቅዱስነታቸው የሄዱት የግንቦቱ ስብሰባ ኦክላንድ እንዲሆን ለማድረግ ሲሆን ለዚህ ቅዱስነታቸው የሰጡት መልስ እንዲህ ይነበባል።

በተራ ቁጥር አራት “ስለግንቦቱ ሲኖዶስ ስፍራ በመንበረ ፓትርያርኩ የሚያስፈልገውን ሁሉ ለማሟላት የሚልች አካል ባለመኖሩ ሳይሆን የኦክላንድ መድኃኒዓለም ምዕመናን በሐምሌ ጉባኤ አዘጋጅተው ወደ አትላንታ ስለተዛወረ አሁንም ደግሞ ታዘጋጃላችሁ ተብሎ አይሆንም ሲባሉ እንዳይሰማቸውና ተስፋ እንዳይቆርጡ በሚል አባቶች በአጽንኦት ስለጠየቁ እንዳላችሁ ይሁንላችሁ ብለናል። እውነቱ ይህ ሆኖ ሳለ በጽ/ቤታችን ስም የሚወጡትን መልእክቶች ሰው እንዳይቀበላቸው በቋሚ ሲኖዶስ ስም የተበተነው መልእክት በእኛ የሚመራው ቅዱስ ሲኖዶስም ስለማይወክል እኛም ያላልነውን አሉ የሚል በመሆኑ በዚህ ደብዳቤ የተሻረ መሆኑን እናስታውቃለን” ይላል። በቋሚ ሲኖዶሱ ስም የተለቀቀው ጽሑፍ ሲኖዶሱን የሚከፍል በመሆኑ እንዳይደገም አንድ ውሳኔ ሊሰጠው ይገባል። ምክንያቱም ሲኖዶሱን ችግር ላይ እንዳይጥለው የሚያስቡ ከሆነ ማለቱ ነው።

ምዕራፍ 2

ሕ/ቅ ሲ.እንዲጠነክር ጳጳሳቱና ካህናቱ አይፈልጉም!

በሕጋዊው ቅዱስ ሲኖዶስ ስር ያሉ ጳጳሳቱና ካህናቱ መካከል ስደተኛው ሲኖዶስ እንዲጠነክር የማይፈልጉ ብዙ አሉ። የሚገርመው እያንዳንዱ ጳጳሳትና ካህናት እንደግል ንብረቱ የሚያዘው ቤተ ክርስቲያን አለው። ነገር ግን በሕጋዊው ቅዱስ ሲኖዶስ ስር ተቋም እንዲኖረው የማይፈልጉት ጳጳሳቱና ካህናቱ ሁነው መገኘታቸው አሳዛኝ ነው። የጳጳሳቱንና የካህናቱን አርቆ አለማሰብ የተረዳሁት ዛሬ ሳይሆን ቀደም ነው። በ1999 ዓም የሁለት ሺህ ዓመታት ውጣ ውረድ በኢትዮጵያ ባልኩት መጽሐፍ የቅዱስነታቸውን ጽፈት ቤት እንደሚያስፈልግ ጽፈ ነበር። ኋላ በአባ ጳውሎስና በጳጳሳት ምክንያት በቤተ ክርስቲያን ላይ የተነሣው እሳት ካልኩት መጽሐፍ 2002 ዓም ጽፈት ቤት አለመኖሩን አስመልክቶ ጽፈ ነበር። የሁለቱን መጽሐፍት ልጥቀስ።

አማረ አፈለ ብሻው የሁለት ሺህ ዓመታት ውጣ ውረድ በኢትዮጵያ በተባለው መጽሐፍ ገጽ 72 “ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ መርቆርዮስ ርእሰ ሊቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ ከቦታ ቦታ ዙረው አልሰበኩም። እርሳቸው በጸምና በጸሎት ተወስነው ያሉ ናቸው። ይህ ሲባል ግን ሙሉ በሙሉ ቁጭ አላሉም። አልፎ አልፎ እየሄዱ እየተዘዋወሩ ቡራኪ በመስጥት ላይ ናቸው። ሌሎች አባቶች ግን ከቦታ ቦታ እየተዘዋወሩ በማስተማር ላይ ይገኛሉ። ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ መርቆራዎስ ርእሰ ሊቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ መንቀሳቀስ እንዳለባቸው አሁን ለማሳሰብ ስለወደድኩ ነው። በእርግጥ እርሳቸውን የሚያበረታታቸው ከጳጳሳቱ መካከል ያለ መስሎ አይታየኝም። የሚያበረታቱ ቢኖሩም ኑሮ የየራሳቸው ቤተ ክርስቲያን ጳጳሳቱ ሲኖራቸው ለቅዱስነታቸው ቋሚ ማረፊያ የሚሆን ጽሕፈት ቤት ማሰራት ይችሉ ነበር።”

“የሥራ ልምድ ያላቸው ብዙ ምሁራን ቢኖሩም በጥሩ አመራር የተያዙ አይደሉም። ስለዚህ ለወደፊቱ ሊታሰብበት የሚገባ መሆኑን ብፁዓን ጳጳሳቱ ሊያስቡበት ይገባል። በስደት ያለቸው ቤተ ክርስቲያን ከአንድ ማዕከል ላይ መዋቅር ቢኖራት ለወደፊቱ

የተጠናከረ ሃይማኖት ማንነት ማስተማር የምትችለው ቤተ ክርስቲያን መሆንም በየቤተ ክርስቲያኑ ያሉትን ሕጻናት መመልከት ይቻላል። ይህ የትዳሩነትነታቸው ጽሕፈት ቤት አለመኖር ለቤተ ክርስቲያን ውድቀት ሊያመጣ ይችላል። አሁንም የምለው እነዚህ በስደት አገር ያሉት አባቶች አይሳሳቱም ማለት አይደለም።” ስለ ከላይ የተጠቀሰውን ጥቅስ በ1999 ዓም ከጻፍኩ በኋላ በጥር 2002 ዓም ከዚህ በታች የተጠቀሰውን ጽፌ ነበር።

አማረ አፈለ ብሻው በአባ ጳውሎስና በጳጳሳት ምክንያት በቤተ ክርስቲያን ላይ የተነሳው እሣት በተባለው መጽሐፍ ፲፰ 304 “እንዳንድ ሰዎች እነሱ የራሳቸውን ደህና ከሆኑ የሌሎችን ምዕመናን ችግር ከምንም አይቆጥሩት ይሆናል እንጂ ምዕመናን በችግር ላይ ናቸው። ጽሕፈት ቤት ባለመኖሩ ምክንያት ቋሚ መመሪያ ወጥቶ ለቤተ ክርስቲያን አስተዳዳሪ አይላክም። ይህ በመሆኑ ድክመቶች እየተፈጠሩ ነው። በእርሰዎ ውስጥ ያሉት ጳጳሳት ብቻ ሳይሆኑ መነኮሳት ሳይቀር ቋሚ ቤተ ክርስቲያን አላቸው። የእርሰዎ ቋሚ ቦታዎት የት ነው? በየስድስት ወሩ ሲኖዶስ ይሰበሰባል። ታዲያ እስካሁን ለእርሰዎ እንዴት ጽሕፈት ቤት አልቆመም? እግዚአብሔር ይክበር ይመስንን የወንጌል ገበሬዎች ብዙ አሉ።”

“በእርሰዎና በእርሰዎ ውስጥ ካሉት ጳጳሳትና ኤጲስ ቆጶሳት ጋር እየተዘዋወሩ የሚያስተምሩ የወንጌል አምራቾች አሉ። ለምሳሌ እንደ አባ ወልደትንግሌ አያልክህና አባ ገብረ ሥላሴ ጥበቡ፣አባ ቃለ ጽድቅና አባ ጽጌ ድንግል ደገፋው ሌሎችም መነኮሳት፤ ከካህናትም እንደ መምህር ቀሲስ ልዑስ ቃል አካሉና ቀሲስ መላኩ ባወቀ ሌሎችም ሲኖሩ እንዲሁም መምህር አንዱዓለም ዳግማዊ፤ ከዲያቆናት አስተማሪዎች እንደ ዲያቆን ተከስተ ብርሃኑ አድማሱ የመሳሰሉና ሌሎችም ወጣት ዘማርያን “ትዳሩ አባታችን” እያሉ ናቸው።”

“በተለይ ስደተኛው ሕዝብ ከወያኔ ጋር ባለው የፖለቲካ አለመግባባት ምክንያት እርሰዎን አባት ብሎአል። እርሰዎ ግን ቤት ዘግተው ጸሎትና ሰገደት ላይ ነዎት። ጸምና ሰገደት ትክክል አይደለም እያልኩት አይደለም። በጸመዎትና በሰገደትዎት ቤተ ክርስቲያናችንም ኢትዮጵያንም “አስባት” ብለው እንደሚጸልዩ አልጠራጠርም። ትዳሩነትዎ የቀድሞውን አመራር ማለትም ጎዴ

በነበሩ ወቅት ሆነ ጎንደር በነበሩ ወቅት ከሌሎች ጳጳሳት ይበልጥ የሰሩ መሆንንም የተጻፈው መጽሐፍት ዋቢ ሲሆን ምንው ዛሬ ያንን የሰራ ችሎታዎትን በስደት ዓለም ያለችውን ቤተ ክርስቲያን ነፈጓት? ይገባኛል እርሰዎ ከመምጣትዎ በፊት ምእመናኑ በፖለቲካ ችግር የተለያዩ በመሆኑ ያንን አንድ ማድረግ አይቻልም ብለው ይሆናል። ሌላው ደግሞ በሰበካ ጉባኤና በካህናቱ መካከል የሥልጣን ተዋረዱን ችግር ሲሰሙት ከሁሉም ርቄ ልቀመጥ ብለው ይሆናል። ነገር ግን ዝም ማለቱ መልካም አይመስለኝም።”

“አመለካከቴን ለብዙ አባቶች ሳሳሰብ ቆይቻለሁ። እርሰዎን እድሉ ገጥሞኝ ይችን የምጽፋትን ጽሑፍ በቃል ለመንገር አልቻልኩም። እኔ ከምጠላው ነገር ደጅ ጥናት ነው። ሌላው የተወለዱበትን ቀን ለመመዝገብ እርሰዎን ጠይቆ እንዲነግሩኝ የለፋሁት ልፋት ሳይሳካ ቀርቷል። በዚህ ምክንያት የተሰማኝን በግልጽ መጻፈን መረጥኩ። በስደት ያለች ቤተ ክርስቲያን ወንጌል ከማስተማር በቀር ጠንክር ያለ ስራ ልትሰሩ አልቻላችም። ቤተ ክርስቲያን ብዙ የተማሩ ልጆች እንዳሏት ቢታወቅ ለምን ቋሚ ጽሕፈት ቤት የላትም? በተለይ የወንጌል ሐዋርያት ለዚህ ቅዱስ ዓላማ እንዲሰማሩ ማድረግ ተግባሩ የማን ነው? እነዚህ የወንጌል ሐዋርያት ቢሰማሩ በትንሽ ወራት ጽፈት ቤት ሊቋቋም ይችላል። እኒህ አባት አሜሪካ እንደመጡ ደጋግመው የቤተ ክርስቲያን በዓላት ሲሆኑ ቡራኬ ይሰጡ ነበር።”

“ከተወሰኑ ዓመታት ወዲህ ቡራኬ እንደማይሰጡ ጠይቃችሁ ይሆን? ለኒህ አባት ቅድሚያ አላፊነቱ የማን ነው? ጳጳሳቱ የራሳችሁን የግል ቤተ ክርስቲያን አላችሁ፤ ነገር ግን ለእርሳቸው አላሰባችሁም። የምታስቡ ብትሆኑማ ጽሕፈት ቤት ታቋቁሙ ነበር። እኒህ አባት ማን አላቸው? እናንተ አንድ ነገር ካላደረጋችሁ? በተለይ አዲስ ጳጳሳት ብዙዎቻችሁ ወጣቶች እንደመሆናችሁ መጠን ጽሕፈት ቤት ያስፈልገናል። ብላችሁ በምትመሩት ቤተ ክርስቲያን ቅስቀሳ አድርጋችኋል? እናንተ በእድሜም ሆነ በእውቀት ብዙዎቻችሁ ከዘመናዊው ምእመን ጋር የምትቀራረቡ ስለሆናችሁ ተግታችሁ መስራትና ማጠናከር ይጠበቅባችኋል።”

“ተዘዋወሩና አስተምሩ መጽሐፍትን እየጻፋችሁ ለምእመናን እድሉ። እናንተ ከዚህ አሜሪካ እና ካናዳ የተሾማችሁ ጳጳሳት ገና ብዙ ሥራ አለባችሁ። ጳጳስ ተብሎ ተኮፍሶ መቀመጥ አይገባም። ተንቀሳቀሱ

አስተምሩ ብዙዎቻችሁ የማስተማር ችሎታ ያላችሁ ናችሁ። ካህናትና መንኮሳት የብፁዕ ወቅዱስ አቡነ መርቆሬዎስ ጽሕፈት ቤት የላቸውም። ጽሕፈት ቤት አለመኖሩ ደግሞ ለወደፊቱ መልካም አይደለም። ቤተ ክርስቲያን ራስ እንደሚያስፈልጋት አንድም ሁለትም የለውም።”

“ከእኔ ይልቅ ካህናት እናንተ ታውቃላችሁ። ከምእመናን ጋር የምትቀራረቡ እናንተ እንደመሆናችሁ መጠን አስተባብራችሁ ጽሕፈት ቤት መመስረት ይገባችኋል። አውቃለሁ ካህናት ሲባል ንፋግ ነው። ምናልባት ሙዳይ በረከት ይቀንሰብናል ብላችሁ ካልሆነ በቀር እንዴት ለእርሳቸው አንድ ጽሕፈት ቤት መመስረት አቃታችሁ። እያንዳንዱ ካህን ራሱን ከፍ አድርጎ የሚያይ ካልሆነ በቀር የእርሳቸው ጽሕፈት ቤት ቢመስረት ጥንካሬ ይኖረዋል እንጂ ጌዳት አያመጣም። ብዙዎቻችሁ ካህናት በያላችሁበት ልዩ ጉባኤ እያደረጋችሁ ሙዳይ በረከት ብትሰበሰቡ የእናንተን ድርሻ ይሸፍናል። በቅዳሴ ብቻ ስማቸውን አንስቶ ዝም ማለት አይገባም።”

“ወጣት መዘምራን የቤተ ክርስቲያን ግድግዳዎች ናችሁ። ስለዚህ እናንተም በወጣትነታችሁ ድርሻ ልታበረክቱ ይገባል። ጽሕፈት ቤት እንዲኖረን መመሪያ የሚሰጠን ተቋም እንዲመስረት ጥረት ማድረግ የእናንተም ድርሻ ይሆናል። ስለዚህ መዘምራንም ገንዘብ ባይኖራቸው እንኳን መዝሙር አዘጋጅቶ ለምእመናን ሽጦ ድርሻን መወጣት ይቻላል። ምዕመናን ወደድነም ጠላን ልንቀሳቀስ የምንችለው ራስ ሲኖረን ነው። በተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ሥርዓት መሰረት የእምነቱ መሪዎች ርእሰ ሊቃነ ጳጳሱ ናቸው። ለዚህም በቅዳሴ ወቅት ካህኑ የጳጳሳቱን አለቃ አባ መርቆሬዎስንና አባ-እግሌን የክርስቲያንን ወገኖች ሁሉ ክርስቶስን በማመን አጽናቸው ሲሉ ምእመናኑ አሜን እንላለን። ታዲያ አሜን ብለን በእግዚአብሔር ፊት ማንም ሳያስገድደን ቃል የገባን ምእመናን አባታችን የት እንደወደቀ እናውቃለን?”

“ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ መርቆሬዎስ ምን እንደሚያስፈልጋቸው ለመሆኑ ከራሴ ጀምሮ ጠይቀን ይሆን? ስለዚህ ከዚህ በፊት አሳደረግንም ለወደፊቱ ምን ማድረግ አለብን? ምእመናን እንደመሆናችን መጠን አባት እንደሚያስፈልገን ከተረዳን አንድ ነገር ማድረግ ያለብን ይመስለኛል። ስለዚህ በህብረት ልዑል

እግዚአብሔርን በጸሎት መጠየቅና መተባበር አንድና ሁለት የሌለው መሆኑን ከተረዳን ሳለፈው ወቅት ሳይሆን ለሚመጣው ልንበረታ ይገባል። የቤተ ክርስቲያን ዋናው መሰረቱ ምሰራው ርዕሰ ሊቃነ ጳጳሱ ሲሆን ከውስጡ ውጋግራ ይባላል። ውጋግራ ጳጳሳት ናቸው። ማገሩ ደግሞ ካህናት ሲሆኑ ጨፈቃው መዘምራን ናቸው። ክፍት ምእመናን ሲሆኑ እነዚህ ከዚህ በላይ የጠቀስኳቸው አንድ ሁነው ከተሰሩ ቤተ ክርስቲያኑ ይቆማል። የቤተ ክርስቲያን ራስ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። ነገር ግን ምሰሶ ከሌለው ውጋግራው ሆነ ማዕገሩ ግድግዳው ወይም ጨፈቃው ቤት ሊሆን አይችልም። ለዚህ ነው የኢትዮጵያ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን እራስ እንዲኖራት የሚያስፈልገው። የቤተ ክርስቲያን ጉልላት ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሲሆን ቀጥሎ ደግሞ ርእሰ ሊቃነ ጳጳሳቱ ሲሆኑ ውጋግሮች ደግሞ ጳጳሳት ናቸው።”

“ከዚያም ካህናትና መንኮሳት ብሎም መዘምራንና ምእመናን ናቸው። ለዚህ ቅዱስ ዓላማ ደግሞ ቅድሚያ ጳጳሳት፤ ከዚያም ካህናትና መዘምራን፤ ከምእመናኑ ጋር ተባብረው ለአንድነታችን ዋልታ ጽፈት ቤት እንዲኖረን ሊታሰብበት ይገባል እላለሁ። ብፁዕ ወቅዱስ ሆይ! ከዚህ በላይ ሆነ በሌሎችም ቦታዎች ደፍራ የምጽፈው የተሰማኝን መደበኛ ስለማልችል ነው። ስለዚህ ጳጳሳት፤ካህናት መንኮሳት፤ መዘምራን፤ ምእመናን ቅዱስ አባታችን ተከብረው ይኑሩ ካላችሁ እንግዲያ ጽሕፈት ቤት አቋቁመን አባትነታቸው እንድናከብራቸው። በቅዳሴ ብቻ ስማቸውን ማንሳት በቂ አይደለም። ስለዚህ እኔ ለሁሉም አቤቱታ አቀርባለሁ።በተለይ ቅዱስነትዎ ከአንዳንድ ቦታ ብቻ ብቅ ብሎ በራሴ ሰጥቶ መመለስ በቂ አይደለም።”

“አመራርም መስጠት መቻል አለብዎት። እስከ መቼ ድረስ በዚህ ዓይነት ሊገሩ ነው? ቅዱስነትዎም ቢሆን በየአካባቢው መሄድና ቤተ ክርስቲያንን ማሳፍፋት አለብዎት እንጂ ለአባ ወልደ ትንሣይ አያልክህ ብቻ ስጥቶ ቁጭ ማለት መልካም አይደለም። ስለዚህ እርስዎ መባርታትና መጠንከር አለብዎት እላለሁ። የሚወለዱት ልጆች በማንነታቸው እንዲከሩ የሚሆነው ቅድሚያ ቤተ ክርስቲያን ስትሰፋፋ መሆኑን ከእኔ ይልቅ እርስዎ የሚያውቁ ነዎት። ለዚህ ቅዱስ ዓላማ ደግሞ ቅድሚያ ጳጳሳት፤ ከዚያም ካህናትና መዘምራን ከምእመናኑ ጋር ተባብረው ለአንድነታችን ዋልታ ጽፈት ቤት እንዲኖረን ሊታሰብበት ይገባል እላለሁ” ስለ ጽፈ ነበር።

በ2005 ዓም በሲኖዶሉ ስም መኖሪያ ቤት ለመግዛት ከሚቲ ተመሰረተ። በየቤተ ክርስቲያኑ ገንዘብ ሰብሳቢ ተመደበ። ታዲያ ይህን ለማድናቀፍ አንዳንድ ጳጳሳት ገንዘብ ከምዕመናኑ እንዳይዋጣ ቅስቀሳ አደረጉ። ከነዚህም መካከል ብፁዕ አቡነ ሳውሮስን አንዱ ናቸው። አቡነ ሳውሮስ ደንበር እንደሄዱ ከመነኩሴው ጋር ችግር በመፍጠራቸው አንድ ሁኔታ የቆዩትን ምዕመናን ከፈሳሳቸው በዚህ ምክንያት ሲኖዶሉ ደንበርን እንዲለቁ ወሰነ። ርዕሰ ሊቃነ ጳጳሱም “በ3 ወር ይልቀቁ” አሉ።

ሌሎች ጳጳሳት “ስድስት ወር ይቆዩ” አሉ። በዚህ ምክንያት አቡነ ሳውሮስ ፓትርያርኩንና ብፁዕ አቡነ መልክጼዴቅን አስመልክቶ ብዙ ብዙ ሰሜት አስምተዋል። እርሳቸው ያሉትን ልጣቅሰው አልፈልግም ሁኔታቸው ደስ አልለኝ ሲል አንድ ቀን እንዲህ አልኳቸው “ብፁዕ አባታችን እርሶ ወደ አዲስ አበባው ሲኖዶስ ሊገቡ ነው?” ስል ጠየኳቸው መልሳቸው “እስካሁን አልወሰንኩም። ለወደፊቱ ግን እያሰብኩኝ ነው። ይህ ጥርስ የሌለው ሲኖዶስ” አሉኝ። በሳምንቱ ብፁዕ አቡነ ዜና ማርቆስ ቀብር ለመገኘት ሲያትል ሲመጡ ያረፉት ከእኔ ስለሆኑ ሁኔታቸውን ጥሩ አድርጌ ተረዳሁኝ። በዚህ ሰዓት እርሳቸው እኔን ሊያሳምኑ የተላኩ መሆናቸውን ነገሩኝ።

ብፁዕ አቡነ ሳውሮስ “ብፁዕ አቡነ ሉቃስና መሳዕከ ብርሃናት አባ ገብረ ሥላሴ በአባ ገብረ ሥላሴ ጥበቡ ላይ የወሰዱት ውሳኔ መቃዎም የለብህም። አባቶች የወሰኑት ውሳኔ መከበር አለበት” አሉ። ይህን ስንከራከር አምሾተን ግማሽ ሌሊት ላይ ወደ ቅዱስ ገብርኤል ቤተ ክርስቲያን አብረን ሄድን። የብፁዕ አቡነ ዜና ማርቆስ እስከሬን ከጊዜያዊ ማረፊያው መጥቶ ቤተ ክርስቲያኑ ገብቷል። ማህሌቱ ተጀምሯል። በዚህ ሰዓት ብፁዕ አቡነ ሳውሮስ ከቤተ መቅደስ ገብተው ቆዩና ማንንም ሰላም ሳይሉ ለብቻቸው እንደሴት ወይዘሮ ተከፍለው ቆሙ። ከላይ እንዳልኩት ብፁዕ አቡነ ሳውሮስ ከሲኖዶሉ ስብሰባ ወደ ደንበር እንደተመለሱ ለተወሰኑ ምዕመናን “ፓትርያርኩ ደንበር ቅድስት ማርያም ቤተ ክርስቲያን እንድትዘጋ አዘዋል” በማለት ተናገሩ። በዚህ ምክንያት ከዲያቆን ሙሳት ጋር ከፍተኛ ጠብ ተፈጥሮ ነበር። ዲያቆኑ “ስህተትዎን ያርሙ” ብለው የጻፉላቸውን መጣጥፍ አንብቢዋለሁ።

ዲያቆን ሙሳት ዘውዴ ይድረስ ለብፁዕ አቡነ ሳውሮስ በሚል መጣጥፍ በአድራሻዬ ልከውልኝ ተመልክቻለሁ። ፲፰ 3 “ብፁዕ አባታችን ሆይበእውነት ፓትርያርኩ ማርያምን ወይም ያንን ቤተ ክርስቲያን ማፍረስ ነው ብለዋል?በእውነት ይህንን ትልቅ ኃጢአት ቅዱስ ፓትርያርኩ በብፁዕን አባቶች ፊት ተናግረውታል? ይህን ቃል ለሕዝቡም ሆነ ለቦርዱ የነታገረ ማነው?ከእርስዎ ሌላ ከደንበር አኋዮ ሂዶ የቅዱስ ሲኖዶስን ስብሰባ የተካፈለና የሰማ ሰው ነበርን?እኔ እንደማውቀው ግን ከርስዎ ሌላ የሂደ ሰው አልነበረም”ሲሉ ጽፈዋል።

ብፁዕ አቡነ ሳውሮስ ከደንበር እንዳይለቀ በማሰብ ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ መርቆርዮስንና ብፁዕ አቡነ መልክጼዴቅን ጥላቻ ማስፋፋት ብቻ ሳይሆን የደንበር ቅድስት ማርያም ቤተ ክርስቲያን ማፍረስ ነው ብለዋል ተብሎ በደንበር ተወርቷል። ይህን ሊያደርጉ ያስቡበት እርሳቸው ወደ ኢትዮጵያ ሊሄዱ በማሰባቸው ነው። አባቶቻችን “የነብር ጅራት አይዙም ከያዙም አይለቁም”ይላሉ። ብፁዕ አቡነ ሳውሮስ ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ መርቆርዮስ ያላሉትን ቤተ ክርስቲያን ይፍረስ ብለዋል ብለው ማስወራታቸው ጥፋታቸው ነው። አሁንም በሲኖዶሉ ስም የተገዛው ቤት ከፍታ አንሶት ባንክ ይወስደዋል እያሉ ከሚያወሩት ጳጳሳት መካከል ግንባር ቀደሙ እርሳቸው ናቸው።

ሲያትል ዋሽንግተን ቅዱስ ገብርኤል ቤተ ክርስቲያን ሰባኪ አባ ገብረ ሥላሴ ጥበቡ ተባረሩ። በዚህ ምክንያት ምዕመኑ መምህራችን ይመለሱ ብሎ ተሰባስበ። መምህሩን ወደ ሲያትል እንደማይመለሱ ብፁዕ አቡነ ሉቃስ ከተናገሩ በኋላ አሁንም ምዕመኑ ተሰባስቦ በጥቅምት 2004 ዓም የሲኖዶሉ ስብሰባ ላይ ወኪል ወይዘሮ ቆንጅት ፈቃደን ላከ። ይህ በመሆኑ ብፁዕ አቡነ ሉቃስ ተቆጡ። ከአውደ ምህረቱ የማይገባ ቃላት ተናገሩ። በዚህ ምክንያት ወይዘሮ ቆንጅት የጠበቃ ደብዳቤ እንዲደርሳቸው አደረጉ። ብፁዕ አቡነ ሉቃስ በጠበቃቸው በኩል መልስ ሲሰጡ “ፓትርያርኩ መርቆርዮስ ይህን ጉዳይ የሚመለከቱት በእርሳቸው የተቋቋመው ችሎት ብቻ ነው” የሚል መልስ ስለሰጡ ይህን ሕግ መኖሩን ለማወቅ የወይዘሮ ቆንጅት ጠበቃ ወደ ቅዱስነታቸው ደብዳቤ ልኳል።

ሁኔታው ቅዱስነታቸውን ለምስክርነት ወደ ፍርድ ቤት የሚያቀርብ ጉዳይ ቀስ ብሎ ተንኳቶ ስለመጣባቸው ወይዘሮ ቆንጅት ብፁዕ አቡነ ሉቃስን መክሰሱን መተዋቸውን ነግረውኛል። ብፁዕ አቡነ ሉቃስ

ደጋግመው ሲያወሩ የተሰሙት “ቅዱስነታቸው ተው ሲሏቸው አልሰማ በማለታቸው ምክንያት ለብፁዕ አቡነ ሳሙኤል ደብዳቤ በመጻፋቸው የሰው ምክር ሰምተው ነው” እያሉ ሲያወሩ የሰሙ እነ ወይዘሮ ሞረሽ ነግረውኝ ነበር። ይህን ወሬ ሰምቶ ሳለ ደግሞ በመስከረም 2006 ዓም ለሰርግ የመጡ አንድ እንግዳ ፊት ተመሳሳይ ጨዋታ ሲጫወቱ ከእንግዳው ጋር የተጋጩ መሆናቸውን ራሳቸው አቶ ሞረሽ ነግረውኛል።

የኢትዮጵያ ሕዝብ ባለው ጠባብ ንስኞ ቡድን አገሩን ጥሎ ተሰዷል። ንስኞው ቡድን የኢትዮጵያን ማንኛውም ቅርሳቅርስ ሊያጠፋ ተነስቷል። የኢትዮጵያን ሁለንተና ይዛ ያለች ቤተ ክርስቲያን ናት። ይኛው ቤተ ክርስቲያን በነሳ ምክንያት እንድትታመስ ሁኖለች። በዚህ ምክንያት ዛሬ ከሦስት ሁነናል። አንዱና ዋናው ሰላሙን እግዚአብሔር እስኪያመጣው ድረስ ይህን የተበተነ ትውልድ አስባስቦ አጠንክሮ ታሪክንና ቅርስን ማውረስ ያለባት ቤተ ክርስቲያን ናት። ለዚህ ሁሉ ለጳጳሳቱና ለካህናቱ ብቻ መተው አስፈላጊ አይደለም።

ኢትዮጵያውያን በአሜሪካን ብዙ ነን። በማህበር የተደራጀ ተቋም ያላቸው እኔ እንደማውው ጥቂት ናቸው። የመጀመሪያው የቸካነው ሲሆን ሁለተኛው የሲያትሉ ነው። አሁን በቅርቡ አትላንታ ነው። ኢትዮጵያውያን የሚበዙበት ዋሽንግተን ዲሲ በኢትዮጵያ ስም ማህበር የለም። በሌላ አንጀለስ ያን ያህል ኢትዮጵያውያን ባሉበት በማህበር ደረጃ የለም። ይህ የሆነው ሕዝቡ አንድ እንዳይሆን ወያኔ ሰላም በመንሳቱ ነው። ቤተ ክርስቲያን፣ የተዋሕዶ የፕሮቴስታንቱ ሁሉ ሕንጻ አለው። ይህ ሕንጻ ብቻ የኢትዮጵያን ሕዝብ አንድ ሊያደርግ አይችልም። አብሶም የተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን በሰሰት በመከፈሉ አብዛኛው አብያተ ክርስቲያናት በሰደተኛው ሲኖዶስ ውስጥ በመሆኑ አሁን የተገዛው ቤት የመጀመሪያ ቅርስ ነው። ይህ ቅርስ እንዲሰፋፋ ትውልዱ የማንነቱን አሸራ እንዲረከብ ለማድረግ ማንኛውም ምዕመን ጥረት ማድረግ አለብት።

ወያኔ በሰደት ዓለም ያለውን ኢትዮጵያዊ በጥቅም በመያዙ ምክንያት ከሀብረት ይልቅ ልዩነቱ ሰፍቶ ተቸግረናል። እኛ በሰደቱ ዓለም ያለን ኢትዮጵያውያን አንድነታችን ልናሳየው ይገባል። በቤተ ክርስቲያናችን ውስጥ ካህኑ ሲረብሽን መቅጣት እንችላለን። አባቶች

ምዕመናንን ካላከበሩ እኛም ኪሳቸን ሰበሰብ ልናደርግ እንችላለን። ለምሳሌ እኔ በሲያትሉ መካከ ብርሃን ቅዱስ ገብርኤል ቤተ ክርስቲያን ቃለ አዋጁው ይከበር ከሚለው ምዕመናን ጋር አብሬ መሰብሰብ ከጀመርኩኝ ወዲህ የወሰድኩትን አቋም የአባልነት ክፍያዬን ላለመክፈል ወሰንኩኝ። ብዙ ጊዜ እሁድ ቤተ ክርስቲያን አልሄድም። ጓላ ያደረኩት ነገር ቢኖር ቤተ ክርስቲያን የሄድኩ ቀን ሙዳይ በረከት ላለመስጠት ወሰንኩኝ።

ቤተ ክርስቲያን ቆይቼ ቤቴ ስገባ ለብቻ ማስቀመጥ ጀመርኩ። ከ26 ወር በጓላ \$355 ዶላር ሁኗ አገኘኋት። ይኼን ብር በ40 ቀኔ ክርስትና የተነሳሁበትን ቤተ ክርስቲያን ለንዋይ ቅድሳት ማሟያ ሁኗል። ለእግዚአብሔር ቤት የምሰጠውን እስካላቆምኩ ድረስ አምላክ ለሲያትሉ ገብርኤል ቤተ ክርስቲያን ካልሰጠህ ብሎ አይቀጣኝም። ይህም ካህናቱ ሥርዓት እንዲይዙ የምናደርግበት ነው። ጳጳሳቱና ካህናቱ በሰደተኛው ሲኖዶስ ተቋም እንዲኖረው አይፈልጉም። ይህንም የሚያደርገበት ምክንያት ለራሳቸው ጥቅም ሲሉ ነው። እነርሱ እንኳን ለምዕመናኑ ሊሆኑ ቀርቶ ከተራ መነኩሴ አንስተው ጳጳስ ላደሱአቸው ለብፁዕ ወቅዱስ አቡነ መርቆርዮስ ሊሆኑ አልቻሉም። ሲኖዶስ እንዲጠነክር አይፈልጉም ለዚህም የአባ ገብረ ሥላሴ መጽሐፍ ምስክር ነው።

አባ ገብረ ሥላሴ ጥበቡ ሲኖዶሳዊው ጉዞ በእርቶዶክሳዊ ቀኖና ሲመዘን በተባለው መጽሐፋቸው ፲ጹ 200 “የኢኮኖሚ ሰደተኛ ይመስል የዕለት ከዕለት ኑሮን ብቻ የሚመራ ከሆነ ግን ቤተ ክርስቲያንን ከማሰደብ ውጭ አንዳች የሚሰጠው ጥቅም የለም” ሲሉ መስክረዋል። ከሁሉም ይልቅ በሲኖዶሱ ስም ተቋም እንዲገነባ የማይፈልጉ ጳጳሳቱና ካህናቱ ናቸው። ይህን የሚያደርጉት ለእነሱ ገቢ እንዳይነድልባቸው ብለው ነው። ይህ በሲኖዶሱ ስም የተገዛውን ቤት አስመልክቶ ያለውን ፍትጊያ አውቀዋለሁና ሊታሰብበት ይገባል። የሚገርማችሁ ነገር ቢኖር ርዕሰ ሊቃኑ ጳጳሱ ሲታመሙ ሊሞቱ ነው ብለው የተደሰቱ ጳጳሳቱ ነበሩ። እግዚአብሔር ይማርዎት ያላሉአቸው ጳጳሳት ለምዕመናን ይሆኑ ይሆን? በእኔ እምነት ጳጳሳቱና ካህናቱ የይሁዳ ትንሽ ወንድሞች ሁነው ታይተውኛል፤አይሆኑም።

ምዕራፍ 3

ምዕመኑ ሰሚ በማጣቱ መሰቃየቱ?

1ኛ ጴጥ 5:12 “በእናንተ ዘንድ ያለውን የእግዚአብሔርን መንጋጠብ ቀን እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ በውድ እንጂ በግድ ሳይሆን በባሉ ፈቃድ እንጂ መጥፎውን ረብ በመመኘት ሳይሆን ጎብኚት፤ ለመንጋው ምሳሌ ሁኑ” ያለውን ትዕዛዝ ዛሬ አባቶች ሲጥሱ እየታዩ ናቸው። ለዚህም ምስክር ይሆን ዘንድ በሕጋዊው ቅዱስ ሲኖዶስ ስር ያሉ ምዕመናን ችግራቸው ብዙ ነው። ስንቱ ፍርድ ቤት ሕደዋል፤ ስንቱ ባልንጀራው ከባልንጀራው ጋር እንዲለያይ ሁኖአል። ስንቱ ምዕመናን እናት ቤተ ክርስቲያንን በመተው ወደ ሌላ ቤተ ክርስቲያን ሕደዋል። ስንቱ ምዕመን እሁድ ቤተ ክርስቲያን መሄድ ትቶ ከቤቱ ይውላል፤ ስንቱ ምዕመን ካህናት በሚያደርጉበት መድሉ እንባወ እየፈሰሰ ነው፤ ስንቱ ምዕመን ሕጋዊውን ቅዱስ ሲኖዶስ ትቶ ወደ አዲስ አበባው ሲኖዶስ ገብቷል፤ ስንቱ ምኑ ቅጡ? በምዕመናን ላይ እየደረሰ ያለው ችግር ብዙ ነው። በእኔይቱ አቅም የምዕመኑን ችግር የተገነዘብኩት ዛሬ ሳይሆን ቀደም ብሎ ነበር።

በአባ ዳውሎስና በጳጳሳት ምክንያት በቤተ ክርስቲያን ላይ የተነሳው እሳት በተባለው መጽሐፍ ፲፭ 304 “አንዳንድ ሰዎች ራሳቸው ደህና ከሆኑ የሌሎችን ምዕመናን ችግር ከምንም አይቆጥሩት ይሆናል” ብለው በ2002 ዓም ጽፈዋል። አሁን በጣም ብሰአል። እስኪ የአንዳንዱን ቤተ ክርስቲያን ሠነድ በእጄ የያዝኩትን ችግር ያለባቸውን ቤተ ክርስቲያን በመጠኑ ልጥቀሳቸው። ምንም እንኳን ሀገረ ስብከታቸው ካናዳ ቢሆንም እኛ ላለንበት ለሲያትል ቅርብ የሆኑት የቫንኮቨር ማርያም ቤተ ክርስቲያን ስንቱ ተከፋፈሉ?

በመጀመሪያ ከወያኔዎች ጋር ተጣልተው ተለያይተዋል። ከዚያ በኋላ ደግሞ አንድ ሁነው ጠንከር ማለት ሲጀምሩ እንዲሁ አንዳንዶች የሲያትል ጳጳስ ከፋፈሉን ሲሉ አንዳንዶች ደግሞ የካልካሬው ጳጳስ ከፋፈሉን ብለውኛል። እነዚህ ምዕመናን አብረው ሳሉ አንዴ በሁለት አውጥብስ ከሲያትል ስንሄድ አድረጎ ጠቀም ያለ ብር ተሰጥቶአቸው ባመቱ ቤተ ክርስቲያን ይገዛሉ ሲባሉ እንኳን ቤተ ክርስቲያን ሊገዙ

ቀርቶ ከሁለት ሆኑ። መንስኤውን ለማጣራት ጥረት ሳደርግ ከሁለቱ ሀገረ ስብከት ጳጳሳት ውጭ ወያኔም ከመከላከላቸው ገብቶባቸዋል። በዚህ ምክንያት ምዕመናኑ በመሰቃየት ላይ ናቸው። የነዚህን ምዕመናን ችግር ዛሬ አንዳቸውም ሊቀ ጳጳስ ቀርበው አንተም ተው አንችም ተይ ከማለት ይልቅ እንዳይቀራረቡ ጥረት እያደረጉ መሆናቸውን ነግረውኛል። ታዲያ ይህ በወገኖቼ ላይ የሚደርሰው በደል አያስለቅስም?

በደንቨር ኮለራዶ ማርያም ቤተ ክርስቲያን ሊቀ በጳጳሱና ከመነኩሲው ጋር አልግባባ በማለታቸው ምክንያት አንድ ሁነው ሲጸልዩ የነበሩና ታላቅ ቤተ ክርስቲያን ያሳንጹ ምዕመናን እንዲከፋፈሉ ሁኔታዋል። መነኩሲው የሰሩትን ቤተ ክርስቲያን ከሰው ተረትተዋል። በዚህ ምክንያት ምዕመኑ ከሁለት ተከፍለዋል። ቤተሰቦች ተለያይተዋል።

በፖርትላንድ ማርያም ቤተ ክርስቲያን ችግር ተከስቶ መከሰስ ብቻ ሳይሆን ተደባዳቢዋል። በዚህ ምክንያት ተከሰው ፍርድ ቤት ሕደው ያለ ምንም ትርፍ ብዙ ገንዘብ አፈሰሱ። ዳኛው ከቤተ ክርስቲያን መጥቶ በመተዳደሪያ ደንቡ መሰረት ሰበካ ገባኤ አስመርጦ ከሄደ ወዲህ አሁንም ችግሩ አልቀረም።

በዋሽንግተን ዲሲ ቅዱስ ገብርኤል ቤተ ክርስቲያን የደረሰው በደል ቀላል አይደለም። በእርግጥ የዲሲው ወያኔ አስርጎ ባሰገባቸው ሰዎቹ ጠብ ጫሪነት ሲኖዶስን ለመበተን በመታቀዱ ነው። ይህ የዋሽንግተን ደብረ ኃይል ቅዱስ ገብርኤል ቤተ ክርስቲያን በተለይ የወያኔን መንግሥት የሚቃወመው ሕዝብ ማረፊያ ነው። ሰይጣን በቃየልና በአቤል እንደገባው ሁሉ በዲሲ ደብረ ኃይል ቅዱስ ገብርኤል ቤተ ክርስቲያን ገብቶ ከሁለት ተከፍሏል። አሁን ደግሞ ለሰሚው ግራ ነው ጳጳሱ ቤተ ክርስቲያናቸውን ከሰዋል።

ዳሳስ ቅዱስ ሚካኤል ቤተ ክርስቲያን አመሰራረቱ ቀደም ያለ ቢሆንም በገለልተኝነት ቆይቶ በ2005 ዓም ወደ ሕጋዊው ቅዱስ ሲኖዶስ ገብቷል። የዚህ ቤተ ክርስቲያን ብዙ ጊዜ ሲታመሱ መኖራቸው አይዘነጋም። አሁን ግን እግዚአብሔር ይመስገን ሰላም ናቸው። ነገር ግን አዲስ ቤተ ክርስቲያን ሊከፈት ሲባል ምዕመኑ ሳይሆኑ አስተማሪው ተቃውሞ ማሰማታቸው ብዙ ምዕመናን

አስገርጧል። በዳሳሰ ቤተ ክርስቲያን ሊከፈት ሲል እንዳይከፈት እንቅፋት የሆኑት የወንጌል መምህር ሊቅ ዶ/ር አንዱዓለም ናቸው።

አባ ሰላማ ድረገጽ “ይህ ቤተ ክርስቲያን በዚህ ሲኖዶስ መካተት የለበትም” ይሉና አክለው ሲናገሩ “የኢየሱስ ቤተ ክርስቲያን ወደ ሲኖዶሱ ከመጣ የሚካሄድ ቤተ ክርስቲያን ከሲኖዶሱ አወጣዋለሁ በማለት ዝቷል” ሲል ድረገጹ ጽፎአል። ይህን ብለው የተናገሩት መምህር ናቸው። እርሳቸው እንደምናውቃቸው የወንጌል መምህር ሲሆኑ ሲኖዶስ ጠቅላይ ቤተ ክህነት ዋና ጸሐፊ ናቸው። በዚህ ዓይነት ለወደፊቱ ምን አይነት ፍርድ እናገኛለን?

የሲያትል መካነ ብርሃን ቅዱስ ገብርኤል የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ምዕመናን ችግር አስመልክቶ ለቅዱስ ሲኖዶስ ተደጋግሞ ደብዳቤ ተጽፎአል። ለምሳሌ በጥቅምት 2004 ዓም ወኪልና ደብዳቤ ልኮ ነበር። በግንቦት 2004 ዓም ደብዳቤ ልኮ ነበር። በጥቅምት 2005 ዓም ደብዳቤ ልኮ ነበር። በግንቦት 2005 ዓም ልኳል። ጥቅምት 2006 ዓም ደብዳቤውን በወኪል አሲዞ ሲልክ ቅዱስ ሲኖዶስ ሳያናግራቸው ቀረ። አሁን በየካቲት 2006 ዓም ቆሞስ አባ ጽጌ ድንግል የብፁዕ አቡነ ዜና ማርቆስ ለ4ኛ ዓመት ለቅዳሴና ለፍትሃት መጥተው በነበረበት ሰዓት እንዲያማም ጥራው እንዳይበላም ግፋው ዓይነት የምዕመናንን ወኪሎች አናግረው ነበር። እንዲያውም ያሉአቸው “ከእንግዲህ በኋላ ወረቀት አትበትኑ” የሚል ነበር። የምዕመናኑ ወኪሎች ለምዕመናን የደረሱበትን እንዲያስታውቁ ለማድረግ በማሰባቸው ነው። በበነገራቸውም ብፁዕ አቡነ ሉቃስ “ከእንግዲህ በኋላ ወረቀት አትበትኑ፤ ሌሎቻችሁም አትቀበሉ ወይም ደግሞ ተቀብላችሁ ጣሉት አታንብቡት የተወገዘ ነው” ሲሉ ተናግረዋል። ድንቄም ሰላም ይወርዳል?

በተለይ በሲያትል ምዕመናን ላይ ያለው ችግር ብዙ ነው። ሌላው ቀርቶ ብፁዕ አቡነ ሉቃስና አባ ታደሰ የክርስቶስን መስቀል አያሳልሙም። ለምሳሌ ሰኔ 23 ቀን 2005 ዓም አባ ታደሰ እያጠኑ ወደ ሕዝቡ ሲመጡ ሌሎችን ምዕመን መስቀል ያሳልማሉ። በዚህ ሰዓት ወደዘሮ አልማዝ አበበ “ይባርኩኝ” ብለው ጉንብስ ሲሉ የአባ ታደሰ መልስ “በሌላ ተባርከኻል” በሚል ከምዕመናን ለይተው ሳያሳልሟቸው ሄዱ። ሌሎች ብዙ ምዕመናን እንዲህ ተበድለዋል። የሲያትል ምዕመን በሊቀ ጳጳሱና በመነኩሴው እንዲህ ያለ ችግር

ይደርስባቸው ስለነበር ቀደም በግፍ የተባረሩትን አባ ገብረ ሥላሴ ጥበቡን እያስመጣ ወንጌል ይማር ነበር። ከሲኖዶሱ ስብሰባ ከአንዴም ሁለቴ ብፁዕ አቡነ ሉቃስ ከልክሉልኝ ብለው ሲያመለክቱ መምህራቸው ሲያትል መጥተው ወንጌል እንዳይሰብኩ በሲኖዶሱ ተከለከሉ። የሲያትል ቅዱስ ገብርኤልን ምዕመን ከአባቶች በላይ ሲኖዶሱ በድሉታል ብል ማጋነን አይሆንብኝም። ምክንያቱም አራት ጊዜ ደብዳቤ ጽፎ “ችግራችሁ ምንድነው” በሌሎችም አብያተ ክርስቲያናት ምዕመናን ላይም የዚህ ዓይነት ችግር እንደሚደርስ ማስተዋል ይቻላል።

በገለልተኛ ቤተ ክርስቲያንም በጣም ብዙ ችግር አለ። ካህኑ የሚከሰስበት አካል የሌላው የአዲስ አበባውን ሲኖዶስ ተቀበል ሲባል “ወያኔ ነው” ይላል። ስደተኛውን ሲኖዶስ ተቀበል ሲሉት “ሲኖዶስ አይሰደድም” ይላል። በመሀል የከበረው ካህኑ ወይም መነኩሴው ሲሆን ምዕመኑ ግን ከልብ የሚያሳዝን ነው። ደብረ ጽዮን ለንደን ቅድስት ድንግል ማርያምና አሁን በቅርቡ መኒሶታ መድኃኒዓለም የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ምዕመናን ላይ የደረሰው ቀላል አይደለም። ከሌላ ክፍለ ሀገር ደግሞ አንዱ ካህን ከሌላ ባለትዳር ሴት ጋር እየመገጠ ተው “ቢባል ንጉስ ሶሎሞን ብዙ ሚስቶች ነበሩት” እስከማለት የደረሰ ካህን ብዙ ነው።

በአካላንድ መድኃኒዓለም አንዳንድ ምዕመናን የቦርድ ምርጫ ይደረግ የሚሉ ነበሩ። ይህ በዚህ እንዳለ ቦርዱና የካህኑ ጠብ ገንፍሎ ይወጣል። ምዕመኑ ካህኑን ይዞ ቤተ ክርስቲያን ይከፍታል። በዚህ ሰዓት ሊቀ ጳጳሱ ካህኑን ብቻ ሳይሆን ምዕመኑን አወገዙ። የዚህ ቤተ ክርስቲያን ሲከፍሉበት የኖሩትን ቤተ ክርስቲያን ትተው ሄዱ እንጂ ምንም አላሉም። ካህኑ ወደ ሲኖዶሱ ስብሰባ እንዳይገቡ ይከለከላሉ። ሲኖዶሱ ሽማግሌ ይሰይማል። ግን የፈየደው ነገር የለም። ምክንያቱም ሽማግሌው የሊቀ ጳጳሱን ቃል ጠባቂ በመሆኑ የሽምግልና ተግባር መፈጸም አይችልም። ከዚህ በፊት የሚታወቀው በካህኑ ምክንያት ነው ተብሎ ነበር። ኋላ ግን ካህኑ ከቤተ ክርስቲያኑ በቅሌት ከለቀቁ በኋላ ሊቀ ጳጳሱ ካህኑን ተከትለው የሄዱትን ምዕመናን በአባትነት ሊቀበሉ አልፈለጉም። ሊቀ ጳጳሱ ከሚያገለግሉበት ቤተ ክርስቲያን ቦርድ ለኢየሱስ ሰበካ ጉባኤ የተላከው ደብዳቤ እንዲህ ይነበባል።

ለአቶ በኃይሉ አሰፋ የደብረ ሰላም ኢየሱስ ቤተ ክርስቲያን የሰበካ ጉባኤ ሊቀ መንበር፤ በቅድሚያ የእግዚአብሔር ሰላም ከሁላችን ጋር ይሁን። በስልክ በተነጋገርነው መሠረት በአክላንድ አካባቢ ያለውን አለመግባባትና ችግር ለመፍታት ቅድመ ሁኔታዎችን በማመቻችን ላይ መሆናችንን በሰፊው ነጋግረናል። ስለሆነም የታሰበውን የሰላም ሂደት በተግባር ለመፈጸም የሰላምና የእርቅ ኮሚቴው በአደረገው ውይይት ከመካከ ሰላም መድሃኒዓለም ቤተ ክርስቲያን በኩል የቀረቡ ሁኔታዎችን አግኝተዋል። ስለዚህ የሚከተሉትን ቅድመ ሁኔታዎች ከሚመለከታቸው የሥራ አስፈጻሚ አባላት ጋር ተወያይተው መልሱን በአስቸኳይ እንዲነግሩና አሳስባለሁ። ከመካከ ሰላም መድሃኒዓለም ቤተ ክርስቲያን የቀረበ ቅድመ ሁኔታዎች 1.የደብረ ሰላም ኢየሱስ ቤተ ክርስቲያን በሕጋዊው ቅዱስ ሲኖዶስ ሥር ለመሆን ማመልከቻና የይቅርታ ደብዳቤ ለሀገረ ስብከቱ ሊቀ ጳጳስና የቅዱስ ሲኖዶስ ዋና ጽህፈት ቤት እንዲያቀርብ? 2.መተዳደሪያ ደንቡ ታርሞ ለቅዱስ ሲኖዶስ ጽሕፈት ቤትና ለሀገረ ስብከቱ ሊቀ ጳጳስ እንዲያቀርብ? 3.ቀድሞ የነበረው ካህን እንዲትና ለምን እንደተገለለ ደብዳቤ ከነመረጃው ለሲኖዶሱ ጽሕፈት ቤት እንዲያቀርብ? 4 የአባላቱ ዝርዝር ለመረጃ እንዲሆን ለሲኖዶሱ ጽሕፈት ቤት እንዲያቀርብ?”የሚል ደብዳቤ ተልኳል።እነዚህን በተራ ቁጥር አንድ እስከ ተራ ቁጥር አራት ድረስ ያሉትን የእኔን አስተያየት ልስጥበት።

አንደኛ ይህ ቤተ ክርስቲያን ከመጀመሪያው ጀምሮ በሕጋዊው ቅዱስ ሲኖዶስ ስር የተቋቋመ ነው። ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ መርቆርዮስ ርዕሰ ሊቃነ ጳጳስ ዘኢትዮጵያ መጀመሪያ ቦታል ጓላም በደብዳቤ ተፈቅዶ የተከፈተ ቤተ ክርስቲያን ነው። የሕጋዊው ቅዱስ ሲኖዶስ አባል ባይሆን ኑሮ ሌሎች ካህናትና ሊቃነ ጳጳሳት አይገኙም ነበር። ምን ይህ ብቻ በሕጋዊው ቅዱስ ሲኖዶስ አባል ባይሆን ኑሮ የሽምግልና ጉዳይ አይጀመርም ነበር። ይህንና ይህን አስመልክቶ ብዙ ብዙ ማለት ይቻላል። ለመሆኑ የኢየሱስ ቤተ ክርስቲያን ማንን ነው ይቅርታ የሚጠይቀው? የሀገረ ስብከቱ ሊቀ ጳጳስ ለምንድነው ይቅርታ የሚጠየቁት?መቼ አባታዊ ፍቅር አሳዩና ነው? ከቅዱስነታቸው እኔ አበልጣለሁ ብለው ከሆነ ልክ ነው። የኢየሱስ ቤተ ክርስቲያን መጀመሪያውንም ቅዱስነታቸው ቦታል ጓላም በደብዳቤ ፈቅደዋል።

የቅዱስነታቸው ደብዳቤ ለደብረ ሰላም ኢየሱስ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን በአክላንድ፤ በመጀመሪያ መልአከተ ሕይወት ኢየሱስ ክርስቶስ ከእናንተ ጋር ይሁን፤ጉዳዩ የእውቅና ደብዳቤ ስለመጠየቅ፤በሰኔ 16,2004 ዓ/ም ስለ ቤተ ክርስቲያን የእውቅና ደብዳቤ እንዲጻፍልን ስትሉ ያመለከታችሁት ደብዳቤ ደርሶኝ ተመልክቶለሁ። በመሆኑም የቤተ ክርስቲያኑ መቋቋም ሕገ ቤተ ክርስቲያንን የጠበቀና የተከተለ ከመሆኑም በላይ በሕጋዊው ቅዱስ ሲኖዶስ ሥር የሚተዳደር ቤተ ክርስቲያን እንደሆነ ታውቆ በቃል የተፈቀደላችሁ መሆኑ ይታወሳል። ስለዚህ ይኸንን መሠረት በማድረግ የሰላም ሔደቱ እንደተጠበቀ ሆኖ የቤተ ክርስቲያንን ሕግና ሥርዓት ጠብቃችሁ አገልግሎታችሁን እንድትቀጥሉ የተፈቀደላችሁ መሆኑን እናስታውቃለን። መልአከተ ሕይወት ኢየሱስ ክርስቶስ ቤተ ክርስቲያናችንና ሀገራችንን ይጠብቅልን። ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ መርቆርዮስ ፓትርያርክ ርዕሰ ሊቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ”ይላል። ፍርማና ማህተም አለበት።

ሁለተኛ እኔን በተረዳኝ መሠረት የኢየሱስ ቤተ ክርስቲያን የሕጋዊው ቅዱስ ሲኖዶስ ቃል አዋጁ የተቀበለ ነው። በሕጋዊው ቅዱስ ሲኖዶስ ሥር ያሉትን ብዙ ቤተ ክርስቲያን መተዳደሪያ ደንብ አንብቤአለሁ። የአንዳቸው መተዳደሪያ ደንብ የኢየሱስን ቤተ ክርስቲያን መተዳደሪያ ደንብ የሚመስል የለም። የአክላንድ ኢየሱስ ቤተ ክርስቲያን መተዳደሪያ ደንብ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ቃል አዋጁ ጠብቆ የተዘጋጀ ነው። “መተዳደሪያ ደንቡ ታርሞ” ሲባል ምን ተብሎ እንዲታረም ተፈልጎ ነው? ወይም እንደ አንዳንዶች ሰበካ ጉባኤው 20 ዓመት በላይ እንዲቀመጥ ሁኖ ይስተካከል ካልተባለ በቀር። እንዲያውም እኔ እንደመረመከሩት ቃል አዋጁውን የጠበቀ መተዳደሪያ ደንብ ስለሆነ ከዚህ በፊት የተመሰረቱ የሚያድሱበት አዳዲስ የሚመሠረቱ የራሳቸው አድርገው ሊገለገልበት የሚገባ መተዳደሪያ ደንብ ነው።

የአክላንድ ኢየሱስ መተዳደሪያ ደንብ አንቀጽ 29 “ይህ የመተዳደሪያ ደንብ የተመሠረተው በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ሕግ በቃል አዋጁ ላይ ሲሆን ለዝግጅቱ የረጅም ጊዜ ጥናትና ሐሳብ መለዋወጥ ተካሂዶበታል። በብፁዕ ወቅዱስ አቡነ መርቆርዮስ ፓትርያርክ ርዕሰ ሊቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ የሚመራው ሲኖዶስ ይህን ደንብ ጥቅምት 28 ቀን 1996 ዓም በነባርና

በዲያስፓራ ውስጥ በሚገኙ አብያተ ክርስቲያናት ሥራ ላይ እንዲውል አጽድቋል” የሚል ደንብ ያለው ነው። ለመሆኑ የመድኃኒ ዓለም ቤተ ክርስቲያን መተዳደሪያ ደንብ ቃለ አዋጁውን የሚፈጽም ይሆን? አይመስለኝም? ያ ቢሆንም ኑሮ ምዕመኑም ከጀመሪያው ጥያቄ አያነሱም ነበር።

ሦስተኛ “ቀድሞ ለነበረው ካህን እንዴትና ለምን እንደተገለለ” የሚለውን ሳነብ ሰቄአለሁ። በእውነቱ ለነበሩት ካህን ታስቦ ነው? አይመስለኝም። ከኢየሱስ ቤተ ክርስቲያን ቢላክ መረጃ መከራከሪያ ለማድረግ ታስቦ ካልሆነ በቀር ለእርቅ ቅድመ ሁኔታ የሚጠየቅ አይደለም። ምንው አባ ቃለ ጽድቅ በሴሰኝነት ምክንያት ነው ከቤተ ክርስቲያን የተለዩት ብላችሁ እናንተ ታወሩ አልነበረም እንዴ ዛሬ ለምን የኢየሱስን ሰበካ ጉባኤ መረጃ ፈለጋችሁ? ምንው በ2004 ዓም ሎስ አንጀለስ ጥምቀት አቶ አስራት ለእኔ ነግረውኝ የለም? ያስታውሳሉ አቶ አስራት ምን እንደተወያየን? ከቤተ ክርስቲያን ቁጭ ብለን ቁርስ እየበላን አስረድተውኛል። እንዲያውም የተጻፈባቸውን ጽሑፍ በኢሜል ሊልኩልኝ አድራሻዬን ወስደው ነበር። ግን አላኩልኝም።

አራተኛ “የአባላቱ ዝርዝር” የሚለው ለምን ተፈለገ? የአባላቱ ብዛት ከእርቅ ቅድመ ሁኔታ ጋር ሲገናኝ እንዴት ይችላል። ይህን ጥያቄ የኢየሱስ ቤተ ክርስቲያን ሰበካ ጉባኤና ምዕመናን የመመለስ አቅም ያንሳቸዋል ብዬ ሳይሆን እንደ ጸሐፊነቴ ሰነዱን ስመረምረው ሸውራራ ነው። አውቃለሁ በእግዚአብሔር ፈቃድ እርቅ እንደሚወርድ ግን የተጠየቀው ጥያቄ ትክክል አለመሆኑን መግለጽ አለብኝ። ይህ ብቻ ሳይሆን ከጥቅምት 2006 ዓም ስብሰባ ወዲህ በቆመስ አባ ጽጌድንግል ለኢየሱስ ቤተ ክርስቲያን የተጻፈው ደብዳቤም ውራራ ነው።

ቆመስ አባ ጽጌድንግል ደግፈው ሕዳር 3 ቀን 2006 ዓም “ለደብረ ሰላም ኢየሱስ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን አክላንድ ካሊፎርንያ፣ ከሁሉ አስቀድሜ የእግዚአብሔር ሰላም ከእናንተ ጋር እንዲሆን እመኛለሁ። እንደሚታወቀው በስደት ላይ የሚገኘው ሕጋዊው የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ቅዱስ ሲኖዶስ 38ኛውን መደበኛ ስብሰባ በደብረ መድኃኒዓለም የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን አስተናጋጅነት

በኩሎምበስ አሐዮ ሰሞኑን አድርጓል። በጉባኤው ላይ የአክላንድ ኢየሱስ ቤተ ክርስቲያን በተመለከተ ሰፊ ውይይት የተደረገ ሲሆን በኢየሱስ ቤተ ክርስቲያን የሚገኙ ምዕመናን ለሀገረ ስብከቱ ሊቀ ጳጳስ ለብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ የይቅርታ ደብዳቤ እንዲጽፉና ከብፁዕነታቸው ጋር አስፈላጊውን ሁኔታ በማመቻቸት ችግሩ በዕርቀ ሰላም እንዲፈታና ውግዘቱ እንዲነሳ እንዲሁም ቤተ ክርስቲያኑ በሀገረ ስብከቱ ዕውቅና እንዲሰጠውና በአንድነት በሰላምና በፍቅር የተለመደው አገልግሎት እንዲቀጥል በቅዱስ ሲኖዶስ ምልዓተ ጉባኤ የተወሰነ መሆኑን በአክብሮት እናስታውቃለን” ይላል ደብዳቤው።

ደብዳቤው ምዕመኑን ከቤተ ክርስቲያን እንዲርቅ የሚያደርግ እንጂ የሚያቀርብ ከቶ አይደለም። የኢየሱስ ቤተ ክርስቲያን ምዕመናን መድኃኒዓለም ቤተ ክርስቲያን ሲገለገሉ የነበሩ ናቸው። ምዕመናን ቦርድ የማይቀየር መሆኑ የተሰማቸው ነበሩ። ከእንቅርት ላይ ጀሮ ደግሞ እንዲሉ ጠቡ ከሮ በመሄዱ ካህኑ ከቤተ ክርስቲያን ወጥተዋል። ምዕመኑ አብሮ ወጥቷል። በዚህ ሰዓት ብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ ምዕመኑን አውግዘዋል። ውግዘት እንዴት እንደመጣ ምን ሲያጠፋ እንደሚወገዝ ከፍል 5 ምዕራፍ 1 ተጠቅሷል። የቅዱስ ሲኖዶስ “የይቅርታ ደብዳቤ እንዲጽፉና ከብፁዕነታቸው ጋር አስፈላጊውን ሁኔታ በማመቻቸት ችግሩ በዕርቀ ሰላም እንዲፈታና ውግዘቱ እንዲነሳ” ተብሎ የተወሰነ መሆኑን ደብዳቤው ያመለክታል።

ወታደር ጠበንጃ ይገኛለሁ ብሎ ደብድቦ ይቅርታ ጠይቀኝ እንደማለት ነው። የአክላንድ ኢየሱስ ምዕመን የሚደረገው ነገር ሁሉ ትክክል አይደለም ሲል መወገዝ ነበረበት? ብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ “ምዕመን ሲያከርፍ ይወገዝ” የሚል መጽሐፍ ከዜት እንደሚያገኝ አላውቅም። አብዮታችን “ለጥፋትማ መንግሥት አጥፍቷል፤ ነገር ግን ባላገር ይካስ” አሉ። እንደሚባለው ዛሬም በዚህ ዓይነት ብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ ከርዕሰ ብሔር አቶ መለስ ዜናዊ አስረሱ ተሰማ የተሻሉ ሳይሆኑ ብስዋል። ርዕሰ ብሔር አቶ መለስ ገና ወደ ስልጣን እንደመጡ የአማራውን ሕዝብ እንዲያልቅ ማድረጋቸውን ማንም አይረሳውም። በዚህ ሰዓት ሀኪም ሊቀ ጠቡብት ዓሥራት ወልደየስ የሕዝብ መከታ ሁነው ተነሱ።

በስብብ አስባቡ አሰሩአቸው በጠና ታመሙ። በዚህ ወቅት ጻፉ ተባሉ እርሳቸው የፍቀዱልኝ ደብዳቤ ጽፈው ተፈቅዶላቸው አሜሪካ

መጥተው አረፉ። ርዕሰ ብሔር አቶ መለስ ዜናዊ ሁለተኛ የቅንጅት አመራር አባላት አስረው ይቅርታ ጠይቀው እንዲፈቱ አድርገዋል። እንዲሁ ወይዘሪት ዳኛ ብርቱካን መዴቅሳን የይቅርታ ደብዳቤ እንዲያስገቡ ተደርጓል። በሌሎች ላይ የእርሳቸው መንግሥት በድሎ ተበዳዮች ይቅርታ እንዲሉ ተገደዋል። ይቅርታ አንጠይቅም ያሉት እነሆ ዛሬ ድረስ እስር ቤት እየተሰቃዩ ናቸው። ብፁዕ አቡነ መልኪጽዴቅ የአማካሪዎቻቸው መብዛት የክርስትና ሕይወታቸውን ፈተነው።

ማቴ 5:19 “የሚያስታርቁ ብፁዓን ናቸው፤ እግዚአብሔርን ያዩታልና” የሚለውን አምላካዊ ቃል ብፁዕ አቡነ መልኪጽዴቅ ሲፈጽሙት አይታዩም። በእኔ ግምት ይህን ሁሉ ጥፋት የሚጠፋፋት እድሜ መግፋትና አማካሪዎቻቸው ብዛት ነው። ርዕሰ ብሔር አቶ መለስ ዜናዊ የሕዝብብ ይግባኝ ስሜ ነጻውን ፕሬስ እየከሰሱ እንዲዘጋ እንዳደረጉት ሁሉ ብፁዕ አቡነ መልኪጽዴቅ የአባ ገብረ ሥላሴን መጽሐፍ ይቃጠል ማለታቸው ከርዕሰ ብሔር አቶ መለስ ዜናዊ አልተለዩም። ብፁዕ አቡነ መልኪጽዴቅ ወደ ሚዲያ ሲቀርቡ የሚሳሳቱት ቃል የለም። ተመልካች ይህን በማየት የእድሜያቸው መግፋት ነው ብል አይቀበሉኝም። ምክንያቱም በንፋስ ድምጽ በሬዲዮና በምስል ድምጽ በቴሌቪዥን ሲናገሩ ሆነ ከሰብሰባ ቀርበው ሲናገሩ ዝንፍ አይሉም። በዚህ ምክንያት የእድሜያቸው መግፋት ሊታወቅ አልቻለም። የዚህ ምዕራፍ መዝጊያ የማደርገው ነገር ቢኖር ለመጨረሻ አንድ ነገር መደረግ አለበት።

ምዕመኑም ካህኑን ማክበር ይኖርበታል። ካህኑም ምዕመኑን ማክበር አለበት። ቅድስት ቤተ ክርስቲያን የንግድ ፈቃድ ሳይሆን ከሐዋርያት የተሠጣትን መመርያ በመያዝ ቃለ አዋጁ የፈሰሰ ሕግ አላት። በቃለ አዋጁ መመራት ከተጀመረ ሁሉም ሥርዓት ይይዛል። አብሶም ለትውልዱ ቅርስ መተው ይቻላል። አርቃ በማሰብ ሕጋዊው ቅዱስ ሲኖዶስ በጥቅምተ 1996 ዓም ቃለ አዋጁ አዘጋጅታለች። ካህናቱ ግን ለምዕመኑ አልሰጡም። ለምሳሌ የአክላንድ የኢየሱስ ቤተ ክርስቲያን መተዳደሪያ ደንብ በቃለ አዋጁ መሠረት የተቋቋመች ናት። ሁላችን በዚህ ዓይነት ብንመራ ቤተ ክርስቲያንና ለምዕመናን ብቻ ሳይሆን ካህናቱም የሚከበሩበት ሕግ ነው።

ምዕራፍ 4

ብ.አ.መልኪጽዴቅ ስለምናከብር እንዲከበሩ ጣርን!

ጢሞቴዎስ 5:1 “ሽማግሌ የሆነውን አትገሥጸው እርሱን ግን እንደ አባት ኅዘዎችን እንደ ወንድሞች የሽመገሉትን ሴቶች እንደ እናቶች ቀነሻጅቱን እንደ እህቶች በፍጹም ንጽሕና ለምናቸው” ይላል። እኔ ብፁዕ አቡነ መልኪጽዴቅን እንደ ወደገባው ቡድን ልጠቀምባቸው ሳይሆን በሰውና በእግዚአብሔር ዘንድ እርቅ እንዲፈጥሩ ባለኝ አቅም ጥረት አድርጌአለሁ። አሁንም ደካማ ነናቸውን ነገራ ጠንካራ ኅናቸውን ከመግለጽ አልቆጠብም። ለመመዳደቅ ሳይሆን እውነት በመሆኑና የተፈጸመውን ዘመዶቻቸው እንዲያውቁት አፈልጋለሁ። ብፁዕ አቡነ መልኪ ጽዴቅና ሊቀ ጠቡብት ጌታቸው ኃይሌ ቀደም ጥሩ ወዳጆች ነበሩ። ውለው አድረው ጠብ ተፈጥሮ ነበር።

አቶ ዘውዝ ገድሉ፣ አንድ ቀን ስልክ ሰደውል አላነሱትም። ብዙም ሳይቆዩ ደወሉና “ከአስተማሪዬ ከፕሮፌሰር ጌታቸው ኃይሌ ጋር እየተጨዋወትን ባለ ነበር የደወልክ” አሉኝ። እኔም “ጋሽ ዘውዝ! ብፁዕ አቡነ መልኪጽዴቅንና ሊቀ ጠቡብት ጌታቸው ኃይሌን ለምን አያስታርቁም” አልኳቸው እርሳቸው “የተቀደሰ ዓላማ ነው” አሉኝና በሌላው ቀን ሊቀ ጠቡብት ጌታቸውን “ከብፁዕ አቡነ መልኪጽዴቅ ጋር ይታረቁ” ብለው ጠየቋቸው። ሊቀ ጠቡብቱ አንድ ቅድመ ሁኔታ እስከተሟላ ድረስ ለመታረቅ ፈቃደኛ መሆናቸውን ነገሯቸው። አቶ ዘውዝ “እኔ ፕሮፌሰርን አሳምኛለሁ አንተ ብፁዕ አባታችን የሚያሳምኑ ሰዎች ፈልግ” አሉኝ። እኔም ለአቶ ዘውዝየአቶ ተክሌ የሻውንና የጉዳይ ፈጻሚ አምባሳደር እምሩ ዘለቀን ስም ሰጠኳቸው። እርሳቸውም ስልካቸውን አፈላልገው አገኙአቸው።

ጉዳይ ፈጻሚ አምባሳደር እምሩ ዘለቀ ሊቀ ጳጳሱን የሚያውቋቸው ቢሆንም ለሽምግልና የቀረበ ግንኙነት እንዳልነበራቸው ገልጸው እንደማይችሉ አስታወቁ። ወደ አቶ ተክሌ የሻው ስልክ ይደውሉና ሲያስረዱ አቶ ተክሌ ፈቃደኛ አልሆኑም። እንዲያውም አቶ ዘውዝ ሲደውሉ ስልክ የማያነሱ ሆኑ። ዛሬ ነገ እያሉ ወደ ሁለት ወር

ወሰዱ። ይህ በዚህ እንዳለ በጥቅምት 2005 ዓም የቅዱስ ሲኖዶስ ስብሰባ ኮሎምቦስ አጳዮ ስለሆነ ወደዚያ ብፁዕ አቡነ መልክ ጼዴቅ እንደሚሄዱ አውቃለሁ።

ለአቶ መልክ በሳይነህ የሆነውን ሁሉ ነገርኳቸው። እርሳቸው “እኔ ደግሞ ልሞክር” ብለው ስብሰባው እንዳለቀ ብፁዕ አቡነ መልክጼዴቅን “በግል ሳናግረዎ እፈልጋለሁ” ብለው ቀጠሮ ይይዛሉ። እኒሁ ሰው አቶ ላቀው ሕሩይነት ሙሉዓለም አሰፋን፤ይዘው በቀጠሮአቸው ቀንና ሰዓት ቀርበው የመጡበትን እንዲፈጸሙላቸው ቁመው ጠየቁ። ብፁዕ አቡነ መልክ ጼዴቅ ልክ እንደ ሊቀ ጠበብቱ ቅድም ሁኔታ እንዲፈጸም ጥያቄ ያቀርባሉ። በዚህ ከተሰማው በኋላ ሁኔታውን ለእኔ ይነግሩኛል። ሁለቱም ታራቂዎች ቅድመ ሁኔታ እንዲፈጸም የሚፈልጉት ነገር አለ።

አቶ ፍቅሩ ክፍሌ “ሁለቱም በአጋጣሚ እንደሚያደርጉት የጥምቀት ሎስ አንጀል ይሄዳሉ። ስለዚህ ፕሮፌሰር ጌታቸው ኃይሌንና ብፁዕ አቡነ መልክጼዴቅን ለማስታረቅ አቅም ሊኖራቸው የሚችሉና ሁለቱም ሊያከብሯቸው የሚችሉት ዶ/ር ጌታቸው መካኒ አምባሳደር አሕዱ ሳቡሬ፤እንጅነር ሞገስ ብሩክ፤በጠመሩ ሊታረቁ ይችላሉ” አሉኝ። እኔም ለአቶ ዘውዝ ነገርኳቸው። እርሳቸውም ሁሉን አዘጋጅተው ከጨረሱ በኋላ እንጅነር ሞገስን ይዘው ብፁዕ አቡነ መልክጼዴቅን ቀርበው ቀንና ሰዓት ለማመቻቸት ወደ ብፁዕ አቡነ መልክጼዴቅ ሲሄዱ ቅድመ ሁኔታው እስካልተፈጸመ ሊታረቁ የማይፈልጉ መሆኑን ነገሯቸው። ማታ ስልክ ስደውል በውይይቱ ደክመውና አዝነው ሊቀ ጳጳሱ ቅድመ ሁኔታው እስካልተፈጸመ ድረስ ሊታረቁ የማይፈልጉ መሆናቸውን ነግረዋቸው አገኘኋቸው። ሊታረቁ የታቀደው የከሸፈ መስሎኝ እጅግ በጣም አዘንኩኝ። እኔ ሊቀ ጠበብቱ ጌታቸው፤ብዙ ጊዜ ጽፌባቸዋለሁ። ነገር ግን በጣም የማከብራቸው ናቸው።

አዝኘም ዝም አላለኩም ወደ ቆመስ አባ ጽጌ ድንግል፤ስልክ መታሁ እርሳቸው ስልክ አያነሱም። በዚህ ቀን አነሱኝ እኔም ሁኔታውን ዘርዘራ ነገርኳቸው። እርሳቸውም “ጅምራችሁ ጥሩ ነበር። ያም ሆነ ይህ ሊስተካከል ይችላልና አይዘህ”አሉኝ። ከዚያም ጥምቀት 2005 ዓም ሊቀ ጠበብቱም ሊቀ ጳጳሱም ወደ ሎስ አንጀለስ ሄዱ። ከላይ ሰማቸው የተጠቀሱት አዛውንቶችና ቆመስ አባ ጽጌ፤አባ ገብረ ሥላሴ

ጥበቡን ጨምረው ቅድሚያ ለየብቻ አድክመው ጥር 8 ቀን 2005 ዓም ብፁዕ አቡነ መልክ ጼዴቅ ከሊቀ ጠበብቱ ጌታቸው ጋር አስታረቁ። ማቴ 519 “የሚያስታርቁ ብፁዓን ናቸው፤የእግዚአብሔር ልጆች ይባላሉና” የሚለውን ፈጽመዋል የዲሲውና የአካላንዱ የሲያትሉ ቡድን አባ ገብረ ሥላሴ ጥበቡ “ብፁዕ አቡነ መልክጼዴቅን ክብር ነክተዋል” ብለው ያወራሉ። አባ ገብረ ሥላሴ ጥበቡ፤ብፁዕ አቡነ መልክጼዴቅን የማያከብሩአቸው ቢሆኑ ኑሮ ለሽምግልና ሊቀመጡ አይችሉም ነበር።

እርቁ እንደተፈጸመ ሊቀ ጠበብቱ ጌታቸው፤ሲኖዶሱን አስመልክቶ በመጻፋቸው አንዳንዶች ሲሳሳቱ ተመልክቻለሁ። ምክንያቱም “ለምነው ታርቀው”የሚሉ ሰዎች ጽፈው እንብሌለሁ። ሊቀ ጠበብቱ ጌታቸው፤ተለምነው እንጂ ለምነው አልታረቁም። ሌላው መረሳት የሌለበት ብፁዕ አቡነ መልክጼዴቅና ሊቀ ጠበብቱ ጌታቸው የጠባቸው መንስኤ በሲኖዶሱ ይሁን እንጂ የሚጻፉትን ጽሑፎች እንደምታስታውሱት የግል አድርገውት ነበር።

በዚህ የግል ጠባቸው በእግዚአብሔር ፈቃድ ከሳይ በተጠቀሱት ኢትዮጵያውያን አማካኝነት ታርቀዋል። የብፁዕ አቡነ መልክጼዴቅ ደጋፊዎች “ፕሮፌሰር ጌታቸው እርቁ ሳይጠና በሲኖዶሱ ሳይ ከጻፉ እርቁ ተሸሯል”በማለት ያስወራሉ። መረሳት የሌለበት ጉዳይ ቢኖር ሁለቱ እንዲታረቁ እንጂ ሊቀ ጠበብቱን ወደ ሲኖዶሱ እንዲገቡ ተብለው አልታረቁም። ሕጋዊው ቅዱስ ሲኖዶስ ለእኔ እንደሚገባኝ የአቡነ መልክጼዴቅ የግል ንብረት አይደለም።

ብፁዕ አቡነ መልክጼዴቅ እንዲዋረዱ የማልፈልግ በመሆኔ እየተሳሳቱ መሆናቸውን ከሁለት ምስክር ፊት ጉልበታቸውን ይገፍ“ሰዎች እያሳሳቱዎት ነው”ብዬ ሰኔ 20 ቀን 2003 ዓም ሲያትል እያለቀስኩኝ ነገራክቸዋለሁ፤ እርሳቸው ሁለተኛ እንደማይሳሳቱ ቃል ገብተውልን ነበር። ነገር ግን በወር ውስጥ ሲያትል መጥተው አባ ገብረ ሥላሴ ጥበቡ፤ሲባረሩ አጽድቀው ሄዱ። ይህ ሁሉ የሆነው እርሳቸው እርጅናው ስላጠቃቸው ነው። ቀደም መድኅን የሚባለው የሥነ መንግሥይ የፖለቲካ ድርጅት ነበር። በዚህ ሰዓት ከእንግሊዝ አገርና ከአሜሪካ ያሉ የመድኅን አባላት እርሳቸውን ሱዳን ወስደው ከዚያም ማህበረ ሥላሴ ገዳም አስቀምጠው ሊያጠናክሩ የወሰኑ መሆናቸውን አንድ የምቀርበው የመድህን አባል “እንዳንዋረድ”ብለው ነገሩኝ።

መድኅን ሠራዊት እንደሌለው ስለማውቅ ስልክ ደውቶ እንዳይዋረዱ ብዬ ነግራለቸው ነበር። በዚህ ሰዓት እርጅናው አልተጫናቸውም ነበርና በተለያዩ ሰዎች አጣርተው መድኅን ሠራዊት አለመኖሩን አወቁ። ብዙ ሳይቆዩ ስልክ ደውለው “ከፈተና አዳንከኝ” ሲሉ ከምስጋና ጋር መርቀውኝ ነበር። ከዚህ ወዲህም አንዳንዴ ነገሮች ገንተር ሲሉ ደፍራ እነግርቸው ነበር። እየዋልኩኝ እያደርኩኝ ስመለከተው በወያኔ ወደገባ ቡድን በመያዛቸው አዘንኩኝ። ቀደም ጀምሮ የሚያውቋቸውን ጠይቄም ተረድቻለሁ። ብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ ፍርድ በትክክል የሚፈርዱ መሆናቸውን ነበር። አሁን ግን ፍርድ ማግኘት ቀርቷል።

መልአከ ሰላም ቡሩኬ አዲኛ የማይገለጥ የተከደነ የማይታወቅ የተሰወረ የለም በተባለው ጽሑፍ ፺፩ “ብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ በተነገራቸው መሠረት እንደማትታዘዝ ሥራህን አክብረህ እንደማትሰራ እናቶች በስልክ ነግረውኛልና አጥፊ አንተነህ ፈርጀህለሁና አለቃህን ይቅርታ ጠይቅ ለጥ ብለህ ተገዛ የሚል ትዕዛዝ ተሰጠኝ” ሲሉ ባለ 3 ገጽ ጽሁፍ በትክክል። ከዚህ በላይ ጥቅስ የወሰድኩት ጽሑፍ የሚያብራራው ብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ የሰሙት የአንዱ ወዳጆች የነገሩአቸውን ብቻ በመያዝ ነው። ስለዚህ እኒህን አባት በዚህ እድሜያቸው ከሰውና ከእግዚአብሔር ጋር እንዲጋጩ ማድረግ በዚህ ዓለም ዘንድ በታሪክ ያስወቅሳል።

ከዚያም ደግሞ በእግዚአብሔር ዘንድ ያስጠይቃልና በሰማቸው አትጠቀሙባቸው። ሰው ሲያረጅ ይህን ዓይደለም ሌላም ሊያጠፋ ይችላል። ግን እኛ እኒህን ውድ አዛውንት አክብረን መያዝ ሲገባን ያልተባለ ተባለ ያልሆነ ሆነ ብለን ነግረን ከትውልዱ ጋር ለምን ማጣላቱ ተፈለገ? አውቃለሁ ብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ ግትር ናቸው። ከዚህ በላይ እርጅናው ተጨምሮበት ዛሬ እንዲያውም ከሰው ጋር ብቻ ሳይሆን ከእግዚአብሔር ጋርም እንዲጋጩ ጥረት እየተደረገ ነው። ይህን አጥብቄ እቃውማለሁ! ማቴዎስ 10፡33 “በሰው ፊትም የሚከደኝን ሁሉ እኔ ደግሞ በሰማያት ባለው በአባቴ ፊት እክደዋለሁ” እንዳለው ሁሉ የብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅን መልካም ተግባር ትውልዱ እንዲክደው የሚያደርጉ ሁሉ በታሪክ ተጠያቂ ይሆናሉ።

ክፍል አምስት

ምዕራፍ 1

ውግዘትና ልዩነት በዓለም ቤተ ክርስቲያን ዙሪያ

ቀደም የነበሩ ሊቃውንት ተከራክረው የተረቁ ይወጋገዙ ነበር። ይህም የመወጋገዝ ምክንያት በእምነት ነው። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሥልጣን ከሆነት መስጠቱን ማቴ 16፡18 “እኔም እንዲህ እልሃለሁ፤ ጴጥሮስ አንተ አለት ነህ። በዚህችም የመሠረት ድንጋይ ላይ ቤተ ክርስቲያን እሰራለሁ፤ ይህችንም ቤተ ክርስቲያን የሞት ኃይል እንኳ አያሸንፋትም” ብሎአል። ኢየሱስ ክርስቶስ ለሰው ልጆች ቤዛ ሁኖ የመሰረታት ቅድስት ቤተ ክርስቲያን አፈጣጠራቸው ሰው ተግባራቸው ግን ሰይጣን የሆኑ ሲለያዩ ኑረዋል።

ሮም 16፡17 “ወንድሞቼ ሆይ! በመካከላችሁ እንዳትጠነክሩ ከሚያደርጉት ሰዎች ተጠንቀቁ የተቀበላችሁትን ትምህርት የሚቃወሙም ስለሆኑ ከእነርሱ ራቁ። እንደነዚህ ዓይነት ሰዎች የራሳቸውን ክፉ ምኞት የሚከተሉ አይደሉም ጥሩ ቃል መስሎ በሚታይና በሚያቋላምጥ ንግግር ተንኮል የሌለባቸውን የዋሆች ያታልላሉ” ይላል። ሐዋርያው ዳውሎስ ይህን ከላይ የተጠቀሰውን ጥቅስ ሊጽፍ የተገደደው በሐዋርያት ዘመን ጀምሮ ቤተ ክርስቲያኖችን ለማሳሳት ከፍተኛ የሆነ ተንኮል የሚፈጽሙ ሰዎች በማየቱ ነው።

አቡነ ጎርጎርዮስ (የቤተ ክርስቲያን ታሪክ በዓለም መድረክ) በተባለው መጽሐፋቸው ፺፩ 48 “የቤተ ክርስቲያን ውስጥ ጠላቶች በጌታ አነጋገር ጻፈዊ በሐዋርያት አነጋገር ቢጽ ሐሳቦችን በሊቃውንት አነጋገር መናፍቃን ይባላሉ። የቤተ ክርስቲያን ሰዎች ሳይሆኑ የቤተ ክርስቲያን ሰዎች መሰለው ወይም ከቤተ ክርስቲያን እምነትና ትምህርት ግማሹን ይዘው ግማሹን ያልያዙ ንደሎዎች ናቸው። እነዚህ ሰዎች እንክርዳድ ስንዴ መሰለው እንደሚያድግ በክርስቶስ ዐጸደ ወይን በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የበቀሉ አሳሳቾች ናቸው” ሲሉ

ጽፈዋል። ይህ በቤተ ክርስቲያን አስተምሮ ከትክክለኛው መጽሐፍ ቅዱስ ትርጉም ወጥተው ማስተማር የጀመሩ ቀደም ብሎ ነው።

1ኛው አስተማሪ “ዮሳፊን ደሳለኝ” ይባላሉ የእነሱ ልዩነት እየሰፋ መሆኑ ጀመረ። ትምህርት ከአይሁድ ወገን የነበሩ ሲሆኑ ክርስትና በመቀበል ተጠምቀው ተመልሰው ወደ አይሁድ ሃይማኖት ያዘነበሉ ሲሆኑ ትምህርታቸው የተጀመረው በ50 ዓም ሲሆን በ51 ዓም ጉባኤ ተደርጎ ነበር። ይህን ጉባኤ ያደረጉትም ሐዋርያት ናቸው። የመጀመሪያውን ሲኖዶስ በ51 ዓም በኢየሩሳሌም እንዳደረጉና ውሳኔ ለሁሉ እንዳስተላለፉ ተጽፎአል። በዚህ ዓመት በነበረው የሐዋርያት ሲኖዶስ ተጠራጣሪዎችን አውግዘዋል የሚል ተጽፎ አላነበብኩም። መሰብሰባቸውን ብቻ ነው።

2ኛው አስተማሪ “ግኖስቲክ” የተባሉ ቡድኖች የእነሱ ትምህርት ትልቅ የሆነ ምስጢራዊ ዕውቀት ያለን የክርስትና ፈላስፎች እኛ ነን በማለት ደግና ክፉ የሆኑ ሁለት ትልልቅ አማልክት አሉ። ደግ ነገር ሁሉ ከደጉ አምላክ ሲመጣ ክፉ ነገር ከፋው ደግሞ ከክፉው አምላክ ይመጣል። ከነዚህም ከትልልቆቹ አምላክ ሌሎች ትንንሾች ደጎችና ክፉዎች አማልክት ተገኙ። ግኖስቲኮች ማለት አዋቂዎች ነን ለማለት ስያሜ ሰጡት። ትምህርታቸውም አእምሮታዊ ዕውቀታዊ ማለት ነው። መጻን በማወቅ እንጂ በእምነት አይደለም ባዮች ናቸው። በመሰረቱ ግኖስቲኮች ክርስትናን ተቀብለዋል፤ ክርስትናን ከተቀበሉ በኋላ አወቅን ተራቀቅ ብለው በዘመናቸው የነበረውን የፍልስፍና ሥርዓት የምሥራቃውያንን የምትሐትና የጥንቆላ ልማድ ከክርስትና ትምህርት ጋር ለመቀላቀል የሞከሩ ናቸው። እነሱም በወቅቱ አባቶች ተሰብስበው እንዲወገዙ ሁነዋል።

ሊቀ ትጉሃን የማነብርሃን የሕሊና ዕረፍት በተባለው መጽሐፋቸው ፲፩ 127 “ነገር ግን ፈላስፎዎቹ ይህን በሰው ሕሊና ታስቦ የማይደረስበትን የተዋሕዶ ታላቅ ምስጢር ባለመረዳታቸው በፍልስፍናቸው እየተመሩ ብዙ የንፋቱ ትምህርት ሊያስተምሩ ችለዋል። በምስጢረ ሥላሴ ያስተማሩት የንፍቱ ትምህርትም ሁለት አማልክት አሉ እነርሱም ደግና ክፉ አማልክት በመባል ይታወቃል። በዓለም ላይ ያለው ክፍሬን ነገር ሁሉ ክፉ አምላክ ሲፈጥር ደግን ነገር ሁሉ ደግሞ ደጉ አምላክ ፈጠረ ብለው ያምናሉ። ከዚህ በመነሳት ደጉን

አምላክ ከፍ ከፍ በማድረግ ረቂቁንና የማይታየውን ዓለም የፈጠረ ሉዓላዊውና ደጉ አምላክ ነው ብለው ያምናሉ” ሲሉ ጽፈዋል።

3ኛው አስተማሪ “አንዲትሪዲክ” ይባላሉ። እነርሱም የክርስትና እምነት መሠረት የሆነውን የሥላሴን አንድነት ሶስትነት የተቃወሙ ናቸው። ከእነርሱም መካከል ጳውሎስ ሳምሳጢስ የተባለው የእንጾኪያ ኤጲስ ቆጶስ አምላክ አብ ብቻ ነው ወልድ ግን በእግዚአብሔር ጥበብ የተሞላ ነው እንጂ አምላክ አይደለም በማለት አስተማረ። በዚህ ሰዓት ቤተ ክርስቲያን ከህዲ በማለት አውግዛለች።

4ኛው አስተማሪ “ሰባልዮስ” የተባለው ሲሆን የሱ ትምህርት “አንድ የሆነው እግዚአብሔር በብሉይ ኪዳን አብ በሐዲስ ኪዳን ወልድ መንፈስ ቅዱስ በመሆን በሶስት ዓይነት መንገዶች ተገለፀ” ብሎ አስተማረ። በዚህ ሰዓት የእስክንድርያው ዲዮናስዮስ ሰባልዮስን በመቃወም የሥላሴን አንድነትና ሦስትነት የሚገልጽ መጽሐፍ ጻፈ። በዚህ አስተማሪ ላይ የውግዘት በትር ያረፈበት መሆኑን የሚያብራራ ሰነድ አላገኘሁም። ይሁን እንጂ ብዙ የመልስ መጻሕፍት ተጽፎበታል። በ14ኛው ክፍለ ዘመን የነበሩት አባ ጊዮርጊስ ዘጋስጫ የተባሉ ኢትዮጵያዊ በግዕዝ ቋንቋ የጻፉት መጽሐፈ ምሥጢር ከተባለው መጽሐፋቸው ላይ ጠንከር ያለ መልስ ጽፈዋል።

ደራሲ አባ ጊዮርጊስ ዘጋስጫ ትርጉም መምህር ኃይለ ማርያም ላቀው መጽሐፍ ምስጢር በተባለው መጽሐፍ ፲፩ 36 “አንተ ተጠራጣሪ መናፍቅ ከህደትን ትተህ በሥላሴ እመን። ለመለኮት መግለጫ ተገዛ። በጥርጥር ከጸናህ ዕድል ፈንታህ ጽዋ ተርታህ ካልተጠመቁና አረማውያን ጋር ይሆናል”ሲሉ የጻፉት ከፊታቸው ቁጭ ብሎ የሚከራከራቸው ይመስል እርሳቸው ከመወለዳቸው ከ1000 ዓመት በፊት የነበረውን ሰው ሲገነዘቡት ለሰባልዮስ ለራሱ ሳይሆን የእርሱን ትምህርት ለሚከተሉት ማለታቸው ነው።

5ኛው ዘሩ ኢትዮጵያዊ ዜግነቱ ሊቢያዊ የሆነው አርዮስ ያነሳው ትምህርት ቤተ ክርስቲያንን ያስቸገራት ዋናው ነበር። የአርዮስ ትምህርት የተጀመረው በ318 ዓም ሲሆን “ወልድ ፍጡር ነው እንጂ አምላክ አይደለም” የሚል ነበር። በግዜው የነበሩ አባቶች ዝም ሊሉት የማይችሉ በመሆኑ ኒቅያ በ318 አባቶች ከሕዳር 9 ቀን 325 ዓም እስከ ሕዳር 29 ቀን በ325 ዓም ተሰብስበው አሪዮስ ተወግዞ

ይለያል። ይህም የሆነው በቆስጠንጢኖስ ዘመን መንግሥት ነው። በዚህ ስብሰባ ቤተ ክርስቲያን በአራት መንበረ ርዕሰ ሊቃና ቋላት ተከፈሉ።

- 1ኛ የሮማ ሊቀ ጳጳስና የኢፕሮስ ወንበር
- 2ኛ የእስክንድርያ ሊቀ ጳጳስና የግርቆስ ወንበር
- 3ኛ የኤፌሶን ሊቀ ጳጳስና የዮጋኔስ ወንበር
- 4ኛ የአንጾኪያ ሊቀ ጳጳስና የኢፕሮስ ወንበር

የዛሬው ግብጽ እስክንድርያ መንበር ከላይ ከተጠቀሰው ስብሰባ ያልተላለፈውን ውሳኔ “ኢትዮጵያውያን ከልጆቻቸው መካከል መሾም አትችሉም” የሚል የህሰት ድርሰት አስገብተው የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያንን ለ1600 ዓመታት ወንጌልን እንዳትረዳ አድርገዋል። ወደ ነበርኩበት ልመለስና ከዚህ ከኋቅያ ውሳኔ በኋላ ደግሞ ሌሎች መምህራን አዲስ ትምህርት ማስተማር ጀመሩ።

6ኛው የቁስጥንጥንያ ሊቀ ጳጳስ መቅዶንዮስ “መንፈስ ቅዱስ መላክተኛ እንጂ ከአብና ከወልድ ጋር በመለኮት አንድ አይደለም። ከአብና ከወልድ በታች ነው” የሚል ሲሆን የቤተ ክርስቲያን ቁስጥንጥንያ የካቲት 1 ቀን በ381 ዓም 150 አባቶች ተሰብስበው መከረው አልመለሰም በማለቱ አውግዘውታል።

7ኛ የቁስጥንጥንያው ሊቀ ጳጳስ የንስጥሮስ ትምህርት “ወልድ ወደዚህ ዓለም መጥቶ ከድንግል ማርያም ከመወለዱ በፊት የእግዚአብሔር አብ ልጅ ስለሆነ ከአብ ጋር ትክክል ነው። ከመቤታችን ሰውነትን በነሃ ጊዜ ግን አካሉ ሁለት ነው። አንዱ የእግዚአብሔር ልጅ፤ አንዱ የማርያም ልጅ ነው። አምላክ ከሰው መወለድ ስለማይችል እመቤታችን ማርያም የክርስቶስ እናት ናት እንጂ የአምላክ እናት አይደለችም” የሚል ትምህርት በማስተማሩ በመስከረም 12 ቀን በ431 ዓም 200 የቤተ ክርስቲያን አባቶች ተሰብስበው አወገዙት።

8ኛ አውግኪ የተባለው ያስተማረው ትምህርት እንዲህ ነው “ክርስቶስ አንድ አካል አንድ ባሕርይ ብቻ አለው” እያለ ማስተማር ጀመረ። በዚህ ምክንያት አውሳቢዮስ በእርሱ ስር የሚገኙ 29 ኤጲስ ቆላሳትን 33 የገዳም አበምኔቶችን ይዞ በ448 ዓም የአውግኪን

ትምህርት መረመረ። አውግኪ ተደጋግሞ ወደ ጉባኤው እንዲመጣ ቢጠራ ሳይቀርብ ይቀራል። ኋላ ቀረበ። በዚህ ጉባኤ የተደበሰበሰ መግለጫ በጽሑፍ አቅርቦ ነበር። በተከሰሰበት ጉዳይ አጥብቀው ሲይዙት ሊያምን አልቻለም።

9ኛ የአውግኪን ትምህርት የሚደግፉ በቁስጥንጥንያ ብዙ ተማሪዎች ተፈጠሩ። ራሱ አውግኪም ተከላኝ ሆነ። እንደገና ነሐሴ 449 ዓም ኤፌሶን ዓለም አቀፍ ሃይማኖታዊ ስብሰባ አደረጉ። የግብጽ ጳጳስ ከግብጽ ብቻ 23 ቋላት አስከትሎ ሄደ። ይታያቸው ግብጾች በ449 ዓም ከግብ ብቻ ወደ ዓለም አቀፍ የኤፌሶን ስብሰባ 23 ቋላት ይዘው ሲሄዱ በኢትዮጵያ ግን አንድ ቋላት ያውም በግዥ ይልኩ ነበር ወደ ነበርኩበት ልመለስና በዚህ ስብሰባ ላይ የተገኙት ቋላት 135 ናቸው። አውግኪ የንቅያን ጉባኤ መግለጫ እንደሚቀበል አረጋገጠ። ከዚያም ደግሞ የኬልቴዶን ጉባኤ በሐምሌ 450 ዓም ተደረገ። ከዚህ በላይ የተጠቀሱት የተለያዩ አስተማሪ የተነሱት በክርስቶስ መለኮታዊ ላይ የራሳቸው ትንታኔ እየሰጡ ነበር። ይህ ቀደም ብሎ የተጀመረው የክህደት ትምህርት ውሎ አድሮ ቤተ ክርስቲያንን የከፋፈላት ጉባኤ በ451 ዓም ተካሄደ።

10ኛ አስተማሪ በቁስጥንጥንያ ቤተ ክርስቲያን መምሕር ሲሆን ትምህርቱ “እግዚአብሔር ወልድ ከመቤታችን ከድንግል ማርያም ሰውነት በነሃ ጊዜ አምላክነቱ ሰውነቱን ስለዋጠው ረቀቀ” በማለቱ በ451 ዓም 650 አባቶች ተሰብስበው ከዚህ ትምርትህ ተመለስ አሉት እርሱ ግን አልመለሰም በማለቱ አወገዙት። ነገር የሮማው ሊቀ ጳጳስ ቀዳማዊ ልዮን፤ የአውግኪን ትምህርት የሚደግፍ ደብዳቤ ለጉባኤው ላከ። ቃሉም እንዲህ የሚል ነበር “ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሁለት ባህሪ አሉት” የሚል ሲሆን ይህ ትምህርት የሮማውን ሊቀ ጳጳስ ቀዳማዊ ልዮን፤ ያወገዘው የግብጽ ፓትርያርክ ዲዮስቆሮስ ነው። የልዮን ትምህርት የግሪክ ቤተ ክርስቲያን ስትሰማማ ሌሎች ሳይሰማሙ ቀሩ።

ሊቀ ብርሃኖት መርቆሬዎስ አረጋ የኢትዮጵያውያን ተወላጆች ቅዱሳን ታሪክ እናስ ተዋውቃችሁ በተባለው መጽሐፋቸው ፲፩ 84 “በ451 ዓም በቴልቴዶን ጉባኤ ግን የዲዮስቆሮስን ጢም ነጭተው ጥርሱን አውልቀው በሮማው ጳጳስ በአባ ልዮን የክህደት ትምህርት ሁለት ባህርይ በማለቱ አንቀበልም ያሉ የተዋሕዶ ልጆች በልዮንና

በአጭሩሪዎቹ ግማሾቹ ወደ ግዛት ግማሾቹ ወደ ሞት ተወረወሩ በዚህ ጊዜ ቤተ ክርስቲያን ተከፈለች። ታዲያ ከካቶሊክ ጋር አንድ ነን እንመሳሰላለን ማለት ምን ለማለት ነው መላዕክት ከሰይጣናት ጋር እንዴት ይመሳሰላሉ” ሲሉ ጽፈዋል።

በ451 ዓም በኬላቂዶን ጉባኤ በተፈጠረው ልዩነት ቤተ ክርስቲያን በሁለት ተከፈለ። ካቶሊክ ለመመስረት የበቃው በ451 ዓም በኬላቂዶን ጉባኤ በኋላ ነው። ይህ ጉባኤ የቤተ ክርስቲያንን አንድነት የከፈለ የሮምን የበላይነት ያስመሰከረ ነበር። ይህ ጉባኤ ዛሬ ድረስ ባለው የቤተ ክርስቲያን ልዩነት በር የከፈተ መሆኑ ታሪክ ዘላለም ሲከክረው ይኖራል።

(ቀደስ) ዓለማየሁ ሞገስ ደርሰ (አንድ እረኛ አንድ መንጋ) በተባለው መጽሐፋቸው ገጽ 32“ ሦስት ጊዜ በተከታታይ ሊቃነ መናብርቱ የእስክንድርያ ሊቃነ ጳጳሳት ስለሆኑ በይርጋ ሂዶ ይቀራል አሉና ሦስቱም መናብርተ ፓትርያርክ ይልቁንም የሮምና የቁስጥንጥንያ በተጠንቀቅ ይጠብቁ ጀመር። የሮም ቤተ ክርስቲያን ሁለቱም ሊቃነ ሐዋርያት ጴጥሮስና ጳውሎስ የሞቱ ሮም ስለሆነና የጥንትም የሮም መንግሥት መዲና ሮም ስለሆነው የቤተ ክርስቲያን መሪ የክርስቶስ በምድር እንደራሴ የሮም ጳጳስ መሆን አለበት ባይ ናት። ቁስጥንጥንያ ደግሞ የጊዜው የሮም መንግሥት ዋና ከተማ እኔ ስለሆነው የፓትርያርኮች መሪ የአዲሷ ሮም መዲና ቁስጥንጥንያ መሆን አለብኝ ባይ ናትና በዚህ ምክንያት ከሌሎች ከእስክንድርያ ከአንጾኪያ ይልቅ ሮምና ቁስጥንጥንያ ይቃረባሉ፤ ይግባባሉ በብዙ ነገር ይስማማሉ። ይህ በዚህ እንዳለ ከ448-451 ዓም ቤተ ክርስቲያንን የአውጣኪስ ኑፍቄ አንድ ባሕሪ መለኮት ትሰብእትን አቀለጠው አተራመሳት በ449 አውጣኪስ በዲዮስቆሮስ ሊቀ መንበርነት ተወገዘ” ሲሉ ጽፈዋል።

የእግዚአብሔርን ቃል ላይ ልዩነት እያደረጉ ለቤተ ክርስቲያን ውድቀት አምጥተዋል። በሌላ አነጋገር ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ፍቅር ያስተማረንን ትምህርት እየዘነጉ የእምነት ወንድሞቻቸውን እስከ ማስገደል የደረሱ ጥቂቶች አልነበሩም። በአጭሩ ለእግዚአብሔር ቃል ትንሳኤ ያደረገባቸው እያስመሰሉ አካሄዳቸው እንደ እግዚአብሔር ቃል ሳያደርጉ ቀሩ። በዚህ ሰዓት እስልምና ሃይማኖት ሲመሰረት የክርስቲያን አባቶች ነቢዩ ሙሐመድ ድል እንዲያደርጉ

ተባበሩ። እስልምና ሃይማኖት አስተምሮ በኢስያ አፍሪካን ሲያጥለቀልቅ የክርስቲያን አባቶች በመካከላቸው ያለውን ልዩነት መቀነስ አልቻሉም። እንኳን ልዩነታቸውን ወደ ጎን ትተው በሀብረት ሊቆሙ ቀርቶ እንዲያውም ከሰይፈኛው ጋር ወግነው ክርስቲያን ለማጥፋት ከፍተኛ የሆነ ሴራ አደረጉ። ዛሬ ድረስ የካቶሊክን ቤተ ክርስቲያን የሚያሳፍር ሁኖአል።

በሮማ ቤተ ክርስቲያን ላይ የተነሳው ልዩነት!

ከዚህ በላይ የቀረበው አጭር ታሪክ በቤተ ክርስቲያን ላይ ልዩነት እያመጡ ቤተ ክርስቲያንን ሲለዩበት የኖረውን ሲሆን ከዚህ በታች የማቀርበው አጭር ታሪክ ደግሞ በሮማ ቤተ ክርስቲያን ላይ የተነሳው ብጥብጥ ዛሬ ድረስ ቤተ ክርስቲያንን እያመሳት ይገኛል። የግሪክ ቤተ ክርስቲያን በ451 ዓም ከሌሎች አባቶች ጋር ተለያይተው ከካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን ጋር አብረው ቆይተው ነበር። ሁለቱ ቤተ ክርስቲያን አንድ ሁነው ቆይተዋል። ነገር ግን ውለው አድረው በመካከላቸው ልዩነት መፍጠር አመጡ። በተለያዩ ጊዜያት ብዛት ያላቸው ጉባኤዎች አድርገው የማይግባቡ ሆኑ። የግሪክ ኦርቶዶክስና የሮማው ቤተ ክርስቲያን ከሌሎች ተለይተው አብረው ሲጓዙ ከቆዩ በኋላ የሮማ ቤተ ክርስቲያን በ1014 ዓም “መንፈስ ቅዱስ ከአብ ብቻ ሳይሆን ከወልድም ተገኘ” ስትል ግሪክ አጥብቃ ተቃወመች። ሮማውያን በዚህ አላበቁም“ የሮሙ ፖፕ የቤተ ክርስቲያን የበላይ መሪ ነው” ስትል ግሪክ ሊሆን አይችልም በማለት ሲከራከሩ ከቆዩ በኋላ በ1054 ዓም እነሱ በነሱ ተወጋዝዙ።

ሌሌ መላኩ የቤተ ክርስቲያን ታሪክ ገጽ 204 “በቁስጥንጥንያው ፓትርያርክ በፎቲዎስና በሮሙ ፖፕ በቀዳማዊ ኒኮላዎስ ተጀምሮ ጥቂት ዘመን ከቆየ በኋላ በ1054 ዓም ከፖፕ ልዩን ዘጠንኛ ተልከው ወደ ቁስጥንጥንያ የሂዱት መልክዕተኞች እነ ካርዲናል ሑምበርት የቁስጥንጥንያው ፓትርያርክ ሚካኤል ኪሩላሪዎስ የፖፑን የበላይነት ሥልጣን ስላልተቀበለ አወገዙት። እሱም በዚያው ዓመት የሮሙን ፖፕ አወገዘው” ሲሉ ጽፈዋል። በዚህ ዘመን የክርስቲያኑ ኃይል እየደከመ የእስላሙ ኃይል እየለየ የመጣበት ዘመን ስለነበር ካቶሊኮች አርቀው ባለማሰብ ከእስላሞች ጋር ተባብረው የግሪክን ቤተ ክርስቲያን እንዲጠፋ ጥረዋል። ዓለም አቀፍ የሃይማኖት ጉባኤዎች የተደረጉበት አካባቢ ዛሬ የእስላም ግዛት ሁኖአል።

የመጀመሪያው ታላቁ ቤተ ክርስቲያን ሰፊ ዛሬ ሙዜም ሁኖአል። ሌሎችም አብያተ ክርስቲያናት ምስላቸውና መስቀሉ ወርዶ ጨረቃ ሁኖበት መስጊድ ሁኖአል።

የቀደም ታሪክ ስታንቡ ቁስጥንጥንያ ትባል የነበረችው ዛሬ የቱርክ ዋና ከተማ እስትንቡል የተባለችው ናት። ይች ከተማ ቀደም ሲል የክርስቲያን መኖሪያ ነበረች። አውሮፓ ውስጥ ኮሰቦ የነበረው ክርስቲያን የደረሰበት በደል ቀላል አይደለም። ቱርኮች ክርስቲያኑን መንግሥትና ሕዝብ ሲያጠፉ የሮማ ክርስቲያኖች ምናቸው አልነበረም። በ13ኛው ክፍለ ዘመን ጴጥሮስ ዋልዴስ የተባለው የፈረንሳይ ነጋዴ መዝሙር ሰምቶ ልቡ በእግዚአብሔር ተደስቶ ሀብቱን ለነደያን አከፋፈለ። የተረፈውን መጽሐፍ ቅዱስን ከላቴን ወደ ፈረንሳይኛ አስተረጎመ። መጽሐፍ ቅዱስን በእናት ቋንቋው ሲያነበው አይኑ መክፈት ጀመረ። ከዚያም በካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን ላይ ተቃውሞውን ማክሳድጎድ ስራዬ ብሎ ተያያዘው። ካነሳቸው ጥያቄዎች መካከል።

1ኛ “በመጽሐፍ ቅዱስ እንጂ በቤተ ክርስቲያን ሥርዓት መመሪት የለብንም። 2ኛ ቤተ ክርስቲያን የጸጋ ምሥጢራት ሊቆጠሩ የሚገባቸው ቅዱስ ጥምቀትና ቅዱስ ቁርባን ብቻ ናቸው። 3ኛ ሰው ከሞተ በኋላ ነፍሳት የሚነጹበትና የሚፈተኑበት አለ የሚለውንና ለምቱት ሰዎች ለድህነት ተብሎ የሚደረገው ቅዱስና ለነብስ ድንኳን ተብሎ ለቤተ ክርስቲያን የሚሰጠው ገንዘብ ጥቅሙ ለፖፔና ለዳሳፋቱ እንጂ ለምዕመናኑ የሚያድን አይደለም የሚሉት በጥቂቱ ናቸው።

የጴጥሮስ ዋልዴስ ትምህርት ካልተጠበቀው እንግሊዝ አገር ላይ ተሰፋፋ። በእንግሊዝ አገር የሐንስ ዊክሊፍ ለትምህርት አክሰፎርድ ዩንቨርሲቲ ይገባል። ከዚያም የጴጥሮስ ዋልዴስን መጽሐፍት ያገኛል እሱም በሮማ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን ላይ ጥናት ይጀምራል። የእንግሊዝ ቤተ ክርስቲያን ዳሳፋቱ ስለ ገንዘብ ማስባሰብ እንጅ ስለ ምዕመናኗ ቃለ እግዚአብሔር የማይሰማቸው መሆናቸውን ተረዳ። እንዲያውም ምዕመናኑ የሚጸልዩት በላቴን ቋንቋ መሆኑን ተገነዘበ።

ለእንግሊዝ የቤተ ክርስቲያን ከላቴን ቋንቋ ወደ እንግሊዝኛ ቋንቋ መጽሐፍ ቅዱስን አስተረጎመ። በዚህ ሰዓት የሮማ ቤተ ክርስቲያን

አበደች። ማንም ሰው መጽሐፍ ቅዱስን መተርጎም የለበትም ብላ ታምን ነበር። ዊክሊፍ ያስተማረው ትምህርት መላ አውሮፓን ያጥለቀልቃት ጀመር። ከዚያም የሐንስ ሐሰ የተባለው ችኮሲቫቪያዊ ፀረ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን የተጻፉትን መጽሐፍት በጥሞና ማጥናት ይጀምራል። ሌላም በኢጣልያን አገር ጊሮላሞ ሳቮናሮላ የተባለው ከላይ የተጠቀሱትን ፀረ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን ትምህር በከፍተኛ ጥንካሬ ማስተማር ጀመረ።

ጀርመናዊው ማርቲን ሉተር የካቶሊክ መንኲሴ ነበሩ። እርሳቸው ውለው አድረው ከነሱ ተለይቶ የፕሮቴስታንት ሃይማኖት መስራች ሆኑ። ዘመኑም በ1517 ዓም ሲሆን ዛሬ ከጥንታዊዋ ቤተ ክርስቲያን ይልቅ ከፍተኛ አባላት ያለው የፕሮቴስታንቱ ዓለም ይበዛ ይመስለኛል። ይህ ከዚህ በላይ የቀረበው አጭር የቤተ ክርስቲያን አባቶች አለመግባባት የጠቀመው ለእስልምና ሃይማኖት መስፋፋት ሲሆን ዛሬ ደግሞ ሊጠቅም የቻለው ለእምነት የለሽ ነው። ከካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን ችግር መፈጠር ኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን መጨመሩ አልቀረም። በ14ኛው ክፍለ ዘመን አባ እስጢፋኖስ የተባሉት መንኲሴ ወደ ኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ስበው ያስገቡት ችግር ዛሬ እጅግ አድኅ ቤተ ክርስቲያንን እየለበሰባት ይገኛል።

ይህ አጠንክራ የጳጳሱበት ምክንያት በእኛ ቤተ ክርስቲያን ላይ መከፋፈል እየመጣ በመሆኑ አስደንግጦኛል። ሌሎቻችሁ እንደኔ ተሰምቷችሁ ከሆነ ከልብ ልታስቡበት ይገባል። ይህ ዛሬ በውጭው ዓለም ባለን ስደተኞች የተጀመረው መከፋፈል ውሎ አድሮ ሌላ እንዳይሆን የሚያስጋ ነው። ኢትዮጵያውያን ስደተኞች በተሰደዱበት አገር ላይ ቤተ ክርስቲያን መስርተው የተለያዩት ከ1974 ዓም ወዲህ ነው። ያውም በአሜሪካ ነዋሪ በሆኑ በዛሬው ብፁዕ አፍቅሮት ሴት አቡነ ማትያስ ምክንያት። ውሎ አድሮ ዛሬ ከደረሰንበት ደረጃ ደርሰናል።

ሌላው ቀርቶ የፕሮቴስታንት አማኞች ራሳቸው ቁጥራቸው እጅግ የበዛ ነው። እነሱ በነሱ በሃይማኖት አይግባቡም። የሚግባቡበት ምክንያት ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያንን ለማድከም ከሆነ ብቻ ነው። አለበለዚያ ፕሮቴስታንቶች ዛሬ በኢትዮጵያ ውስጥ 78 ሲሆኑ ሁሉም በፀረ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ላይ ብቻ ይሰማማሉ። ሌላው ቀርቶ

የእግዚአብሔርን መንግሥት ለመስበክ እንኳን አንድ ሁኔወ አይቀርቡም። አብላም በአገር አንድነት ላይማ ሊታመን አይችልም። የአሜሪካ ቤተ ክርስቲያን አብዛኛው በአገር ወዳድነት ስሜት ላይ ጠንካራ ናቸው። ኢትዮጵያውያን ፕሮቴስታንቶች ግን በአገር አንድነት ላይ እምነት የላቸውም።

በነገራችን ላይ እኔ ስጽፍ የዓመጽ ሃይማኖት አማኞች እያልኩኝ ነበር። የአመጽ ሃይማኖት አትበል ተብሎ ተደጋግሞ በጽሁፍ ደርሶኛል። ፕሮቴስታንት ማለት ትርጉሙ አመጽ ማለት ነው። ከፍ ተብሎ የተጠቀሰው ማርቱን ሉተር ከካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን ሲለዩ “ፕሮቴስት” ብለውታል። ፕሮቴስትን ማለት ደግሞ የአመጽ ማለት ነው። ለዚህ ነው ፕሮተስታንትን ሃይማኖትን የአመጽ ሃይማኖት የምለው።

የዓለም ቤተ ክርስቲያን መከፋፈልና መወጋገዝ ታሪክ አመጣጥ በአጭሩ ከዚህ በላይ የጠቀስኩት ሲሆን አሁን በእኛ ቤተ ክርስቲያን ላይ ደግሞ የጠሉትን ማውገዣ አድርገውታል። ሊቃነ ጳጳሳት እርስ በርሳቸው በደግሞ ላይሆን በቀኖናው ተጣልተው መለያየታቸው እርግጥ ነው። ከዚያም ደግሞ በ1999 ዓም መወጋገሳቸው አልበቃ ብሎ በስደተኛው ሲኖዶስ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ምዕመኑን አንዳንድ ያልገባቸው የበስማም ፍሶች እያወገዙ ናቸው። ሌላው የሚያስገርመው ደግሞ በጀምላ ምሁርና አዋቂ የሚባሉት ማውገዛቸው ነው።

ለምሳሌ ብፁዕ አቡነ መልክዴዴቅ አክላንድ ኢየሱስ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ምዕመናንን አውገዘዋል። አሁን ደግሞ ይባስ ብለው አስተማሪዎችንና ሊቃነ ጳጳሳትን ለማውገዝ በዝግጅት ላይ መሆናቸው ተጽፎ እያነበብን ነው። ይህ በውነቱ በታሪክ ከመወቀስ አልፎ በእግዚአብሔር ዘንድ ይጠየቁበታል። አንድን ሰው ያለ ምንም ጥፋት እንዴት ከእግዚአብሔር ጋር ሊለዩት ፈለጉ? የሐዋርያው የጳውሎስ መልእክት ወደ ሮሜ ሰዎች 3111 “ጳድቅ የለም አንድ ስንኳነ አስተዋይም የለም፤እግዚአብሔርንም የሚፈልግ የለም፤ሁሉ ተላስተዋል። በአንድነትም የማይጠቅሙ ሁነዋል፤ቸርነት የሚያደርግ የለም፤አንድ ስንኳ የለም” ይላል።

ምዕራፍ 2

የኢ.ኢ.ቤተ.ክ.ምዕመናን መስቃየት!

ኢትዮጵያ ዓለም ከተፈጠረ ዘመን ከተቆጠረ ጀምራ ያለች አገር ናት። ቀደም ሲል በሕገ አበው፤ ሕገ ልቦና የሚያመልኩ ኢትዮጵያውያን ነበሩ። ዛሬም ይህ የሕገ ልቦና ሃይማኖት በኢትዮጵያ ጨርሶ አልጠፋም አለ። ከሕገ ልቦና ሕገ ኦሪት በ982 ዓመተ ዓለም ገብቶ ሕዝቡን አስተሳስሮ ይዞ ነበር። ለዚህም ነው ዛሬ ኢትዮጵያውያን አሕዛብ አልነበሩም የሚባለው። ሕገ ኦሪት ለሕገ ወንጌል ድልድይ ሲሆን ክርስትና እና እስልምና ሃይማኖትም በኢትዮጵያ የገባው ቅድሚያ ከላይ የተጠቀሱት የሃይማኖት ተቋማት ስለተሰበከ ነው። ት/ አሞጽ 917 “የእስራኤል ልጆች ሆይ!እናንተ ለእኔ እንደ ኢትዮጵያውያን አይደላችሁም?” ይላል።

ነቢዩ ዋዲት 7219 “በፊቱም ኢትዮጵያ ይሰግዳሉ” ያለው ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሲወለድ ኢትዮጵያውያን ሰብዓ ሰገል እንደሚሰግዱለት የሚያብራራ ሲሆን መዝሙር 68፤31 “የሰላም መልዕክተኞች ከግብጽ ይመጣሉ፤ኢትዮጵያም ፈጥና እጆቻቸው ወደ እግዚአብሔር ትዘረጋለች” ያለው ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ከግብጽ ወደ ኢትዮጵያ እንደሚመጣ የሚያስረዳ ነው። ኢትዮጵያውያን የታሪክ እሐፊዎች ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በኢትዮጵያ መምጣቱን የጻፉ ብዛት ያላቸው መጻሕፍት መጥቀስ ይቻላል። ጳላም ፊልጶስ ያጠመቀው ባኮስ ጃንደረባው ኢትዮጵያዊ ነው። የጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሐዋርያት በኢትዮጵያ ገብተው ወንጌል መስበካቸውን አስመልክቶ ብዛት ያላቸው መጻሕፍት መጥቀስ ይቻላል።

ኢትዮጵያ ክርስትና ሃይማኖትን ካስፋፋችበት አንስቶ ሕዝቡ ተቀብሎ መኖሩ ታሪክ ሲሆን ነገር ግን ግብጾች የበላይነት በመኖሩ ምክንያት ወንጌል እንዳይሰበክ በአዋልድ መጻፍት እንዲበዛ የሀሰት ሰነድ ለአባቶቻችን በመስጠታቸው ነው። በኒቅያ ጉባኤ ያልተባለው ተብላል ብለው በኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን መምራት ከጀመሩ ወዲህ በአገሪቱ ላይ ሰላም እንዳይመጣ ሁኖአል። ከኢትዮጵያውያን መካከል ጳጳሳት መሾም አለባቸው ያሉትን የቤተ ክርስቲያን ልጆች

“መናፍቅ” እያሰባሉ ሲያስገድሉ ኑረዋል። ሌላው ቀርቶ ንጉሠ ነገሥት አጤ ሀርቤን ሳይቀር እንዲወጡ ለማድረግ ጥረት ተደርጓል። ንጉሠ ነገሥት አጤ ሀርቤ የጓላው (ቅዱስ) ሀርቤ በ1134-1174 ዓም በኢትዮጵያ ነግሰው በነበሩበት ወቅት ግብጻውያን ጳጳሳትን የማይፈልጉ ነበሩ። እርሳቸው 7 ኢትዮጵያውያን ኤጲስ ቆሳት አሹመዋል። በዚህ ምክንያት ስንክሳር ላይ የተጻፈ ማስፈራሪያ ግብጾች ቤተ ክርስቲያንን ጨምሮ ደው እንደያዙ ማስረጃ ነው።

የግብጽ ጳጳሳት ወንጌል እንዲስፋፋ ባለመፈለጋቸው ምክንያት ካህናቱ ያለ መጽሐፍ ቅዱስ ምዕመኑን በወንጌል ሳይሆን በአዋልድ መጽሐፍት ይዘውት ቆይተዋል። ቅዱሳን የምንላቸው አባቶቻችንና እናቶቻችን ታቦት ተቀርጾላቸው የበዓል ቀን ተወስኖላቸው ቤተ ክርስቲያን በሰማቸው ተመስርተላቸዋል ታዲያ አርሶ አደሩ በነዚህ ቀን ሲያርስ ሲገኝ ይህ የበሰማም ቄስ “ውግዘ ተማርዮስ እንዳታርስ” እያለ ሲያስቸግር የኖረ ኖረ። በገጠራቱ ኢትዮጵያ አብሶም በደጋው ክፍል ካህናቱ መጽሐፍ ቅዱስ ከሚሰብኩ ይልቅ በዓላት ጠባቂ ሁኔታ ኑረዋል። ኢትዮጵያውያን ቅዱሳን ወንዶችና ሴቶች ቁጥራቸው ብዙ ነበሩ።

መምህር ተስፋሚካኤል ታከለ ትርጉም ገድለ ዘቅዱስ ይምርሃን ክርስቶስ በተባለው መጽሐፍ መግቢያ “በሀገራችን በኢትዮጵያ ቁጥራቸው ከአምስት መቶ በላይ የሚደርሱ በግእዝ ቋንቋ ገድል የተጻፈላቸው ቅዱሳን አሉ” ሲሉ ጽፈዋል። ታዲያ ካህናቱ በነዚህ ቅዱሳን ስም አርሶ አደሩን ሲያስቃዩ መኖራቸው አይዘነጋም። ዛሬ ውግዘት በኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን አንዱን ለማጥቃት የሚጠቀሙበት ሁኖአል። እኔ ጥፋት የፈጸመ ካለ አይወገዝ ማተሌ አይደለም። ነገር ግን ገና እኔ ጠልቸዋለሁ ብለው ያልወደዱትን መምህር ማውገዝ መጽሐፍ ቅዱሳዊ አይመስለኝም። አንዳንድ ካህናት ሌላው ቀርቶ እነሱ ያሉትን የማይቀበል ምዕመን ካለ እንዳይናገር “አውግዢሃለሁ” እያሉ ነው። ከዚህ ሰሜን አሚሪካ አንድ ካህን ከሰበካ ጉባኤ ጋር አብረው ይሰበሰባሉ። እርሳቸው የተዛባ ገለጻ ሲያደርጉ አንዱ “ትክክል አይደለም” ብሎ ያርማቸዋል። ካህኑ በስብሰባ የማሳመን አቅም ሲያቅታቸው “እንዳትናገር አውግዢሃለሁ” እያሉ አስቸገሩት። አንድ ቀን ሲብሰው “እኔም በመሀይምመኑት አውግዢሃለሁ” ብሎአቸው አረፈ።

የኢትዮጵያ አርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ምዕመናን የገጠማቸውን ችግር ከነገሥታቱ መካከል ሊያስወግዱ የጣሩት አጤ ቴዎድሮስ ናቸው። እርሳቸው ተማሪ ሳሉ ጀምሮ ምዕመኑ የሚደርስበትን በደል ተገንዝበዋል። ለአንድ ቤተ ክርስቲያን 24 ካህናት ሁኔታ ይቀድሱ ነበር። አጤ ቴዎድሮስ ግን በሁለት ካህን በሦስት ዲያቆናት ብቻ ይቀደስ ብለው ያወጡት ሕግ እነሆ ዛሬ እየተሰራበት ነው። አንዴ አንድ ድሃ ገበሬ በስራ ቀን ተቀጥሮ ሲያርስ ሰንብቶ በወር በዓል በሬዎችን አምጥቶ ሲያርስ አንድ የበሰማም ቄስ ፍታ ውግዘ ተመላርዮስ እያለ አስቸገረው። ይህ አርሶ አደር ያለበትን ችግር ሲያስረዳው የበሰማም ቄሱ ሊሰማ አልቻለም። አርሶአደሩ ደክሞ ያለውን በሬ ፈትቶ ከበሬው ጋር ካህኑን ጠምዶ ሲያርሰው ዋለ። በዚህ ምክንያት ካህኑ ለአጤ ቴዎድሮስ ከሶ በማቅረቡ የሁለቱን ክርክር የሰሙት ቴዎድሮስ ካህኑ በጅራፍ እንዲገረፍ አድርገዋል።

ሐዲስ ሐዋርያ አባ ወልደትንሣኤ አያልነህ “አንድ አርሶ አደር የወር በዓል ቀን ሲያርስ አንድ ካህን ፍታ እያለ ሄደበት አርሶ አደሩም ለካህኑ ችግሩን ሲያስረዳው ካህኑ የማይሰማው ሲሆን አርሶ አደሩ ውግዘቱን ፍታኝ እያለ በጅራፍ ይገርፈው ጀመር። ካህኑ ጅራፉ ሲበዛበት ግዝቴን ፈትቻለሁ ቢል አርሶአደሩ በዜማ ፍታኝ እያለ ሞሸለቀው” ሲሉ ከስብከታቸው መሀል ጣልቃ አስገብተው አስተምረዋል። ይህንና ይህን የመሰለውን የካህኑን ድክመት ሲናገሩ ካህናቱ አይወዱአቸውም። የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ማስተካከል ያለባት ጉዳይ አንዱን የወር በዓል የሚባለው ሕዝቡን እንዳይሰራ ያደረገው መሆኑ ግልጽ ነው። ይህን የአርሶአደሩን ችግር የተረዱ ጸሐፊ እንዲህ ገልጸውታል።

ፍስሐ ይሁን በዓል ተዝካር ይቅር በተባለው መጽሐፋቸው ገጽ 16 የገበሬው ኑሮ ችግርና ሥራ እስቲ እናዘክረው ታሪኩን እናውራ ቄሱ ከበአል ጋር አብሮ ተረዳድቶ አምራቹን ገበሬ አትስራ ብሎ ገዝቶ ተቀምጦ ዋለ ከቤት ሥራ ፈቶ የሞተ ሰው ድግሥ ተዝካር ዕዳ በዝቶ ገበሬው ደኸየ የሚበላው አጥቶ።”

“የአበል ጠበቃ ቄስ ሞግቶ እረቶ
እጁ እግሩ ታስሮ በበዓል አመካኝቶ
ለርጥባን ዳረገው ፈረንጅ አሰልችቶ
ዳቦ ስጡኝ ይላል እጆቹን ዘርግቶ
አራሹ ገበሬ ሳይሞት በቁም ሙቶ
በየዓመቱ እረሀብ ሁሌ ተመጽውቶ
እጅ እግር እያለው ሲችል ሙብላት ሰርቶ
ተመልካች ሆነ እንጂ የበአል ግዝት ፈርቶ
ጎጂ ባህል ልማድ ባገር ተንሰራፍቶ
ገበሬው ሰው ሞተ ተርቦና ተጠምቶ።”

“መምህራን ካህናት መከረው በሲኖዶስ
የቤተ ክርስቲያን ሥርዓት እንዲታደስ
በአልና ተዝካርን ተሸሮ ይደምሰስ
የወር በዓልን ፈርተን ሳይሆን ሰርተን እንድንቀድስ
መሥራት አይከለክል የኑሮ መሠረት
ገበሬው ከብዶታል ተዝካርና በዓላት
የሚያርሰው አንድ በሬ ተዝካር ሲያደርግበት
የሚያልባት አንዲት ላም ለተዝካር ሲያርዳት
ይህ ድግው አርሶአደር ሆነኩ ገባበት ድሀነት
ለውጥ መሻሻል ነው የኑሮ ዕድገት።”

“ድሮም ተሻሽሏል ብሉይ በሐዲስ
እስቲ የእየሱስን ቃሉን እናስታውስ
እኔ የመጣሁት አለ እንጂ አራትን ላድስ
ብሉ ተናግሯል ጌታችን ኢየሱስ
በአራት ካህናት ደረሰበት ክስ
ሕግ ሥርዓታቸው ብለው እንዳይፈርስ
በሞት ፈረዱበት ከሰው ለዲላጦስ።”

“ብዙ ስቃይ አይቷል ደሙ እስከሚፈስ
ሰውንም አዳነው በደሙ ቅዱስ
ለተዋሕዶ ክብር ሞተ ክርስቶስ
መምህራን ካህናት መክረው በሲኖዶስ
የቤተ ክርስቲያን ሥርዓት መክረው በሲኖዶስ
እንደ ሰናኦር ግንብ በዓል ተዝካር ይፍረስ

ይነሳ እንደ ኢየሱስ ካህናት ላላስ
የቤተ ክርስቲያን ሥርዓት በጥሩ እንዲታደስ
የሚያስወግድል ይህ ተዝካር ድገስ
ሁልጊዜ ደላውን ሕዝብ ደም የሚያስለቅስ
ገበሬው ከበዓል ነፃ ሆኖ እንደልቡ እንዲያርስ”ሲሉ ጽፈዋል።

ውግዘት ሰርቶ የበላውን ሰው ሳይሆን በሃይማኖት አስትሮ ማዘባት
ምክንያት መሆኑን ከላይ የውግዘትን ታሪክ አመጣጥ በመጠኑ
ጠቅሻለሁ። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ካህናት
ግን ሰርቶ አደሩን ምዕመን ሲያስቃዩ ኑረዋል። ይህ የወር በዓልን
ካላከበሩ አውግዙ የሚል መጽሐፍ የት እንዳገኙት አላውቅም።

ከህነትና ካህን በቤቱ በዕሥራ ምእት (200 ዓም)በተባለው
መጽሐፋቸው ገጽ 19 “ግዝት ማለት አንድ ምእመን ከሃይማኖት
ወጥቶ ከቦን ምግባር ርቆ ቤተ ክርስቲያንን የሚጎዳ ሥራ ሲሰራ ሲገኝ
ከሕዝብ ክርስቲያን እንዲለይ በሥልጣኑ ከህነት የሚፈጸም መንፈሳዊ
ቅጣት ነው። አንድን ሰው ዝም ብሎ ማውገዝና መገዘት ግን
አይገባም። ምክንያቱም ሰውን ከእግዚአብሔር አንድነት ላይቶ
ከመንግሥተ ሰማይ የሚያርቅ ስለሆነ ነው”ሲሉ ጽፈዋል። ይህን
የመሰለ ብዙ መጻሕፍት ጥቅስ መጥቀስ ይቻላል። ስለዚህ ውግዘት
ሰርቶ ለበላው አርሶአደር ሳይሆን በሃይማኖት አስተምሮ ምክንያት
ከሆነ ብቻ ነው።

ምዕራፍ 3

የኢ.ኢ.ተ.ቤ.ክ.ጳጳሳት መሰደድና መወጋገዝ

ከዚህ ቀጥሎ የኢትዮጵያ ጳጳሳት አገር ጥለው መሰደድና መወጋገዝ ብለውም ቤተ ክርስቲያን በሦስት ጎራ እንድትከፈል መደረጉን ልጥቀስ። በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ጳጳስ ሀገረ ስብከታቸውን ትተው የተሰደዱ የዛሬው ብፁዕ አፍቅሮተ ሴት አቡነ ማቴዎስ ዘሕውሐት ቀዳሚ ናቸው። ሌላው ብፁዕ ወጣዎች አቡነ ጳውሎስ ለትምህርት ወጥተው ሳይመለሱ ቀሩ። ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ መርቆሬዎስ ነሐሴ 29 ቀን 1980 ዓም ርዕሰ ሊቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ ሁነው ተሾሙ። እርሳቸው ርዕሰ ሊቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ ሁነው እንደተሾሙ 2 ጳጳሳት በስደት አሜሪካ መኖራቸውን በመረዳታቸው ወደ ከቅዱስ ሲኖዶሱ እንዲመለሱ መልዕክተኛ ላኩ።

ብፁዕ አቡነ ማቴዎስ፤ ኢትዮጵያ ርቪው መጽሔት ግንቦት 1983 ዓም (1991) ፲፩ 26-29 ዓተታ ጽፈዋል። ለሽምግልና የመጡት 1ኛ ብፁዕ አቡነ ጢሞቴዎስ፤ 2ኛ ብፁዕ አቡነ ይስሐቅ፤ 3ኛ ሊቀ ሥልጣናት አባ ሀብተ ማርያም፤ የዛሬው ብፁዕ አቡነ መልክ ጼዴቅ፤ 4ኛ ዶ/ር ማርቆስ ወልደ ኢየሱስ፤ ናቸው። ብፁዕ አቡነ ማቴዎስ ግን ፈቃደኛ ሳይሆኑ ቀሩና እንዲያውም ከደርግ ጋር መስራት እንደማይፈልጉ ጽፈዋል። ብፁዕ ወጣዎች አቡነ ጳውሎስ ግን ያሉት ነገር አልነበረም። ይህ በዚህ እንዳለ ወያኔ ግንቦት 20 ቀን 1983 ዓም አዲስ አበባን ሲይዝ ቅድሚያ በትሩን ያሳረፈባቸው በብፁዕ ወቅዱስ አቡነ መርቆርዮስ ርዕሰ ሊቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ ላይ ሲሆን ጳጳሳቱ ተባባሪ አልሆኑም ማለት አይደለም። በዚህ ምክንያት ሕገ ቤተ ክርስቲያን ተጣሰ ያሉ 4 ሊቃነ ጳጳሳት ወደ ውጭ አገር ተሰደዱ። 1ኛ ብፁዕ አቡነ ዜና ማርቆስ ምክትል ፓትርያርክ፤ 2ኛ ብፁዕ አቡነ ይስሃቅ የአሜሪካና የጀማይካ ሀገረ ስ.ሊቀ ጳጳስ፤ 3ኛ ብፁዕ አቡነ መልክጼዴቅ የቅዱስ ጳውሎስ ትምህርት ቤት ዲን 4ኛ ብፁዕ አቡነ ኤልያስ የምሥራቅ አፍሪካና የአውሮፓ ሊቀ ጳጳስ፤ እነዚህ ሊቃነ ጳጳሳት ከዘመናዊ ምሁራን ጋር ሁነው ሕጋዊው ቅዱስ ሲኖዶስ ብለው መስከረም 1986 ዓም ኒዮርክ ላይ መሠረቱ። ይህ

ሁሉ ሲሆን ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ መርቆርዮስ ርዕሰ ሊቃነ ጳጳስ ገና ኬንያ ነበሩ። ታዲያ እነዚህ ዘመናዊ ምሁራን ውለው አድረው የመሰረቱት ሲኖዶስ ማዘዝ የማይችሉ መሆናቸውን ሲያውቁ እነሱ እንዳልነበሩበት ሁነው መታየት ጀመረዋል። ከላይ እንዳልኩት ከነዚህ ሊቃነ ጳጳሳት በፊት የተሰደዱ ሊቀ ጳጳስ የዛሬው አፍቅሮተ ሴት አቡነ ማቴዎስ ዘሕውሐት ሲሆኑ እርሳቸው ጥር 13 ቀን 1971 ዓም ሊቀ ጳጳስ ዘኢየሩሳሌም ተብለው ተሾሙ።

በ1974 ዓም ከኢየሩሳሌም ወደ ለንደን መጥተው በቢቢሲ ሬዲዮን የሾሟቸውን ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ተክለ ሃይማኖት ርዕሰ ሊቃነ ጳጳሳትን አወገዙ። በዚህ ምክንያት ርዕሰ ሊቃነ ጳጳሱም መልሰው አባ ማቴዎስን አወገዙ። ውግዘት በኢትዮጵያ ጳጳሳት መካከል ከዚህ ይጀምራል። ሌላው በ1984 ዓም ወደ አሜሪካና አውሮፓ የተሰደዱ ሊቃነ ጳጳሳት እድሜያቸው ገፋ። ስለዚህ በስደተኛው ሲኖዶስ ስር ብዛታ ያላቸው አብያተ ቤተ ክርስቲያናት መበራከትና የአገልግሎት አድማስ መብዛት ሌሎችን ሊቃነ ጳጳሳት ለመሾም ወሰነች። በዚህ ምክንያት ጥር 13 ቀን 1999 ዓም አሜሪካ 9 ጳጳሳት፤ ካናዳ 4 ጳጳሳት ሲሾሙ የአዲስ አበባው ሲኖዶስ ጥር 25 ቀን 1999 ዓም ሕጋዊውን ቅዱስ ሲኖዶስ ጳጳሳቱን ብቻ ሳይሆን ምዕመኑን አወገዘች እንዲሁም ርዕሰ ሊቃነ ጳጳሱን ስመ ማዕረጋቸውን አነሳች። ስደተኛው ሲኖዶስም ተመሳሳይ ውግዘት አውግዞ የጳጳሳቱንም ማዕረግ አንስቻለሁ አለች። ከዚህ ላይ ልንረዳው የሚገባን እውነታ ቢኖር ሁለቱም የተወጋገዙት በሥርዓተ ቤተ ክርስቲያን እንጂ በሃይማኖት ጉድለት አይደለም። ማለትም ቀኖና እንጂ ደግማ አይደለም።

አንዳንድ ያልገባቸው የበስማም ቄሶች ምዕመኑ ከፈለገው ቤተ ክርስቲያን ሕዶ እንዳይጸልይ ይከለክላሉ። ውግዘቱ በሃይማኖት ጉድለት ሳይሆን በሕግ መከበርና ባለመከበር ምክንያት ነው። ውግዘቱ የሥርዓት እንጂ የሃይማኖት ቢሆን ኑሮ ጥር 2005 ዓም ብዙ አባቶች ኢየሩሳሌም ሕደው ነበር። የዛሬው ብፁዕ አፍቅሮተ ሴት አቡነ ማቴዎስ ዘሕውሐት ከዚያው ስለነበሩ ጳጳሳቱንና መነኮሳቱን ከቤታቸው እራት ጋብዘዋቸዋል። ከአሜሪካ የሄዱት አባቶች ጥሪውን ተቀብለው እራት በልተዋል። ከዚህ ላይ የምትመለከቱት እውነታ ቢኖር ውግዘቱ ቀኖና ማለትም ሥርዓት በመሆኑ ነው።

በ2004 ዓም አረዞና ላይ በነበረው ስብሰባ ጳጳሳቱ አብረው እራት በልተዋል። 2005 ዓም ዳሳስ ላይ በነበረው ስብሰባ ጳጳሳቱ አብረው መብላት ሳይሆን ቀድሰዋል። ይህ የሚያሳየው ውግዘቱ የሃይማኖት አለመሆኑን ነው። ከጳጳሳቱ መካከል በእምነት የተወገዙት ብፁዕ ወጣቶች አቡነ ጳውሎስ ናቸው። ሌሎች ጳጳሳት ግን ውግዘታቸው በእምነት ሳይሆን ከላይ እንደጠቀስኩት በሥርዓተ ቤተ ክርስቲያን ነው። ብፁዕ ወጣቶች አቡነ ጳውሎስ የተወገዙት በእምነት ነው ሲባል እንዳንድ ሰዎች ዛሬ መከራከሪያ ያደረጉት በነሳ ምክንያት ነው ይላሉ። ይህ ትክክል አይደለም። ለዚህ የተወገዙበትን እውነተኛ ታሪክ ይህ ከዚህ ዝቅ ብሎ የምጠቅሰው መጽሐፍ ዋቢ ነው።

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን እምነት ሥርዓተ አምልኮትና የውጭ ግንኙነት የተባለው መጽሐፍ በመጀመሪያ የታተመው ጥር 1988 ዓም ሲሆን እኔ ጥር 11 ቀን 1988 ዓም ጃንሜሪ ከጥምቀት ላይ ገዝቼ አምጥቸዋለሁ። ይህ መጽሐፍ ግማሹ አማርኛ ሲሆን ግማሹ እንግሊዘኛ ነው። በአማርኛው የሥላሴን አንድነትና ሶስትነት ሲያስረዳ ፳፮ 15 “ይሁን እንጂ በባሕርይ በመለኮት በሕልውና በፈቃድ አንድ ስለሆኑ አንድ አምላክ እንጂ ሦስት አማልክት አይባሉም። አብ ወልድ፣መንፈስ ቅዱስ በየአካላቸው ሲኖሩ ሕልውናቸው አንዲት ናት” የሚለውን በእንግሊዘኛው page 15 “ We say they are three in essence, in divinit, in existance and will, we do not mean to say three Gods but one God while the Father and the son and the Holy Spirit exist in the perfect person, their very existence is one and the same.” በማለቱ ምክንያት በሊቀ ጠበብት አያሌው ታምሩ በመጀመሪያ ስህተት መሆኑ በግል ጋዜጦች ተጋለጠ።

ወዲያው ይህ መጽሐፍ ተሰበሰበ። ምክንያቱም ብፁዕ ወጣቶች አቡነ ጳውሎስ ተግባር ተገለጸ። ይህ ከሆነ በኋላ ሌሎች የቤተ ክርስቲያን ሊቃውንት ተመልክተውት ሥህተት መሆኑን ተገንዝበው በዚህ ስም ታርሞ በሐምሌ 1988 ዓም እንደ አዲስ ታተመ። ከታሪኩ መጽሐፍ ልዩነቱን። page 25 “We say the Trinity are three in name, in deed and in person; the three are one in essence, in divinity, in existance and in will; we do not mean three Gods but one God while the Father and son and the Holy Spirit exit in their own perefct person they are one in existece.” በማለት

አርመውታል። ይህ ከላይ የተጠቀሰው መጽሐፍ ስህተት መሆኑን ብዛት ያላቸው የቤተ ክርስቲያን ልጆች ተቃውመውታል።

ፕሮፌሰር ታደሰ ታምራት ጠቢያ መጽሔት ቅጽ 5 ቁጥር 10 1990 ዓም ፳፮ 10 “በተለይ በ1988 ዓም ፓትርያርክ ስለ ቤተ ክርስቲያናችን መሠረታዊ እምነት ያወጡት መጽሐፍ ባስከተለው ንትርክ ውስጥ ቀልጭ ብሎ ታይቷል” ሲሉ ጽፈዋል። ሊቀ ጠበብት ታደሰ ይህን መጽሐፍ አስመልክቶ ከላይ የተጠቀሰውን ብለዋል። ሌሎችም የተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ምዕመናን አጥብቀው ነቀፉ። ብፁዕ ወጣቶች አቡነ ጳውሎስ በእምነታቸው ተወግዘዋል። አውጋዢም የቤተ ክርስቲያን ሊቀ ጠበብት አለቃ አያሌው ታምሩ ሲሆኑ ከላይ በተጠቀሰው መጽሐፍ ምክንያት በ1988 ዓም ላይ ነው።

አለቃ አያሌው ታምሩ “ከእንግዲህ በኋላ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ተከታይ የሆነ ማንኛውም ምዕመን በብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ ቃልና እጅ በሲኖዶሱ ዋና ፀሐፊ በአቡነ ገራማ እና በተባባሪዎቻቸው ቃልና እጅ ቡራኬ እንዳይቀበል በአብ በወልድ በመንፈስ ቅዱስ ሥልጣን፣በጴጥሮስ፣በጳውሎስ፣በማርቆስ፣ በፄርሎስ፣በባስልዮስ፣ በተክለ ሃይማኖት ዘደብረ ሊባኖስ ቃል አውግዣለሁ”ሲሉ ሊቀ ሊቃውንት አለቃ አያሌው አውግዘዋል። ሊቀ ሊቃውንት አለቃ አያሌው ያወገዟቸው በ1988 ዓም ሲሆን ሕጋዊው ቅዱስ ሲኖዶስ ያወገዛቸው በ1999 ዓም ነው። ይህ ብቻ ሳይሆን ብፁዕ ወጣቶች አቡነ ጳውሎስ ከ451 ዓም ጀምሮ ተወጋግዘው ከተለዩት ቤተ ክርስቲያን ጋር ያለ ቅዱስ ሲኖዶስ ውሳኔ መገናኘታቸው ስህተት ነው።

እጅጉ ረታ ኢትዮጵ መጽሔት ቅጽ 4 ቁጥር 044 የካቲት 1995 ዓም እንዲሁም ኢትዮጵ መጽሔት ቅጽ 4 ቁጥር 045 መጋቢት 1995 ዓም “ይድረስ ለብፁዕ ወቅዱስ አባ ጳውሎስ ፓትርያርክ ካቶሊክስ ፓትርያርክ ፓላስ እንዲሁም “ይድረስ ለብፁዕ ወቅዱስ አባ ጳውሎስ ፓትርያርክ ካቶሊክስ ፓትርያርካል ፓላስ አራት ኪሎ (ትንሸዋ ቫቲካን)” በሚል በሁለት ተከታታይ ጽሑፋቸው ብፁዕ ወጣቶች አቡነ ጳውሎስ ካቶሊክ መሆናቸውን ጽፈዋል። ውግዘቱ በጸሎት አልተፈታም። ሊፈታ የሚችለው ከኢትዮጵያ ጋር ብቻ ሳይሆን ከእህት ኦብያተ ክርስቲያን ጋር ሲሆን ነው።

የወያኔው መንግሥት በ1997 ዓም ወጣቶችን ሲያረራጣቸው እንደ ዱርው መስሏቸው ቤተ ክርስቲያን ሲገቡ ወጣቶች ተይዘው እንዲሰጣቸው ያደረገ የአዲስ አበባው ሲኖዶስ በመሆኑ። ለሁለት ሺህ ዓመታት ተጠብቆ የቀየረ ማህበር ሥላሴ ገዳም ወደ ዱዳን ሊከለል ነው ሲባል ዝም ማለቱና ባንድ ሳምንት ሦስት ገዳማት በሰላት ሲበሉ ዝምታን በመምረጣቸው የአድልፊ ገዳም ለሰላኝ ተብሎ ሲታረስና የቅዱሳን አጽም ወጥቶ ሲበተንበት፤ ክፍለ ሀገር በ2005 ዓም በአንድ ሳምንት 8 ቤተ ክርስቲያን ሲቃጠል እንዲሁም ደግሞ በጥር 2006 ዓም የደብረ ብሥራት አቡነ ዜና ማርቆስ ገዳም ሲፈታ ዝምታን በመምረጣቸው ወያኔ በሕዝብና በሀገር ላይ ጥፋት ሲያመጣ ዝም በማለታቸው ከዚህ በላይ በዘረዘርኳቸው ምክንያቶች ደስ አልለኝ ብሎ አልፏልም እንጂ ውግዙ ከልክኳችኋል ይደረሳል።

9066 4

ውግዘት የሰሜን መግለጫ አይደለም

የበልክ ስብሰባው ወይም ቴሌ ኮንፍረንስ ሰኞ ሰኞ ይጀመራል። እኔንም የምወዳቸውና የማከብራቸው ሐኪም ዶ/ር አምባቸው ወረታ ግባ አሉኝና ገቢሁ፣ሳየው ወያኔ ወያኔ የሚሸት መሆኑን ያወኩት በመጀመሪያው ቀን ነበር። “ይህ ስብስብ ወያኔ ወያኔ ይሸታል” ብዬ ስናገር ሁሉም ማለት ይቻላል አጉረመረሙ። እንዲያውም አንዱ።

ወያኔ አትበል ወያኔ መንግሥት ነው” አሉኝ። የወያኔ ሴራ ነው የምንለው የወረዳው ልጆች ቁጥራችን እየተበራከትን መጣንና በግልጽ የአዳም ጉዳይ አይኑን አፍጥጦ ጥርሱን አግጥሞ ሲመጣ እኔንና የእኔን መሰሉች ባልንጀሮቼን ያዋክቡን ጀመር። በዚህ ወቅት እኔ እንደሌሎች ገንዘብ ሳልሰጥ ጥያቄ የማነሳ በመሆኔ የወይዘሪት አዜብ መስፍን አስተማሪ ብዙ ከተናገሩት መካከል አንዱን ልጥቀስ።

አቶ ሙሉጌታ አቦሰጥ “ገንዘብ መክፈል የማይችሉ ናቸው ጥያቄ የሚያነሱ” የሚል ንግግር ሲያደርጉ በወቅቱ መጽሐፍ የሸጡልኝ ወንድም ዲሲ ሰላላ ከእርሳቸው መጽሐፉን ሆነ ብሩን እንዲወስዱ ከተናከርኩኝ በኋላ ቢጠሉኝም እንኳን መናገሪያ አልተውኩም። ከወያኔ ካድሪ በላይ ያዋክቡኝ የሰፈራ ልጆች በተለይ ቄስ አፈወርቅ በግዕዝ የተናገሩት “እኛ አካባቢያችን ለማልማት እንፈልጋለን ያልፈለገ አለመሰብሰብ መብቱ ነው። የሚሰራን መንቀፍ የሰይጣን ተግባር ነው” ብለውኛል። ይህን ያህል ያገራ ልጆች በጥቅም የተገዙ መሆናቸውን አልተረዳሁም ነበር። በዚህ ሰዓት ከሳንሆዜ የገቡትን የአካባቢዬን ልጆች ዝግጅት አድርገው ብፁዕ አቡነ መልክጼዴቅን ጠርተው ገንዘብ ማሰባሰብ እንዳለባቸው ሐኪም ዶ/ር አምባቸው፣ መመሪያ ሲሰጡ ሰማሁ።

ሐኪም አምባቸው ከዚህ በፊት የወረዳ ነክ ሰብሰብ እንደሚጠሉ አሳምሬ አውቅ ነበር። እርሳቸው ለኢትዮጵያ፤እና ለጎንደር አንድነት ግንባር ቀደም ታጋይ አድርጌ የምወስዳቸው ናቸው። ዳሩ ግን ዝቅ ብለው ሳገኛቸው ደንግጫለሁ። እርሳቸው ምን እንደነካቸው አላውቅም እንዲያውም የሰብሰቡ የበላይ ጠባቂ ሁነው ቀረቡ። ብፁዕ አቡነ መልክጼዴቅን የሚቀርቡ ሰው ከሰፈር ዝግጅት መገኘት እንደሌለባቸው እንዲነግሩልኝ ተማጸንኩኝ ብፁዕነታቸው “እምቢየሁ ዶ/ር አምባቸው ጠይቆኛል እሄዳለሁ” አሉ። ስለዚህ ብፁዕነታቸው በተማሩ ሰዎች አታለሉ መሆናቸውን ተገንዝቤአለሁ። ይህን አስመልክቶ በ2005 ዓም በጻፍኩት መጽሐፍ ገልጫለሁ።

ደም አይፍሰስ በቃ የሕወሓት ማኅበራዊ ያብቃ በተባለው መጽሐፍ ገጽ 58 “ይህ ቡድን ታላቁን ምሁር ብፁዕ አቡነ መልክጼዴቅን እድሜ መግፋት ተቋቁኝቸው ያሉትን አባት ለማሳሳት ብዙ ጥሮአል። ካስፈለገ ነልጉለን ማውጣት እንችላለን። ወያኔ በዚህ በደብ ረታቦር ልጆች አላቆመም” በሚል ጽፈ ነበር። ወያኔ የላካቸው ሰዎች ብፁዕ አቡነ መልክጼዴቅን እየተጠጉ ችግር ሲፈጠር ያዩ አባቶች መክረው እርሳቸውን ምክትል ፓትርያርክ አድርገው

ለመያዝ ያደረጉትን ስብሰባ አንድ የበስማም ቄስ የሰይጣን ቀራጭ ወይዘሮ አጪዋችነገር ስርቶ ብፁዕነታቸው ዲሲ ሕደው የሲኖዶሱ የድጋፍ ሰጭ ኮሚቴ ወደገባዎችን አስከትለው በ2004 ዓም ኮሎምቦስ አጓዩ በመንፈስ ቅዱስ የሚመራውን ሲኖዶስ በጪዋዎች ሊያስመሩ ወደዱ ቀደም ከነ ሊቀ ጠባብት ጌታቸው ኃይሌ ጋር የተጣላነው ሲኖዶሱን ምሁራን እንምራው በማለታቸው ነው ብለው ለእኔም ነግረውኝ ነበር። እነ ሊቀ ጠባብት ጌታቸው የተከለከሉት ታዲያ የእኔ ክፍለ ሀገር ልጆች ሳይሆኑ ቀርተው ነው?

2005 ዓም የጥምቀት ሎስ አንጀለስ የአካላንድ ኢየሱስ ቤተ ክርስቲያን መዘምራን ሲዘምሩከመድኃኒዓለም የመጡ እህቶች “የተወገዙ ከእኛ መዘምራን ጋራ አይዘምሩም” ብለው ችግር ስለፈጠሩ እባካችሁ ተው ሲባሉ እህቶች “ዳሳኝን ይዘን እንወጣለን” ብሉ ብፁዕ አቡነ መልክጼዴቅ ከቅዱስነታቸው ፊት ብድግ ብለው እህቶቶችን ተከትለው ሄዱ። ይህን የመሰለውን ድርጊት ስትመለከቱ እርሳቸው በራሳቸው ማዘዝ የማይችሉ ሁነዋል።

ሰንዲያጎ የሀምሌ ሆነ የታህሳስ ገብርኤል ሁሌም ይሄዳሉ። በ2006 ዓም በሥርዓት ተጠርተው አልመጣም አሉ። ኋላ እርሳቸው ራሳቸው ለአንድ ወዳጃቸው እንደተናገሩት “የቆመስ አባ ጽጌ ድንግል ቤተ ክርስቲያን የሰባክ ጉባኤው ሊቀ መንበር ለአቶ አስራት ስልክ ደውሎ ሰንዲያጎ መሄድ እንዳለብኝ ስላሳሰበው ትኬት ገዝተውልኝ ሕጂ ሳከብር ነው” ብለው ተናግረዋል። በዓሉ ቅዳሜ ሊከበር እሮብ ለአባ ሀብተ ማርያም ስልክ ደውለው “ልመጣ ነው አቶ አስራት ሕድ ብሎኛል” ብለው ተናግረዋል። ስለዚህ ብፁዕነታቸው እንደልጅ ሰው እያዘዛቸው ነው። ዩስተን ቴክሳስ ከምዕመናን ተረክብነው የተባለው ቤተ ክርስቲያን ገዳም ይሆናል ተብሎ እንደነበር ሰነዶች ማረጋገጫ ናቸው። በወቅቱ አባላቱ ለፍተው የገዙትን ቤተ ክርስቲያን ከወያኔ ጋር ተካሰው ከፈተና ሲድኑ ከብፁዕ አቡነ መልክጼዴቅ ጋር ቅርብት ያላቸው ምዕመናን በሰጡአቸው ምክር ብቻ ተመርተው የሲኖዶሱ ንብረት ሁኖአል ብለው አወጁ።

ስለሺ ዘመን በሰሜን አሜሪካ ቢያሟገገው የኢትዮጵያ ኢተ.ቤ.ክ. ሕ.ቅ.ሲ.በተባለው መጣጥፋቸው ገጽ 5 “አንድን ቦታ ለመውረስም ሆነ ለመረከብ ሲወሰን ምን ዓይነት ሕጋዊ እንቅፋቶች ሊያጋጥሙ እንደሚችሉ እንኳ ሲኖዶሱ በቅድሚያ አላጤነውም” ብሎ ጽፈዋል። ኋላም ብፁዕ አቡነ ዜና ማርቆስ ሲያርፉ በሰማቸው የሚጠራ ገዳም ይሆናል ተብሎ መታወጁን የማያውቅ በሕጋዊው ቅዱስ ሲኖዶስ ስር

ያሉ አብያተ ክርስቲያናት የለም። ገዳም ለመገንባት ምዕመኑ ገንዘብ አውጥቷል። ይህ ከሆነ በኋላ ገዳም ሁኗል የተባለው ቤተ ክርስቲያን ቀደም ገዝተውት ለነበሩት ምዕመን ተመልሷል።

የሕጋዊው ቅዱስ ሲኖዶስ መግለጫ ሚያዝያ 23 ቀን 2002 ዓም። በሰሜን አሜሪካ የመጀመሪያው የሆነውን የሐመረ ኖህ ኪዳነ ምህረት ቤተ ክርስቲያን የአቡነ ዜና ማርቆስ መታሰቢያ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ገዳም ግንባታና አደረጃጀት ተግባር በተጠናከረ መልኩ እንዲቀጥል የብፁዕነታቸው አጽም በገዳሙ እንዲያርፍ የሚደረገው ቅድመ ዝግጅት በፍጥነት እንዲጠናቀቅ ወስኗል” ይላል። በግንቦት 2003 ዓም ካናዳ ካልጋሪ የሲኖዶስ ስብሰባ ላይ ብፁዕ አቡነ ሉቃስ “የተሳካልኝ እንደሆነ የብፁዕ አቡነ ዜና ማርቆስን ማረፊያ የጀመርኩት አለኝ” አሉ። በዚህ ሰዓት ብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ “በሲኖዶሱ እንጂ በግልም ሊፈጽሙት አይችሉም” ይላሉ። የሲያትል ገብርኤል ወይዛዝርቱ እንደነገሩን “ብፁዕ አቡነ ሉቃስ ከመላከ ብርሃናት ጋር ተወያይተው ብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅን ወደ ሲያትል ጋበዙአቸው። ምዕመኑ አባታችን ወደ ሌላ ቦታ አንሰድም እያለን በመሆኑ ነው ሲሉ ነገሩአቸው” ብለዋል። ይህ የሆነው በሰኔ ወር ሲሆን ብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ ገብርኤል ሲያትል መጥተው የማያውቁት ሐምሌ 2003 ዓም እንዲመጡ ሆነና ብፁዕ አቡነ ዜና ማርቆስ ሲያትል ለማሳረፍ ያለቀ መሆኑ ተነገረ።

በሲያትል መካነ ብርሃን ቅዱስ ገብርኤል የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ካቴድራል “ሥርዓተ ቀብራቸው ለሚፈጸመው ለብፁዕ ሊቀ ጳጳስ አቡነ ዜና ማርቆስ ከቅዱስ ሲኖዶስ የወጣ መግለጫ” ይላል። ጳጳሳቱ ሳያውቁ ብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ ብቻ በመፍቀዳቸው የብፁዕ አቡነ ዜና ማርቆስ ማረፊያ በሲያትል ተወሰነ። እያንዳንዱ ጳጳሳት በአጥቢያ ቤተ ክርስቲያን ምዕመናን ብር እንዲያወጡ ጠይቀዋል። እነዚህ ጳጳሳት ሳያውቁ እንዴት በዋና ጸሐፊው ብቻ ተፈቀደ? ይህ ሁሉ የሆነው ብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ በእርጅናቸው ምክንያት መጠቀሚያ ሁነዋል። የሚገርመው ነገር በሲኖዶሱ ስም ማከሰኞ ጠዋት በድረገጽ ተለቆ ማታ ጳጳሳቱን ቴሌ ኮንፍረንስ ስብሰባ መጥራታቸው ነው። በዚህ ስብሰባ “በሰማችን መግለጫ አውጥታችሁ እኛን መስብሰብ ለምን አስፈለገ? ማረፊያቸውን መፈጸም እንጂ” ያሉት ጳጳሳት ሁለት ናቸው።

በ2004 ዓም ዲሲ በሲኖዶስ ስብሰባ አዲስ ሐዋርያ አባ ወልድ ትንሣኤ የታሰሩት ብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ ሳይፈቅዱ ሊሆን አይችልም። የሚያውቁ ለመሆናቸው ምስክሩ በሳምንቱ በኢትዮጵያ ርቪው ድረገጽ ቀርበው የተናገሩት ቃል ምስክር ነው። እርሳቸው በቋሚነት የሚያገለግሉበት ኦክላንድ መድሃኒዓለም ቤተ ክርስቲያን አቶ ቤንያምና አባ ቃለጽድቅ ሲጋጩ መምከር ሲቻል በሁኔታው ተሰምተት የወጣውን ምዕመን አወገዙ። ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ መርቆርዮስ ርዕሰ ሊቃነ ጳጳስ ዘኢትዮጵያ ለብፁዕ አቡነ ሳሙኤል የእውቅና ደብዳቤ በመጻፋቸው ምክንያት ችግር እንዲፈጠርላቸው ያደረጉት እርሳቸው ተባባሪ በመሆናቸው ነው። ሕጋዊው ሲኖዶስ ነሐሴ 23 ቀን 2005 ዓም ቤት በመገዛቱ ምክንያት ቅዱስነታቸው እንዲገቡበት በመደረጉ ብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ በጣም ተሰላጩ። በተለይ የግንቦቱ ስብሰባ ኦክላንድ መሆኑ ቀርቶ ሚርላድ ይሁን የሚለው ደብዳቤ ሲደርሳቸው የብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ መካሪዎች ያንገበገባቸው ምክንያት በግንቦት የሲኖዶሱ ስብሰባ ከሌላ ቦታ ከሆነ መወገዝ አይችሉም ብለው በመፍራት ነው።

አባ ቃለጽድቅ እንደተለዩ ብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ ከቤተ ክርስቲያን የሚኖር ካህን አልነበራቸውም። ታዲያ አንድ ቴስ ከሚሰታቸው በላይ ከሌላ ሴት በመዳራታቸው ክህነታቸውን ትተው ወታደር ይሆናሉ። ከነበሩበት ክፍለ ሀገር ወደሌላ ክፍለ ሀገር ሕደው ከሌላ ሴት 3 ልጆች ወልደዋል። ህኪም አምሳ ሊቃ ሆኑ። እኒህ ወታደር ልጆቻቸውን ሊጠይቁ አሚሪካ መጡ። የአንድ ቤተ ክርስቲያን አባቶች በሌሊት አመንኩሰው ኦክላንድ ለብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ ላኩላቸው። 10 ወር ያህል አገልግለው ወደ ልጆቻቸው ተመልሰው ብዙም ሳይቆዩ ወደ ኢትዮጵያ ተመልሰዋል። የቀድሞው ወታደር “ወያኔ ልኳቸዋል” ይባላል። እኒህን ወታደር አመንኩሰው የላኩላቸው አባቶች ብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅን ለማስወቀስ ስለፈለጉ ነው።

አሁን በቅርቡ በቋሚ ሲኖዶሱ ስም የወጣውን ጽሑፍ ለሚዳዎች ሆነ ለካህናቱ እንዲያከፋፍሉ ሊቅ ዶ/ር ዋለ እንግዳየሁ ናቸው። ይህ ዓይነት ተደብቆ መስራት መቆም አለበት። ራሱ የጻፈው ቡድን በግልጽ ለምን አይበትነውም? ለወደፊቱ ይህን ጽሁፍ የጻፈው ቡድን ተጋልጦ ስተቱን ማመን አለበት። ብፁዕነታቸውን ያስጠላ አንሶት ዛሬ ደግሞ ሊቅ ዶ/ር ዋለን ለማስጠላት በመታሰቡ ነው። የሚገርመው ነገር የማላውቃቸው ይመስል አንዳንዶቹ ዛሬ ካባቸውን

ቀይረው የብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ አዛኝ ለመምሰል መዋከራቸው ለእኔ ፈዝ ነው። ቅርቡን ከሆነ ለብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ እኔ እቀርባቸዋለሁ። ነገር ግን የሚያጠፉትን ጥፋት ፈጽሞ ልደብቅላቸው አልቻልንም። ብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ የወያኔ መጠቀሚያ ሁኔታዎች። ብፁዕነታቸው በወያኔ ድርጅትነት አምነውበት ሳይሆን እርሳቸውን ዘመድ መስለው የቀረቡአቸው ወያኔ መልምሉ ያስገባቸው ናቸው።

ያልተሄደበት መንገድ በተባለው መጽሐፍ ፲፭ 202 “ዲያስፐራው ስጥ ያሉ ኢትዮጵያውያን ለከፋ ዓላማው በሚገባ እንደተጠቀሙባቸው ይታወቃል። በተለይም ዘርን ማዕከል አድርጎ ልዩነትን በማቀንቀን የሚታገል አካል እንደመሆኑ በዳያስፐራው ውስጥ እንደፓርቲም ሆነ እንደ አገዛዝ ያለው ድርሻ ትልቅ ነው” ሲሉ ጽፈዋል። አቶ አንዱዓለም አራጌ እስር ቤት ሁነው ወያኔ ዲያስፐራው የሚፈጽመውን ልዩነት ተረድተዋል። ቅዱስነታቸው የግንቦት ስብሰባ ከመንበረ ፓትርያርኩ እንዲሆን ብለው ለብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ ቅዱስነታቸው ጽፈዋል።

በሕጋዊው ቅዱስ ሲኖዶስ ጽ/ቤት አካላንድ ካሊፎርንያ “ፖላዩ በ2006 ዓም የሚካሄደውን ርክብ ካህናት ቅዱስ ሲኖዶስ ስብሰባ ቦታ ይመለከታል” ይልና “ለእኔም በስብሰባው ላይ ለመገኘት የሚያመችኝና የተሻለው ቦታ ቅዱስ ሲኖዶስ የገዛው የመንበረ ፓትርያርክ ጽ/ቤት ስለሆነ የግንቦቱ ርክብ ካህናት ስብሰባ በአዲሱ መንበረ ፓትርያርክ ጽ/ቤት እንዲሆን ይደረግ ዘንድ ከአክብሮት ጋር እናሳስባለን” የሚለው ደብዳቤ ሲደርሳቸው ብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ ቋሚ ሲኖዶሱን ይዘው ቅዱስነታቸውን ለማናገር ሄዱ። “ስብሰባው አካላንድ መሆን አለበት” ብለው ጠይቀዋል። በዚህ ሰዓት ቅዱስነታቸው “እንዳላችሁ” አሉአቸው ወዲያው ብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ “የግንቦቱ ስብሰባ አካላንድ ነው” እያሉ ተናገሩ። ብፁዕነታቸው የግንቦቱ ስብሰባ አካላንድ ለማድረግ ያሰቡት ከላይ በአባ ሰላማ ድረገጽ ስማቸው የተጠቀሱትን አባቶች ለማውገዝ ስለታቀደ ነው።

የውግዘቱ ታሪክ የሚያብራራው በሃይማኖት የተሳሳተ ትምህርት አስተምረው ሲሆን ተወጋገፎ ከመወገዛቸው በፊት ቀርበው ቃል በቃል ተጠይቀው፤ አልመለሰም ካሉ በኋላ የሚወገዙ መሆኑን ታሪኩ ያሳያል። ዛሬ ጳጳሳቱ ተሰደው እርስ በርሳቸው ተጣልተው እኛን ተከታይ አድርገው ከፋፍለው ከተጠቀሙብን በኋላ አሁን ደግሞ እነሱ ያልወደዱትን ለማውገዝ ጥረት እያደረጉ ነው። ውግዘት የሰሜት መግለጫ አይደለም። ምዕመኑ ማወቅ አለበት፤ ከሆነ ዝም ብሎ ሲያወግዝ መደንገጥ የለበትም።

ሲያትል በሕጋዊው ሲኖዶስ ስር ቤተ ክርስቲያን መምህር ልዑል ቃል ሊከፍቱ አሰቡ። ብፁዕ አቡነ ሉቃስ ፈቀዱ። ውለው አድረው ብፁዕነታቸው ቃላቸውን አጠፉ። ሲኖዶስ የሚባርክ ሊቀ ጳጳስ ይልካል። ብፁዕ አቡነ ሉቃስ ሲያትልን ለቆ ኤቨረት ካልሄደ አልባርክም አሉ። የብፁዕ አቡነ ሉቃስ አማካሪ “ኤቨረት ቀርቶ ሲታክ ቢሆን” የሚል ምክር ለመጡት ሊቀ ጳጳስ ይናገራሉ። ሊቀ ጳጳሱም ብፁዕ አቡነ ሉቃስን “መምህር ሲታክ ቢሄድ መልካም ነው ይላሉ” አማካሪው አሁንም መልሰው ለብፁዕ አቡነ ሉቃስ “መምህር ኤቨረት ሳይሆን ሲታክ ይሄድ” አሉአቸው። በዚህ ሰዓት ብፁዕ አቡነ ሉቃስ ቀጠላው ብለው ለአቡነ ኤልያስ እኔ ኤቨረት ይሄድ እያልኩ አንተ ሲታክ ይህድ ብለህ የነገርካቸው ስለሆነክ አውግዝሃለሁ ይሏቸዋል። ይህን ቃል ተወጋገፍ አቶ አዳነ ወይም ዳንኤል፤ ነገረውኛል። በዚህ በመድኃኒዓለም ምክንያት ሌላም ውግዘት ያረፈባቸው ካህን አሉ። ቤተ ክርስቲያኑ ሲከፈት ቀሲስ ገብረ ሕይወት ቀድሰዋል። ብፁዕ አቡነ ሉቃስ ስልክ ይደውሉና ለምን ሄድክ ብለው ይቆጣሉ። ቃል በቃል የተነጋገሩትን ልለፈውና “አውግዝሃለሁ” ይሏቸዋል። ወዲያው አዲስ ወሬ በስተማው እንዲወራ ሆነ። ከብረ ቅዱሳን መድኃኒዓለም ያስቀደሱ ሁሉ ሊወገዙ ናቸው የሚል ነበር።

አቶ አዳነ ወይም ዳንኤል “በባላደራ ቦርዱ ተጽፎ እሁድ ቤተ ክርስቲያን እንዲያወግዙ ታዘው ነበር። እኔ ብፁዕነታቸውን ከእግራቸው ወድቄ አልቅሼ አስቀረሁት” ሲሉ ነገረውኛል። በሌላው ቀን አሁንም “ውግዘቱን ያስቀረሁት እኔ መሆኔን መላክ ብርሃናት አውቀው ገፍትረውኝ ሄዱ” ሲሉ ነገረውኛል እንደገና “መላክ ብርሃናት ከመድኃኒዓለም ቤተ ክርስቲያን ጋር ፈጽሞ እርቅ እንዲወርድ አይፈልጉም” አሉኝ። “ለምን” አልኳቸው መልሳቸው “አዲስ ቤተ ክርስቲያን ስለሆነ ገንዘብ እርዱ እንዳይባሉ ፈትረው ነው” ሲሉ ነገረውኛል። አዲስ አበባው ሲኖዶስ በሲያትል 5 ቤተ ክርስቲያናት አለው። ከነዚህ ቤተ ክርስቲያን ገብርኤል ምዕመን ሕደው ያስቀድሳሉ። ለእነዚህ ምዕመናን ውግዘት ሳያርፍ በሕጋዊው ሲኖዶስ ስር ሁኖ ለተቋቋመው መድኃኒዓለም ቤተ ክርስቲያን ያስቀደሱ ምዕመን ሊወገዙ ናቸው ተብሎ የተወራው በእጅ አዙር ምዕመኑ ሕጋዊው ቅዱስ ሲኖዶስን ጠልቶ ወደ አዲስ አበባው ሲኖዶስ እንዲሄድ ብፁዕ አቡነ ሉቃስ መንገድ እየተጠረገ ያለ አስመስሎታል።

በአዲስ አበባው ሲኖዶስ ስር ያሉ አብያተ ክርስቲያናት ተካሰውና ተለያይተው የነበሩ መምህር ልዑላ ቃል ሲያትል ሊመጡ ናቸው ከተባሉ ወዲህ መስቀልን አንድ ሁነው አከበሩ። ወዲያው ጥምቀትን ለማክበር ተስማሙ። ሰደተኛውን ወደነሱ ሊወስዱት በማቀዳቸው ክብረ ቅዱሳን መድኃኒዓለም በተመሠረተ በ40 ቀኑ ታቦት አውርዶ ጥምቀትን አክብሯል። እኔ በግሌ ለዚህ ዝግጅት ከፍተኛ አስተዋጽኦ ሳደረጉ ኢትዮጵያውያን ሁሉ ከልብ አመሰግናቸዋለሁ። በ2007 ዓም በከፍተኛ ድምቀት ለማክበር ዛሬ ጀምረው እየተዘጋጁ ናቸው። ይህን የጻፍኩት በግሌ መሆኑን ማሳወቅ እወዳለሁ። አባ ታደሰ ልብ ከራራ በ2007 ዓም አንድ ሁነው ጥምቀት በዓልን ያከብሩ ይሆናል የሚል የግል እምነቴ የጠነከረ ነው።

የአዲስ አበባው ሲኖዶስ ውስጥ ያሉ አንድ ሁነው የቅዱስ ገብርኤልን ምዕመናን ለመውሰድ እየጣሩ ባለበት ወቅት ሌላ ተጨማሪ ቤተ ክርስቲያን ብፁዕ አቡነ ሉቃስ መክፈት ነበረባቸው። እርሳቸው ሊያደርጉት አልቻሉም ሌሎች አቋቋመው ባርኩልን ሲሉ አልባርኩም ብለዋል። አቶ አዳነ ወይም ዳንኤል “ከጀርመን ካህን ሊያስመጡ ነው። በሲታክ ሌላ ቤተ ክርስቲያን ሊከፍቱ ነው” ብለውኛል። ቄሱን ና ተብለው መጥተው ኤርፖርት 5 ሰዓት ቁጭ ብለው የሚቀበላቸው አጥተው ትኬት ገዝተው ወደ ጀርመን የተመለሱ መሆናቸውን የማሳውቅ መስሏቸው ሳይሆን አይቀርም ይህን ያሉኝ።

መኮነን ዘውዴ ኢትዮጵያዊው በተባለው መጽሐፋቸው ፺፩ 81 “ይገኛሉ ሰዎች ከሰዎች ተለይተው ይለቃሉ ምድርን በእግራቸው ተክተው ሲሄድ የቀደመው የመጣው ሲቆይ ያለም ዓመል ይህ ነው የሰውም ጠባይ ተቃዋሚ የለም የተፈጥሮን ሕግ ከመሄድ አይቀርም ክፉም ሆነ ደግ”ሲሉ ጽፈዋል።

ለብፁዕ አቡነ ሉቃስ አዲስ ቤተ ክርስቲያን ለመክፈት ያሰቡትን ዓላማ እንዲያጠናክሩ። እኔ የአዲስ አበባው መንግሥት ቤተ ክርስቲያንን እያጠቃት ነው ብዬ የማምን በመሆኔ ሰደተኛው ሲኖዶስ እንዲጠነከር ስለምፈልግ ቤተ ክርስቲያን ቢከፈት ደስ

ይለኛልና በርቱ እሳለሁ። በነገራችን ላይ መስቀል ሲሳለሙ የሚመጡትን ምዕመን አላሳልምም አይበሉ ይችን እንዲተው ከሚማዎ ወድቄ እለምናለሁ። አባ ታደሰም ግትርነቱን እንዲተው! ቁላ 318“አሁን ግን እናንተ ደግሞ ቁጣንና ንዴትን ከፋትንም” አስወግዱ ይላልና አስበብት።

ያዕቆብ 216“አንደበትም እሳት ነው” ያለውን ቃል ዛሬ ስመለከተው በጳጳሳቱ ላይ አርፏል። ምዕመኑን በውድ እንጂ በግድ አትግዝ። እናንተ መንጋውን ማስቀቅ እንደሌለባችሁ ጴጥሮስ 512 “በእናንተ ዘንድ ያለውን የእግዚአብሔን መንጋ ጠብቁ፤እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ በውድ እንጂ በግድ ሳይሆን በበጎ ፈቃድ እንጂ መጥፎውን ረብ በመመኘት ሳይሆን ነገሳቸውን ለመንጋው ምሳሌ ሁኑ”የሚለውን መጽሐፍ ቅዱስ ትዕዛዝ ዛሬ የሚከተለው ማነው? የዚህን ምዕራፍ መግቢያ ያደረኩት የሚወገዙት ስም ዝርዝር የያዘውን ሲሆን አባቶችና ወንጌላውያን በሚመጣው ግንቦት 2006 ዓም አክላንድ ተሰብስበው ካወገዙ ቤተ ክርስቲያን ሶስተኛ በስደት አገር ትከፈላለች። ይህ መጽሐፍ ወደ ማተሚያ ቤት እስከገባበት ቀን ድርስ የጳጳሳቱ አሰላለፍ እንዲህ እመዘግባለሁ።

1ኛ ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ መርቆርዮስ ርዕሰ ሊቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ ጋር አብረው ሊቆሙ ይችላሉ ተብለው የተገመቱት ሊቃነ ጳጳሳት እነዚህ ይሆናሉ።

- 1ኛ ብፁዕ አቡነ ዮሴፍ
- 2ኛ ብፁዕ አቡነ ሳሙኤል
- 3ኛ ብፁዕ አቡነ ሰላማ
- 4ኛ ብፁዕ አቡነ ባስልዮስ
- 5ኛ ብፁዕ አቡነ ያዕቆብ፤

2ኛ በብፁዕ አቡነ መልኪጼዴቅ በኩል የሚቆሙት ሊቃነ ጳጳሳት እነዚህ መሆናቸው ይገመታል። መገመት ብቻ ሳይሆን ቅዱስነታቸው ለብፁዕ አቡነ ሳሙኤል የእውቅና ደብዳቤ የጻፉትን ውድቅ ለማድረግ ደብዳቤውን በደብዳቤ የሻሩት አራቱ ሊቃነ ጳጳሳት ከነዚህ መሀል ናቸው። በነገራችን ላይ ከ6 መካከል ብፁዕ አቡነ ኤልያስ ካልሆኑ በቀር ሌሎች በብፁዕ ወቅዱስ አቡነ መርቆርዮስ ስልጣን ሲመት የተሰጣቸው ናቸው፤

- 1ኛ ብፁዕ አቡነ ኤልያስ
- 2ኛ ብፁዕ አቡነ ንርንርዮስ
- 3ኛ ብፁዕ አቡነ ሉቃስ
- 4ኛ ብፁዕ አቡነ ሚካኤል
- 5ኛ ብፁዕ አቡነ ፊልፖስ
- 6ኛ ብፁዕ አቡነ ሳውራዎስ
- 3ኛ እነዚህ 3ቱ ከባሃር የወጣ አሳ እንደሚሆኑ ይገመታል።
- 1ኛ ብፁዕ አቡነ ዲመጥሮስ
- 2ኛ ብፁዕ አቡነ ዮሐንስ
- 3ኛ ብፁዕ አቡነ መቃርዮስ።

ብፁዕ አቡነ ዲመጥሮስ በሊቀ ካህናት ምሳሌ እንግዳ ቤተ ክርስቲያን የሚያገለግሉ ናቸው። ሊቀ ካህናት ብፁዕ አቡነ መልክጼዴቅን ስለሚደግፉ ብፁዕ አቡነ ዲመጥሮስ ወደ ቅዱስነታቸው የሚሄዱ ከሆነ ከቤተ ክርስቲያን ያግዷቸዋል ተብሎ ይገመታል። ብፁዕ አቡነ ድሜጥሮስ በእውቀታቸው አንቱ የተባሉ ናቸው።

ብፁዕ አቡነ ዮሐንስ አሁን ሀገረ ስብከታቸው ዳሳስ ቢሆንም መምህር አንዱዓለም እንደዚህ በፊቱ እንዳይሰድቧቸው ከነገሩ ጦም ይደሩ ይሉ፤ አይበሉ ገና አይታወቅም። ብፁዕ አቡነ ዮሐንስ ጠንካራ አማኝና ምሁር ቢሆኑም ምርጫቸው በግንቦት የምናየው ይሆናል።

ብፁዕ አቡነ መቃርዮስ ከሊቀ ካህናት ምሳሌ ጋር ነዋሪ ሲሆኑ አገረ ስብከታቸው አውስትራልያ ነው። እንደሚባለው ከሆነ ሊቀ ካህናት “ምሳሌነታውስትራልያ ደሞዝ ይክፈልዎት ብለው” ይመወዛቸውን ከልክለዋቸዋል። እርሳቸው ደመወዛቸውን ቢከፍሏቸው ወደ ብፁዕ አቡነ መልክጼዴቅ ቡድን ይገባሉ ተብሎ ይጠበቃል። እርሳቸው በብዙ መልኩ ከዲሲው ቡድን ጋር አይራራቁም።

ሮሜ 8፡17 “ስለ ሥጋ ማሰብ በእግዚአብሔር ዘንድ ጥል ነውና” የሚለውን የመጽሐፍ ቅዱስ ቃል ጳጳሳቱ እያነበቡ ሲደርሱበት የሚያልፉት ይመስለኛል። ጳጳሳቱ ለጥቅም ያደሩ ሁኔታዎች። ለነገሩ ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ መርቆርዮስ ርዕሰ ሊቃነ ጳጳሳት ዘሊትዮጵያን ከመደገፍ የብፁዕ አቡነ መልክጼዴቅን ቡድን የሚደግፉት ለሆዳቸው ሲሉ ነው። የብፁዕ አቡነ መልክጼዴቅ ቡድን ደግሞ በተለያዩ ቤተ ክርስቲያን ቦርድና ሰበካ ጉባኤውን የያዙ ናቸው። ቅዱስነታቸው ጋር

መልክጼዴቅ የጻፉትን ደብዳቤ በአባ ሰላማ ድረገጽ እንዲለጠፍ አድርገዋል። ይህን ያደረገ ቡድን ያቀደውን ሳይፈጽም አይተኛምና አትዘናጉ።

ይህ እንዳይሆን ተብሎ በአገር ሽማግሌ ቃል የገቡትን ብፁዕ አቡነ መልክጼዴቅ ሊፈጽሙ አልቻሉም። ቅዳሜ ሙሉ ቀን ሽምግልና ውለው በሁለት ነገሮች ተስማምተው ነበር። የአካላንድ ኢየሱስ ሰበካ ጉባኤ፤ሕዶ ከብፁዕነታቸው ጋር ሊነጋገር እርሳቸው ውግዘቱን ሊያነሱምንም ዓይነት ወረቀት እንዳይጻፍ የተጻፈም እንዳይበተን ቋሚ ሲኖዶሱን ባንድ ሳምንት ውስጥ ከአገር ሽማግሌዎች ጋር ለማገናኘት ቃል ገብተው ነበር። ነገር ግን ቅዳሜ የገቡትን ቃል አሁኑ ሽረውታል። የተጻፈው ወረቀት እሁድ ከሌላ ቤተ ክርስቲያን ሳይሆን ከራሳቸው ቤተ ክርስቲያን አካላንድ እንዲነበብ አድርገዋል። ስደተኛው ሲኖዶስ በአንድነቱ ተጠብቆ መኖሩ ለወያኔ መቅሰፍት ነው። ሌላው ቢቀር ወያኔ በገዳማቱ ላይ ጥቃት ሲያደርግ መግለጫ ማውጣቱ ራሱ ተቃውሞ ነው። ለምሳሌ በጥር 2006 ዓም ጥንታዊ ገዳም ተፈታ። ስደተኛው ሲኖዶስ በነገር ስለተጠመደ መግለጫ አላወጣም። ይህ በመሆኑ ወያኔ ተደስቷል። ጥንታዊው የደብረ በሥራት አቡነ ዜና ማርቆስ ገዳም ተፈታ ብሎ በጋዜጣ ተጽፏል።

አዲስ አድማስ ጋዜጣ ጥር 24 ቀን 2006 ዓም “ጥንታዊውን ገዳም ለመፍታት ማገበረ መነከሳቱንም ለመበተን ያበቃቸው በአካባቢው ተወሳጅነት የገዳሙን መሬት በተለያዩ ጊዜያት ተቆጣጥረው ለግላቸው ይጠቀሙ ከነበሩ ግለሰቦች ጋር ተፈጥሮ የቆየውና በተለያዩ ምክንያቶች እየተካረረ የመጣው አለመግባባት መኾኑ ምንጮቹ ተናግረዋል”ሲሉ በሰፊው ዘግቧል። ወደገቦች እባካችሁ በሕጋዊው ቅዱስ ሲኖዶስ ስር ያሉትን አባቶች አትከፋፍሏቸው። ካለፈው ስህተታችሁ ብትመለሱ እግዚአብሔርን ታስደስታላችሁ። ቆሮንቶስ 13፡11 “ልጅ ሳሊህ እንደ ልጅ እናገር ነበር፤እንደ ልጅም አስብ ነበር፤ እንደ ልጅም እቆጠር ነበር፤እኛም ሆኑ ግን የልጅነት ጠባይ ሽራአለሁ” የሚለውን እንድትይዙት አሳስባለሁ። በሕጋዊው ቅዱስ ሲኖዶስ ውስጥ ብዙ ችግር ያለበት መሆኑን ዓለም ያወቀው ፀሐይ የሞቀው ሐቅ ነው። ማንም ሰው ችግር የለም ብሎ ሊያስተባብል አይችልም።

መልክደዴቅ የጻፉትን ደብዳቤ በአባ ሰላማ ድረገጽ እንዲለጠፍ አድርገዋል። ይህን ያደረገ ቡድን ያቀደውን ሳይፈጽም አይተኛምና አትዘናጉ።

ይህ እንዳይሆን ተብሎ በአገር ሽማግሌ ቃል የገቡትን ብፁዕ አቡነ መልክደዴቅ ሊፈጽሙ አልቻሉም። ቅዳሜ ሙሉ ቀን ሽምግልና ውለው በሁለት ነገሮች ተስማምተው ነበር። የአክላንድ ኢየሱስ ሰበካ ጉባኤ፤ ሕይወት ከብፁዕነታቸው ጋር ሊነጋገር እርሳቸው ውግዘቱን ሊያስብዝምንም ዓይነት ወረቀት እንዳይጻፍ የተጻፈም እንዳይበተን ቋሚ ሲኖዶሱን ባንድ ሳምንት ውስጥ ከአገር ሽማግሌዎች ጋር ለማገናኘት ቃል ገብተው ነበር። ነገር ግን ቅዳሜ የገቡትን ቃል እሁድ ሸረውታል። የተጻፈው ወረቀት እሁድ ከሌላ ቤተ ክርስቲያን ሳይሆን ከራሳቸው ቤተ ክርስቲያን አክላንድ እንዲነበብ አድርገዋል። ስደተኛው ሲኖዶስ በአንድነቱ ተጠብቆ መኖሩ ለወያኔ መቅሰፍት ነው። ሌላው ቤተር ወያኔ በገዳማቱ ላይ ጥቃት ሲያደርግ መግለጫ ማውጣቱ ራሱ ተቃውሞ ነው። ለምሳሌ በጥር 2006 ዓም ጥንታዊ ገዳም ተፈታ። ስደተኛው ሲኖዶስ በነገር ስለተጠመደ መግለጫ አላወጣም። ይህ በመሆኑ ወያኔ ተደስቷል። ጥንታዊው የደብረ በሥራት አቡነ ዜና ማርቆስ ገዳም ተፈታ ብሎ በጋዜጣ ተጽፏል።

አዲስ አድማስ ጋዜጣ ጥር 24 ቀን 2006 ዓም “ጥንታዊውን ገዳም ለመፍታት ማኅበረ መነኮሳቱንም ለመበተን ያበቃቸው በአካባቢው ተወላጅነት የገዳሙን መሬት በተለያዩ ጊዜያት ተቆጣጥረው ለግላቸው ይጠቀሙ ከነበሩ ግለሰቦች ጋር ተፈጥሮ የቆየውና በተለያዩ ምክንያቶች እየተካረረ የመጣው አለመግባባት መሆኑ ምንጮች ተፈታው” ብሎ በሰፊው ዘግቧል። ወደገቡ እባካችሁ በሕጋዊው ቅዱስ ሲኖዶስ ስር ያሉትን አባቶች አትከፋፍሏቸው። ካለፈው ስህተታችሁ ብትመለሱ እግዚአብሔርን ታስደስታላችሁ። ቆሮንቶስ 13:11 “ልጅ ሳለሁ እንደ ልጅ እናገር ነበር፤ እንደ ልጅም አስብ ነበር፤ እንደ ልጅም እቆጠር ነበር፤ ሳልሆንኩም ሆኜ ግን የልጅነት ጠባይ ሸፊ አለሁ” የሚለውን እንድትይዙት አሳስባለሁ። በሕጋዊው ቅዱስ ሲኖዶስ ውስጥ ብዙ ችግር ያለበት መሆኑን ዓለም ያወቀው ፀሐይ የሞቀው ሐቅ ነው። ማንም ሰው ችግር የለም ብሎ ሊያስተባብል አይችልም።

ቅድስት ማርያም የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ሎስ አንጀለስ ለድንግል ማርያም የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ሎስ አንጀለስ ጥር 5 ቀን 2006 ዓም ከጻፈችው ደብዳቤ ገጽ 2 “ሁላችንም እንደምናውቀው በብፁዕ አቡነ መርቆርዮስ ፓትርያርክ ዘኢትዮጵያ በሚመራው ሲኖዶስ መካከል ችግር ከተፈጠረ ውሎ አድሯል። ይህ ችግር በአባቶች ተባባሪነት በሲኖዶስ ደረጃ መፈታት ያለበት ጉዳይ ነው። ይህ ችግር እንዲፈታ እኛ በየአድባራቱ የምንገኝ የቦርድ አባላትና ምዕመናን በመተባበር የመፍትሔው አካል መሆን ይጠበቅብናል” ብሎ ጽፈዋል። ይህ ሁሉ የሆነው ግን በብፁዕ አቡነ መልክደዴቅ ምክንያት ነው።

በሰሜን አሜሪካ ለሕጋዊው ቅዱስ ሲኖዶስ 32ኛው ገጽ 3 “15ኛ የሊቃነ ጳጳሳትና ካህናትን መንፈሳዊ የሥራ እንቅስቃሴና መንፈሳዊ ሥነ ምግባር የሚገመገም አንድ ግብረ ኃይል ቢቋቋም” ይላል። በዚህ ደብዳቤ መሰረት ሳይሆን አይቀርም ምዕራፉ መግቢያ የሆነውን አጥንቶ ያቀረበው። ይህ ከሆነ ደግሞ ሕጋዊውን ቅዱስ ሲኖዶስ ሊያጠናክሩ ይችላሉ የተባሉትን ካህናት እንዲወገዙ ሊያደርግ ነው። ብፁዕነታቸው ሎስ አንጀለስ ከጥምቀት ላይ ሳይከዱ “አጥፍቻለሁ እድሜያም ረጅም ነው” ብለዋል። ማጥፋታቸውን እርሳቸው ካመኑ በዚህ መቀጠሉ ቤተ ክርስቲያን ትበተን ብሎ መፍረድ ይሆናል። ይህ ከመሆኑ በፊት ቤተ ክርስቲያንን አድኑ። አድር ባይ ካህናት ለእኔ አንድ ለሌላው አንድ ነገር እየተናገራችሁ ለጥፋት ተባባሪ ከመሆን ይልቅ ሽንኩፉን አንዴ አስለቅቃችሁ ብፁዕነታቸውን የታሪክ ተወቃሽ እንዳይሆኑ አድኑላቸው።

ዛሬ አማካሪዎቻቸው በዝተው ሲያጠፉ ስም ጠቅሼ የወቀስኩበት ምክንያት ምናልባት ሳያውቁ አድርገውት ከሆነ ታዛቢ የሚላቸውን እንዲረዱ ለማለት ሲሆን እኔ ማንነቴን አትብቱ እስከተቀበረበት ሰፈር ጠቅሼ ጽፈዋለሁ። እኔ በሰሜን እንጂ እንደተጠራጣሪ በብዕር ስም አልጽፍም። ይህን መጽሐፍ ስጽፍ ማንኛውንም ነገር ተጠያቂው እኔ መሆኔን ደግሜ ልገልጽ እወዳለሁ። መጽሐፈ መስሌ 10:11 “ደፍሮ የሚገሥጽ ግን ሰላምን ያደርጋል” የሚለውን መሪ ቃል አድርጌ ነው። ቅድስት ቤተ ክርስቲያንና የኢትዮጵያ ሕዝብን ልዑል እግዚአብሔር በቸርነቱ ይጠብቅልን ዘንድ የዘወትር ጸሎቱ ነው።

አሜን።

ምዕራፍ 5

ጠቅላላ ዋቢ ወንድ!

- 1 መጽሐፍ ቅዱስ
- 2 ቅዱስ ቁርባን
- 3 ረሐቀል መከታም የነበሩ መውደ የሕይወት ታሪክ
- 4 ፍርቀሥላሴ ወግ ደረሰ እኛና አብዮቱ
- 5 አሰግድ ገ/ሥላሴ ወልደ ሚካኤል ሰበር ጋህዲ 2
- 6 አባ ሳሙኤል በኢትዮጵያ የጥያቄ መቻቻ አለን?
- 7 ኤፍሬም እሸቱ አክራሪ እስልምና በኢትዮጵያ
- 8 አንዱዓለም አራፔ ያልተሄደበት መንገድ
- 9 የማይፈለጉ የተከደኑ የለም
- 10 አማረ አፈላ ብሻው የሁለት ሺህ ዓመታት ውጣ ውረድ በኢትዮጵያ
- 11 መልአክ ብርሃን ብርሃኑ ብሥራት ኑር እና ክርስትና በአሜሪካ
- 12 ተሰፋዩ ገብረአብ የጋዜጠኛው ማስታወሻ
- 13 አክሊሉ ታደሰ ክህነትና ካህን በቤተ ሰላም ምእት 2000 ዓም
- 14 አባ ኤልያስ ሊቀ ሳኒክ በአዲስ መሠረት ላይ የነበረው ጥረት
- 15 አባ ኤልያስ ስምት የማይወዱት እውነት
- 16 አባ መልክአዲት ሊቀ ሳኒክ ቋሚ ምስክርነት
- 17 አማረ አፈላ ብሻው በላባ አውሎስና በላላት ምክንያት በቤተ ክርስቲያን ላይ የተሞላው እሳት
- 18 12 አባ ገብረ ሥላሴ ጥበቡ ሲኖሩላቸው ገብ በእርቶደክስ ቀኖና ሲመዘን
- 19 አባ ገብረ ሥላሴ ጥበቡ ሕግን ጥሶ ሕጋዊ መሆን ይቻላል?
- 20 አባ ገብረ ሥላሴ ጥበቡ ሕግን ጥሶ ሕጋዊ መሆን ይቻላል?
- 21 አባ ገብረ ሥላሴ ጥበቡ ሕግን ጥሶ ሕጋዊ መሆን ይቻላል?
- 22 አባ ገብረ ሥላሴ ጥበቡ ሕግን ጥሶ ሕጋዊ መሆን ይቻላል?
- 23 አባ ገብረ ሥላሴ ጥበቡ ሕግን ጥሶ ሕጋዊ መሆን ይቻላል?

መጽሐፍት!

- 24 አቶ ሰብሃት ነጋ ላይፍ መጽሐፍት ጥር 2005 ዓም
- 25 ቀረብ መላኩ በወት ነጽብራት መጽሐፍት ሚያዝያ 1995 ዓም
- 26 ዶ/ር ጸጋዩ በርሄ ወልዱ ሐመር መጽሐፍት የካቲት 2005 ዓም
- 27 በቅዱስ አብነት ገብርኤል ጣቢያ መጽሐፍት ቅጽ 6 ቁጥር 12.1991 ዓም
- 28 ጀቢላ ተቀባ ኢትዮጵያን ርሺው መጽሐፍት ሰኔ 1983 ዓም
- 29 በቅዱስ አብነት ማትያስ ኢትዮጵያን ርሺው መጽሐፍት ግንቦት 1983 ዓም
- 30 ፕሮፌሰር ታደሰ ታምራት ጣቢያ መጽሐፍት ቅጽ 5 ቁጥር 10.1990 ዓም
- 31 እጅግ ረታ ኢትዮጵያ መጽሐፍት ቅጽ 4.ቁጥር 044 የካቲት 1995 ዓም

መጣጥፍ

- 32 ዶ/ር ኃይለማርያም ላፈሰ ምኒልክን ቤተወቅሎ ማንነታቸውን ትረሱ?
- 33 የሕጋዊው ቅዱስ ሲኖዶስ መግለጫ
- 34 ቀረብ አስተርጓሚ ጽፎ አባ ማትያስ 2005 ዓም

- 35 ዓይናለም ግዛው አብነት (አባ ተክለ ማርያም አስራት ማናቸው)
- 36 መካነን ዘለለው ጥላቻና የመከፋፈል አባዜ ይቁም
- 37 ገብረ መድኅን አርአያ እነማን ነበሩ? አሁንን ማናቸው
- 38 በድማና በኢሉባብር ክርስቲያኖች ሰማዕትነት ተቀበሉ
- 39 ትርጉም አቢይ አፍወርቅ ውክሊክ እስከት ዲፓርትመንት የተላከ
- 40 በሀገረ እንግሊዝ ሆነ በኢትዮጵያና በመላው ዓለም ለምትገኝ
- 41 በውጭ አገሮች በሚገኙ ሚሲዮኖችና የክርስቲያን ግንባታ የሚመራበት ግንኙነት
- 42 ለኢ.ፌ.ዲ.ሪ መልዕክተኛ ጽ/ቤት ቆንስላ ጀኔራል ጽ/ቤት በያለበት
- 43 ተክለ ማርያም ሁለቱ ድንቅ ሐዋርያዎች
- 44 ክሊዲት እንስርዛሽን
- 45 ደጃዝማች ነሐሴ 2001 ዓም ብፅሕ ወቅቱን አብነት አውሎ ቤተ ክርስቲያን ላይ የፈጸሟት ዓይነት ችግር
- 46 ዶ/ር ነጋ ዓለማየሁ ቀና የቤተሰብ ኑሮ ጥበብ መስከረም 2001 ዓም
- 47 ጥበቡ የማን ብርሃን የገደማናት አባቶች የታሪክ ተወቃሽ የታሪክ ባለቤት
- 48 የአዲስ አበባው ሲኖዶስ መግለጫ የካቲት 2005 ዓም
- 49 ገብረ ኪዳን ፓትርያርክ ጳውሎስ ያስፈጃቸው ሊቃነ ጳጳሳት
- 50 ዲያቆን መሳት ዘውዴ ይደረስ ከብፅሕ እቤት ባወርሰ
- 51 የአክላንድ ኢየሱስ ቤተ ክርስቲያን መተዳደሪያ ደንብ
- 52 ስለህ ዘመን በስሜን አሜሪካ ለሕጋዊው ቅዱስ ሲኖዶስ
- 53 ክፍግ 11-28-2011 በቅዱስ ሲኖዶስ ልዑካን የተዘጋጀ ቃለ ግባኤ

ጋዜጣ

- 54 ብፅሕ አብነት የሲፍ መብራክ ጋዜጣ ጥቅምት 20 ቀን 1990 ዓም
- 55 አዲስ አድማ ጋዜጣ ጥር 24 ቀን 2006 ዓም

በድረገጽ የወጣ በራሪ ወረቀት

- 56 ኃይለ ገብርኤል ታደግ
- 57 የልንደን ደብረ ጽዮን ቤተ ክርስቲያን በፈተና የሚጸና የተባረከ ነው
- 58 ርዕሰ አድባራት ለንደን ትድስት ድንግል ማርያም ጥቅምት
- 59 ገብረ መድሀን አርአያ የዘረፋ ውሎ በእንዳማርያም
- 60 በሕጋዊ ቅዱስ ሲኖዶስ ጽፈት ቤት የተሰጠ መግለጫ
- 61 በሕጋዊ ሲኖዶስ መግለጫ ሚያዝያ 19 ቀን 2005 ዓም በአገራችን በኢትዮጵያ በአማርኛ ተናጋሪ
- 62 የቀዱስ ሲኖዶስ መግለጫ ጥቅምት 2003 ዓም
- 63 የሲኖዶሱ ውሳኔ መግለጫ ግንቦት 2004 ዓም
- 64 በሕጋዊው ቅዱስ ሲኖዶስ 04/04/12 የወጣው የዋልድግ ገዳም መግለጫ
- 65 ታዛቢ ከቅዱስ ገብርኤል ካቲድራል ቤተ ክርስቲያን
- 66 ታዩ ብርሃኑ ስደተኛው ቅዱስ ሲኖዶስ ተጋርጦበት ከነበረው አደጋ አመለ
- 67 EME አሊም እፍ በድረገጽ
- 68 አባ ሰላማ በስደተኛው ሲኖዶስ ሥር የሚገኙ ሰብዚያን ወንጌልን የማጥቃት
- 69 በስደት ላይ ከሚገኘው ከሕጋዊው ቅዱስ ሲኖዶስ ሚያዝያ 23 ቀን 2002 ዓም
- 70 ተክለ ፓትርያርክ መርቆሮስ የቅዱስ ገብርኤልን በዓል በዲቢ አክሰሩ
- 71 አባ ሰላማ ብፅሕ እቤት የሲፍን ከጽሐፈነት ለማውረድ የተደረገው
- 72 አባ ሰላማ ሰኞ ሕጽ 2 ቀን 2006 ዓም
- 73 የሕጋዊው ቅዱስ ሲኖዶስ መግለጫ ሚያዝያ 23 ቀን 2002 ዓም
- 74 የኢትዮጵያ ሲኖዶስ መ.በ.ሲ.የትል መ.ብ.ቅ.ፓ.ኢ.ኢ.ካ.ሥርዓተ ቀብራቸው ለሚፈጸመው
- 75 መልአክ ሰላማ ብሩኬ የማይገለጥ የተከደኑ የማይታወቅ የተሰጠው የለም
- 76 አባ ሰላማ ታህሳስ 7 ቀን 2006 ዓም
- 77 ታዩ ብርሃኑ ግልጽ አደጋ በሎስ አንጀላስ አብያተ ክርስቲያናት
- 78 ሰዓሊ ገብረገብ አርጋው አንድ አድርገን ድረገጽ ግንቦት 5 ቀን 2005 ዓም

ደብዳቤ

- 79 ብፁዕ አቡነ መልክዴዴቅ ደብዳቤ ለቋሳቱ
80 በዋሽንግተን ዲ.ሪ. ት/ገ/ባ/በ/አካባቢው የምንገኝ ለሕጋዊው/የኢ/ተ/ቤ/ ት/ሲ/ሰሜን አሜሪካ
81 አባ ሚካኤል ሊቀ ቋሳበየአርቅና የሰላም ገብኤ ሰብሳቢ፣አብፁዕ አቡነ ሳሙኤል፤
82 አቶ ታምራት ሳይኔ ለገንበዝ ምኒስትር 1983 ዓም
83 ግርማ ወልደጊዮርጊስ የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲክ ሪፓብሊክ ፕሬዚዳንት
84 ብፁዕ አቡነ ኤልያስ የደስታ መግለጫ
85 ቆመስ አባ ጽጌ ድንግል ደገፋው ለደብረ ሰላም ኢየሱስ ቤተ ክርስቲያን
86 ለአቶ በኃይሉ አበፋ የደብረ ሰላም ኢየሱስ ቤተ ክርስቲያን የሰበካ ገባኤ
87 የቅዱስነታቸው ደብዳቤ ለደብረ ሰላም ኢየሱስ የኢ.ኢ.ተ.ቤተ ክርስቲያን
88 ቆመስ አባ ጽጌ ድንግል ደገፋው ሕዳር 3 ቀን 2006 ዓም ለደብረ ሰላም
89 የቋሚ ሲኖዶስ ድምጽ በአንድ ሳይ ሲደመጥ
90 የቅዱስነታቸው ደብዳቤ አክላንድ ካሊፎርኒያ ጥር 20 ቀን 2006 ዓም
91 ዶ/ር አምባቸው ወረታ ሰብሜን አሜሪካ ለሕጋዊው ቅዱስ ሲኖዶስ 32ኛው መደበኛ ስብሰባ
92 የቅድስት ማርያም ደብዳቤ ለድንግል ማርያም ሎስ አንጀለስ
93 የቅዱስነታቸው ደብዳቤ

ስምች በድረገጽና በፊደላትና በአካል ለእኔና ለሌሎች የተናገሩት

- 94 አቶ ዘመድኩን የተባሉ ግለሰብ የሚኖሩት አውስትራልያ ነው።
95 አቶ ፍስህ ማንጠግቦት
96 ብፁዕ አቡነ መልክዴዴቅ በኢትዮጵያ ርሺው
97 ብፁዕ አቡነ ሉቃስ
98 አቶ አምሃ ስዩም
99 አዲስ ሐዋርያ አባ ወልደ ትንሣኤ ፤
100 መልአክ ጸሐይ ቀሲስ እንዳልከቸው
101 ዶ/ር ነጋ ዓለማየሁ-ዘብፁዕ አቡነ ሳሙኤል ጠበቃ የቀረበላቸውን ጥያቄ የመለሰብት፤
102 ብፁዕ አቡነ ፊልፖስ
103 አቶ ጌታቸው መብራቱ፤
104 ሊቀ ካህናት ምሳሌ እንግዳ፤
105 አባ ደሳለኝ
106 የኢሳየ ሽማግሌዎች ጥቅምት 2006 ዓም
107 ብፁዕ አቡነ ኤልያስ
108 ብፁዕ አቡነ ፊልፖስ
109 ብፁዕ አቡነ ሳውሮስ
110 አቶ ሙሉጌታ አበሰፕ “ገንዘብ መክፈል የማይችሉ ናቸው ጥያቄ የሚያበዙ?”
111 አቶ ፍትሩ ክፍሌ “ፕ.ጌታቸውን ከብ.አ.መልክዴቅ ጋር ለማስታረቅ ከታሰበ”
112 አዲስ ሐዋርያ አባ ወልደ ትንሣኤ “አንድ አርሶአደር”
113 አባቃ አያሌው ታምሩ ከእንግዲህ በኋላ
114 ብፁዕ መቅዱስ አቡነ ሳውሎስ ከሮማ መልስ የተናገሩት
115 አቶ አዳነ ወይም ዳንኤል

የእንግሊዘኛ

- 116 ዶ/ር ለረጋዊ በርጌ Political History of the Tigray People's Liberation Front(1975-1991)
1117 EPRDF .D.Press Release October 08,2012 Press Release

አሳስቦ ላስጀመረኝ ፤ አስጀምሮ ላስፈጸመኝ
ልዑል እግዚአብሔር!ከብርና ምስጋና ይገባው፤
አማረ አፈለ ብሻው፤ መጋቢት 2006 ዓም።

ጸሐፊው ከዚህ በፊት ያሳተማቸው መጻሕፍት!

- 1ኛ እኔ ከጆሮዬ እና ከአይኔ ጋር
- 2ኛ ኢትዮጵያ የሰው ዘር የተገኘባት የእምነትና የሥልጣኔ ምንጭ ናት
- 3ኛ ገድሎስ ገድል ነው! ላላመነበት ግን ገደል ነው ክፍል አንድ
- 4ኛ አሰብ የኢትዮጵያ አካል ነች
- 5ኛ የሁለት ሺህ ዓመታት ውጣ ውረድ በኢትዮጵያ
- 6ኛ ከጋንቤላ እስከ ሁመራ
- 7ኛ በአባ ጳውሎስና በጳጳሳት ምክንያት በቤተ ክርስቲያን ላይ የተነሣው እሣት
- 8ኛ አጤ ቴዎድሮስ ለኢትዮጵያ ትናንት ዛሬም ነገም
- 9ኛ ደም አይፍሰስ በቃ የሕወሓት ማነፌስቶ ያብቃ
- 10 ውግዘት የሰሜት መግለጫ አይደለም።

ከመጽሐፉ የተወሰደ!

ዛሬ ኢትዮጵያውያን ሊቃነ ጳጳሳቱ እርስ በርሳቸው መወጋገዛቸው አልበቃ ብሎ በስደተኛው ሲኖዶስ ስር ደግሞ ብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ አክላንድ ኢየሱስ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ምዕመናንን አውግዘዋል። አሁን ደግሞ ይባስ ብለው አስተማሪዎችንና ሊቃነ ጳጳሳትን ለማውገዝ በዝግጅት ላይ መሆናቸው ተጽፎ እያነበብን ነው። ይህ በውነቱ በታሪክ ከመወቀስ አልፎ በእግዚአብሔር ዘንድ ይጠየቁበታል። አንድን ሰው ያለ ምንም ጥፋት እንዴት ከእግዚአብሔር ጋር ሊለዩት ፈለጉ? የሐዋርያው የጳውሎስ መልእክት ወደ ሮሜ ሰዎች 3፤11 “ጻድቅ የለም አንድ ስንኳ፤ አስተዋይም የለም፤ እግዚአብሔርንም የሚፈልግ የለም፤ ሁሉ ተሳስተዋል። በአንድነትም የማይጠቅሙ ሁነዋል፤ ቸርነት የሚያደርግ የለም፤ አንድ ስንኳ የለም” ይላል።